

JAARSTUKKEN 2020

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	5
Financieel kader	8
Leeswijzer	10
Jaarverslag	11
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	12
Programma 1. Veiligheid	18
Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	21
Programma 3. Economie	24
Programma 4. Onderwijs	28
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	31
Programma 6. Sociaal domein	36
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	46
Programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	50
Paragraaf Lokale heffingen	53
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	57
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	64
Paragraaf Financiering	68
Paragraaf Bedrijfsvoering	71
Paragraaf Verbonden partijen	78
Paragraaf Grondbeleid	85
Paragraaf Taakstellingen	88
Paragraaf Duurzaamheid	89
Jaarrekening	91
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	92
Toelichting overzicht van baten en lasten	93
Verklaring verschillen begroot en werkelijk	93
Balans	112
Toelichting op de balans	114
Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen	127
Bijlage 1. Kredietenlijst	129
Bijlage 2. Financiële overzichten	130
Bijlage 3. Algemene uitkering gemeentefonds	135
Bijlage 4. Gevolgen Covid-19 voor Haaksbergen 2020	137
Bijlage 5. Interbestuurlijk toezicht	142
Bijlage 6. SiSa 2020	144
Bijlage 7. Portefeuillehouders verdeling	148

Bijlage 8. Afschrijvingstermijnen	149
Bijlage 9. Afkortingenlijst	150

Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de raad van de gemeente Haaksbergen,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2020 aan. Het jaar 2020 kunnen we typeren als een turbulent jaar. Zo werden wij op 17 december 2019 door de provincie Overijssel onder preventief toezicht geplaatst, omdat de Begroting 2020 niet structureel en reëel in evenwicht was en er sprake was van onvoldoende weerstandsvermogen.

En alsof dat nog niet genoeg was kwam daar in maart de uitbraak van het Coronavirus bij met als consequentie het doorvoeren van allerlei maatregelen, gericht op het tegengaan van verdere verspreiding van dit virus.

Wij willen u met deze jaarstukken informeren over de belangrijkste beleidsmatige en financiële ontwikkelingen in 2020.

Het jaar 2020 stond voor ons het in teken van **het preventief toezicht en het financieel herstel**. Preventief toezicht betekende voor ons, dat wij er voor zorg moesten dragen, dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is, het weerstandsvermogen binnen 6 jaren op peil is en dat er voor 1 juli 2020 een financieel herstelplan moest liggen. Dit financieel herstelplan (*en daarmee de aangepaste begroting 2020*) is op 17 juni door uw raad vastgesteld en vervolgens door de provincie goedgekeurd. Het plan kende een aanpak langs drie sporen. Via het eerste spoor: *Aanpassingen en actualisatie bestaande begroting* zijn alle posten uit de begroting kritisch tegen het licht gehouden en is de noodzaak zowel qua inhoud als omvang opnieuw bepaald. Dit leverde een resultaat op van € 979.000. Het tweede spoor (*Takenverkenning*) vormt een combinatie van investeringen enerzijds (o.m. incidentele investering in personeel van € 500.000 in 2020 om daarmee de grootste knelpunten op te lossen) en bezuinigingen anderzijds. Hiervoor heeft u als raad ons richting meegegeven door (met behulp van het zgn. stoplichtenmodel) aan te geven op welke taakvelden we bezuinigingen konden gaan zoeken; het resultaat van de takendiscussie in 2020 was € 419.000. Tot slot werden in 2020 in het kader van de "actie On Hold" alle uitgaven en investeringen kritisch beoordeeld door een toetsingscommissie op noodzaak. Met als resultaat, dat budgethouders zeer terughoudend zijn geweest met het besteden van hun budgetten; in de toelichting per programma staat vermeld als een voordeel wordt veroorzaakt door de "actie On-Hold". Het totaalresultaat van dit spoor is verwerkt in het jaarresultaat, omdat het vaak ook om deelbudgetten ging.

Het jaar 2020 sluiten we af met een positief saldo van € 325.000; dit betekent een verbetering van € 677.000 ten opzichte van het in de Eindejaarsrapportage verwachte resultaat. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn:

- de voorziening Appa moest verder opgehoogd worden (-€ 205.000);
- er zijn meer uren ten laste gebracht van projecten en/of grondexploitaties (+€ 148.000);
- voordeel verkoop snippergroen en een verrekening met Twente Milieu (+€ 127.000);
- diverse ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein (+€ 527.000);
- minder investeringen in riolering leidt tot vrijval middelen exploitatie en leidt tot verrekening met de voorziening (-€ 295.000) en
- correctie op afval, waar in de Eerste bestuursrapportage 2020 nog een nadeel werd verwacht van -€ 300.000 op verwerking PMD-afval, blijkt deze verwachting in 2020 niet uit te komen en het verwachte tekort voor grootste deel teniet wordt gedaan (+€ 277.000);
- stijging van leges voor omgevingsvergunningen in 2020 (+€ 134.000).

Een positief saldo van € 325.000 laat onverlet dat wij ons terdege bewust zijn van het feit, dat we met het financieel herstel voor een mega-operatie staan en voor meerdere jaren de broekriem moeten blijven aanhalen. We zijn financieel op de goede weg maar moeten voorkomen, dat we weer in oude fouten terugvallen.

Het eigen vermogen neemt toe van € 198.000 negatief ultimo 2019 naar € 1.008.000 positief ultimo 2020. Deze ontwikkeling laat zien dat het financieel herstel is begonnen. De algemene

reserve, als onderdeel van het eigen vermogen, sluit na resultaatbestemming echter op € 253.000 negatief. Om de doelstelling uit het financieel herstelplan te halen, namelijk binnen 6 jaar de algemene reserve op minimaal € 3.000.000, moeten we de komende jaren kritisch blijven op onze uitgaven.

Ook bij de Interne Controle zijn in 2020 verbeterlagen gemaakt. In tegenstelling tot 2019 is er voor 2020 een controleplan opgesteld, zijn er reviews op diverse dossiers geweest en zijn er meerdere controles uitgevoerd.

Mondiaal stond het jaar 2020 in het teken van de opkomst van **het Corona-virus**. Dit virus liet overal zijn sporen na en had dan ook grote invloed op het sociale, economische en maatschappelijk leven.

Volgens de gegevens van het RIVM werden op 15 maart 2020 de eerste gevallen van Corona in Haaksbergen geconstateerd. Langzamerhand kreeg het virus een steeds grotere greep op de samenleving. Was er in het begin nog sprake van een lichte stijging; gevolgd door een relatief rustige zomerperiode, vanaf september volgde een ware explosie in de vorm van een continue stijging met als dieptepunt 20 december 2020 toen er in Haaksbergen 55 nieuwe gevallen per dag gemeld werden. Sedertdien is er weer sprake van een langzame daling. Echter de komst van steeds meer varianten enerzijds en de ontwikkelingen rondom de vaccins anderzijds, maakt het moeilijk om voorspellingen te doen over hoelang het nog duurt voordat we het "normale leven" weer op kunnen pakken. Uit gegevens van het RIVM blijkt, dat in 2020 25 Coronapatiënten in Haaksbergen zijn overleden, sinds het begin van de meldingen. Dat een pandemie van een dergelijke omvang vraagt om ingrijpen van de overheid is vanzelfsprekend. In Haaksbergen heeft dit bijvoorbeeld geleid tot inzet van BOA's aangevuld met Corona-coaches, regelmatig contact met de zorg, de horeca, de verenigingen, ondernemers en inwoners. Om in contact te blijven met de samenleving is er ruim aandacht geschonken aan voorlichting richting de inwoners. Tot slot is er ook veelvuldig ambtelijk en bestuurlijk afstemmingsoverleg geweest. In 2020 heeft Haaksbergen in totaal € 1.039.000 aan compensatiemiddelen ontvangen, hiervan hebben we in 2020 € 578.000 uitgegeven, zodat er aan het einde van het jaar nog € 461.000 resteerde. Dit bedrag hebben we in een bestemmingsreserve gestort zodat lokale organisaties de mogelijkheid wordt geboden om met terugwerkende kracht een subsidie aan te vragen ter compensatie van de financiële gevolgen van het Coronavirus.

Als derde belangrijke ontwikkeling willen we kort stil staan bij het project "**Grip op sociaal domein**".

Dit project maakt deel uit van het programma "Haaksbergen Ster(ke)" en kent een drietal pijlers: participatie, WMO en Jeugd. Binnen deze pijlers zijn de volgende financiële resultaten bereikt:

- de pijler Participatie kent een resultaat van +€ 561.000, voornamelijk veroorzaakt door een daling van bijstandcliënten (eind 2020: 302 cliënten) en inzet minder re-integratietrajecten i.v.m. corona.
- de pijler WMO kent een resultaat van +€ 593.000 met als oorzaken: minder beroep op maatwerkvoorzieningen, zoals vervoer, rolstoelen en woningaanpassingen en minder beroep op huishoudelijke ondersteuning als gevolg van corona.
- de pijler Jeugd laat een resultaat zien van -€ 633.000 door een toename van maatwerkoplossingen en stijging van het aantal cliënten, die geplaatst zijn op kostbare trajecten.

Voor een uitgebreidere financiële analyse verwijzen we naar programma 6 Sociaal Domein.

Naast het financieel overzicht, vinden wij het belangrijk om kort bij de inhoud van dit project stil te staan. In 2020 zijn een aantal deelprojecten verder uitgewerkt:

- De algemene voorziening was- en strijkservice binnen de WMO is gerealiseerd.
- De voorbereiding van de algemene voorziening voor dagbesteding (Ontmoetingspark De Greune) hebben we afgerond en we zijn gestart met een uitvoering in pilotvorm.
- De voorbereiding van de multiculturele dagbesteding door Livio is voortgezet.
- In 2020 is de eerste proefversie van het dashboard Sociaal Domein gepresenteerd aan de raad. Het doel van dit dashboard is vroegtijdig inzicht te krijgen in de ontwikkelingen binnen het sociaal domein en zo mogelijk bij te sturen.

Om de prioriteiten voor de komende jaren te bepalen hebben wij het meerjarig **Programma "Haaksbergen Ster(ker) in ontwikkeling"** vastgesteld. Doel van dit programma is het vertrouwen van de samenleving in het bestuur te herstellen, verbinding te zoeken met de samenleving met het oog op toekomstbestendigheid en zelfstandigheid. Dit programma kent een aanpak langs drie sporen: financieel en risicobeheersing op orde, effectief samenspel en een stabiele en veerkrachtige organisatie, en verbindt deze onderling.

Binnen het derde spoor hebben we in 2020 fase 1 voor het **versterken van de bedrijfsvoering** afgerond; dit resulteerde in de keuze met de gemeente Hengelo verder te gaan. Vervolgens zijn we gestart met fase 2: het opstellen van een businesscase met de gemeente Hengelo ten einde het bestuur en de raad een afweging te kunnen laten maken om tot uitplaatsing van de bedrijfsvoering over te gaan óf het in eigen huis te versterken.

Daarnaast zijn we gestart met het project "**organisatieontwikkeling**" waarin we gekozen hebben voor een nieuwe organisatiestructuur, deze keuze is gebaseerd op meerdere ontwerpprincipes (zoals span of control, zelfsturende teams en heldere werkprocessen) en we denken hiermee een belangrijke stap gezet te hebben richting "de basis op orde".

Als gevolg van het uitstel van de **Omgevingswet** (van 1 januari 2021 naar vermoedelijk 1 januari 2022) hebben we een aantal werkzaamheden opgeschort. Wel zijn we gestart met de werkzaamheden voor de nieuwe **woonvisie**. Dit heeft ons er niet van weerhouden om in 2020 bedrijfsgrond op Stepelerveld uit te geven en diverse ontwikkelaars te faciliteren om nieuwe woningbouw mogelijk te maken. Eind 2020 is er nog een bundeling van verkooptransacties bij de notaris gepasseerd. Gelet op de omvang van het aantal transacties hebben wij besloten het hiermee samenhangende voordeel niet in 2020, maar in 2021 in het resultaat mee te nemen. In de Eerste bestuursrapportage 2021 zullen wij hierop terugkomen.

Tot slot willen we aangeven, dat we in het kader van **onderwijshuisvesting** hebben moeten constateren, dat er geen mogelijkheid was over te gaan tot vervangende nieuwbouw van Het Assink lyceum. Wel hebben we onderzoek uitgevoerd naar een passende huisvesting voor de basisscholen Holthuizen en Dr. Ariëns. Dit heeft ertoe geleid dat de voorbereidingen om te komen tot vervangende nieuwbouw voor beide scholen door ons in gang is gezet.

De jaarstukken 2020 laten zien, dat we er in een turbulente omgeving, waarin we onder een stringent regime moesten werken, toch in geslaagd zijn om belangrijke stappen te zetten richting de robuuste en toekomstgerichte organisatie, die wij graag willen zijn.

Het college van burgemeester en wethouders,

Rob Welten
Antoon Peppelman
Louis Koopman
Jan-Herman Scholten

Financieel kader

Resultaat

De begroting 2020 inclusief herstelplan, liet een nadelig saldo zien van € 1.217.000. Bij de Eerste bestuursrapportage 2020 hebben wij het resultaat bijgesteld naar € 1.260.000 negatief. Bij de Eindejaarsrapportage 2020 werd uitgegaan van een verwacht negatief resultaat van ruim € 352.000.

We sluiten het jaar af met een positief resultaat van € 325.000. Dit is een resultaatverbetering ten opzichte van de Eindejaarsrapportage van € 677.000.

De verschillen worden nader toegelicht onder 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Rekeningresultaat begroot en werkelijk (bedragen x € 1.000)

Inkomsten/Uitgaven	Bedrag begroot	Bedrag werkelijk	Saldo
Lasten	62.131	63.077	-945
Baten	61.779	63.401	1.623
Totaal	-352	325	677

In onderstaand overzicht worden per programma het saldo lasten en baten gepresenteerd.

Overzicht verschillen per programma (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Saldo lasten	Saldo baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	46	518	564
Veiligheid	83	144	228
Verkeer, vervoer en waterstaat	-65	47	-18
Economie	-69	84	15
Onderwijs	-14	-2	-16
Sport, cultuur en recreatie	174	11	184
Sociaal domein	1	0	1
Volksgezondheid en milieu	-299	136	-163
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-803	685	-118
Totaal	-946	1.623	677

Voor een toelichting op de verschillen verwijzen wij naar de programma's en specifiek het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Structureel in incidenteel saldo

In onderstaand overzicht wordt het rekeningresultaat verdeeld in een incidenteel en een structureel deel.

Overzicht structureel en incidenteel saldo (bedragen x € 1.000)

Structureel en incidenteel saldo	Primitieve begroting 2020	Definitieve begroting 2020	Mutatie jaarrekening	Jaarrekening 2020
Totaal begrotingsaldo (a)	-1.217	-353	677	325
Incidentele saldo (b)	-449	-1.061	-1.325	-2.385
Structureel saldo (a-/-b)	-768	708	2.002	2.710

Stand algemene reserves

De algemene reserve ontwikkelt zich in 2020 als volgt:

Stand algemene reserve, inclusief resultaat boekjaar (bedragen x € 1.000)

Stand per 31-12-2019	2.828
Bestemming rekeningresultaat 2019	-3.406
Toevoeging vanuit exploitatie 2020	325
Stand per 31-12-2020	-253

De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programmaindeling vast. De auditcommissie heeft de taak de raad hierover te adviseren. Als gevolg van een wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn gemeenten verplicht hun jaarstukken financieel in te richten in zogenaamde taakvelden. De auditcommissie heeft er unaniem voor gekozen de programma-indeling te hanteren zoals die door de Rijksoverheid wordt geadviseerd.

Met deze nieuwe indeling komen we tegemoet aan de wens van de raad de jaarstukken korter en bondiger op te stellen met behoud van de informatiewaarde.

De negen programma's zijn als volgt ingedeeld:

1. Belangrijkste beleidsontwikkelingen
2. Wat hebben we bereikt?
3. Wat hebben we hiervoor gedaan?
4. Verbonden partijen
5. Beleidsindicatoren
6. Wat heeft het gekost?

Het is verplicht in de jaarrekening beleidsindicatoren op te nemen volgens de BBV. De raad kan met behulp van deze indicatoren beter sturen. Daarnaast kunnen gemeenten beter met elkaar worden vergeleken. De raad heeft besloten voorlopig alleen de door de BBV verplichte indicatoren op te nemen. Voor een aantal indicatoren heeft de raad nog geen norm vastgesteld. Deze zijn aangegeven met het *-teken.

In 2021 start een project waarin samen met de raad geëxperimenteerd wordt met het vaststellen van beleidsindicatoren en normen. Hierbij wordt in eerste instantie gefocust op een aantal programma's en taakvelden uit de begroting. Vervolgens wordt dit gedaan voor alle programma's en taakvelden.

Voor wat betreft de beleidsindicatoren in deze jaarrekening zijn de meest recente gegevens opgenomen in de kolom 'Stand Haaksbergen'. Het kan voorkomen dat die informatie dateert van voor 2020.

De referentiegemeenten zijn de niet-stedelijke gemeenten tot 25.000 inwoners.

Aan het einde van elk programma staan de begrote- en werkelijke baten en lasten per taakveld weergegeven. De totalen in deze tabellen zijn afgerond op duizendtallen. Afwijkingen op het saldo per product (> €15.000) worden toegelicht in de jaarrekening in het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal zeven programma-overstijgende paragrafen in de jaarstukken opnemen. In deze paragrafen staat informatie die inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. De raad kan ervoor kiezen extra paragrafen toe te voegen, wanneer een onderwerp extra aandacht vraagt. In deze jaarstukken wordt naast de verplichte paragrafen aandacht besteed aan de taakstellingen en duurzaamheid.

In 2020 heeft de auditcommissie geadviseerd naast de gewijzigde begroting ook inzicht te geven in de bijstellingen ten opzichte van de primitieve begroting. De financiële tabellen onder 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' zijn naar aanleiding van dit advies aangepast.

Het herstelplan beschouwen wij als de primitieve begroting, de wijzigingen daarop zijn de Eerste bestuursrapportage en de Eindejaarsrapportage.

De balans en jaarrekening zijn afgerond op duizendtallen. Als gevolg van deze afrondingen kan het voorkomen dat er afrondingsverschillen voorkomen in de tellingen op de balans en binnen het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening'.

Jaarverslag

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

De meest in het oog springende beleidsontwikkeling is het meerjarig ontwikkelprogramma 'Haaksbergen ster(ke) in ontwikkeling'. Het doel van dit programma is het vertrouwen van de samenleving in het bestuur te herstellen en verbinding te zoeken met die samenleving. Dit alles met het oog op toekomstbestendigheid en zelfstandigheid. De "Visie Haaksbergen 2030" is daarbij leidend.

Het als gevolg van de onder preventief toezichtstelling door Gedeputeerde Staten vastgestelde financieel herstelplan is ook onderdeel van dit meerjarig ontwikkelprogramma.

Regionaal is een belangrijke beleidsontwikkeling de aanpassing van de samenwerking binnen de Regio Twente. De ontvlechting van de Regio Twente is in gang gezet met het hoofdlijnenbesluit 'Versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud'. Dit heeft geresulteerd in een veranderopdracht. In 2021 worden hierover verdere besluiten genomen en worden veranderde en nieuwe samenwerkingen geïmplementeerd.

0.1 Bestuur

Wat hebben we bereikt?

In mei 2020 is het meerjarig programma 'Haaksbergen ster(ke) in ontwikkeling' vastgesteld. Dat wil zeggen dat een strategie voor de uitvoering van het programma is vastgesteld inclusief belangrijke prioriteiten (o.a. versterken bedrijfsvoering, financieel herstel, wettelijke acties Omgevingswet en basis op orde in de organisatie). Doel van dit programma is het vertrouwen van de samenleving in het bestuur te herstellen en verbinding te zoeken met de samenleving met het oog op toekomstbestendigheid en zelfstandigheid.

Dit meerjarig programma geeft daarmee invulling aan de vijf aanbevelingen van Rijnconsult die door de raad zijn vastgesteld op 25 september 2019, te weten:

1. versterk de bedrijfsvoering door deze grotendeels te beleggen bij Enschede of Hengelo;
2. maak op andere uitvoeringsonderdelen deelplannen om door intensivering van samenwerking met omliggende gemeenten de kwetsbaarheid te verminderen;
3. ga verder met professionaliseren van de regievoering;
4. zorg dat in de organisatie de basis verder op orde komt;
5. maak in samenspraak tussen gemeenteraad, college van B&W en ambtelijke organisatie een besturingsfilosofie met helder beschreven rollen; gebruik die als basis voor effectief samenspel; betrek hierbij ook de samenleving.

Deze vijf aanbevelingen hebben we in het meerjarig ontwikkelprogramma 'Haaksbergen ster(ke) in ontwikkeling' teruggebracht tot drie hoofdsporen. Dit zijn: financieel en risicobeheersing op orde, effectief samenspel en een stabiele en veerkrachtige organisatie.

In 2020 is fase 1 voor het versterken van de bedrijfsvoering afgerond (resultierend in de keuze met Hengelo verder te gaan) en is een start gemaakt met fase 2: opstellen businesscase met de gemeente Hengelo ten einde het bestuur en de raad een afweging te kunnen laten maken om tot uitplaatsing van de bedrijfsvoering over te gaan óf het in eigen huis te versterken. Fase 2 loopt momenteel.

In de samenwerking met andere overheden hebben wij de belangen van en voor Haaksbergen actief vertegenwoordigd, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau. We hebben ons als een betrouwbare, maar kritische samenwerkingspartner opgesteld.

De goede contacten met onze partnergemeente Ahaus blijven, ondanks de beperkingen door de Covid-19 maatregelen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Strategie van het meerjarig programma is uitgewerkt en vastgesteld door de raad.

In het kader van het project 'financieel herstel' is medio 2020 het herstelplan door de raad vastgesteld en door de provincie goedgekeurd. Vervolgens is het plan in uitvoering gebracht. Daarbij is als eerste de begroting per post kritisch bekeken en zijn aanpassingen doorgevoerd. Daarnaast zijn in sessies door de raad via een 'stoplichtmodel' kaders aangegeven voor het financieel herstel. Tenslotte is het gehele jaar een strakke 'on hold'-strategie gehanteerd, waarbij de noodzakelijkheid van financiële verplichtingen voortdurende tegen het licht is gehouden. Het project 'Financieel herstel' is hiermee niet beëindigd, maar blijft de komende jaren zijn stempel op de beschikbare middelen in Haaksbergen drukken.

Fase 1 project 'versterken bedrijfsvoering' is afgerond resulterend in de keuze met de gemeente Hengelo verder te gaan en daartoe is fase 2 opgestart om de businesscase verder uit te werken ter voorbereiding op besluitvorming in 2021. Hiermee wordt invulling gegeven aan de eerste aanbeveling van Rijnconsult.

Het project 'organisatieontwikkeling' is opgestart waarin een nieuw besturingsmodel (gebaseerd op ontwerpprincipes) is opgesteld, waarmee een eerste stap is gezet om invulling te geven aan de derde en vierde aanbeveling van Rijnconsult.

Gestart met het leertraject 'Studio Vers Bestuur' waarin de raad experimenteert met de participatieladder met betrekking tot het afvalbeleid. Dit is een eerste stap in het opstellen van een besturingsfilosofie waarmee invulling wordt gegeven aan de vijfde aanbeveling van Rijnconsult.

Beoordelingskader is opgesteld en vastgesteld door het college als aanvulling en verdieping op het afwegingskader 'zelf doen, samendoen of uitbesteden'.

Capaciteits- en formatieanalyse is gemaakt om taken te scannen en keuzes te kunnen maken ten einde kwaliteit te borgen en prioriteiten uit te kunnen voeren.

In het proces van verandering bij de Regio Twente hebben wij stevig ingezet op behoud van zorgvuldig opgebouwde samenwerking. Dat geldt voor de verplichte samenwerking in het kader van publieke gezondheid en jeugd, voor de vrijwillige samenwerkingen, zoals Kennispunt Twente, Twentse Kracht, Milieu-Duurzaamheid-Afval, het IT-platform maar ook voor een goede landing van de recreatieve voorzieningen en VTE (vrije tijdseconomie). Verwacht moment voor integrale besluitvorming (regionaal) is begin april 2021.

De goede contacten met onze partnergemeente Ahaus waren als gevolg van de beperkingen door de Covid-19 maatregelen intenser qua afstemming, juist over Covid-19, maar minder qua ontmoeten (activiteiten).

0.2 Burgerzaken

Wat hebben we bereikt?

We hebben in 2020 onze (digitale)dienstverlening een flinke impuls gegeven. Dit konden we doen door de implementatie van de Burgerzakenapplicatie iBurgerzaken. Met deze applicatie is het mogelijk voor onze inwoners meer diensten dan voorheen vanuit huis te regelen. Dit gaat ook nog eens sneller dan voorheen. Inwoners die gebruik maken van onze digitale dienstverlening ervaren dit zeker als een vooruitgang. Door de nieuwe burgerzakenapplicatie zijn we in staat een hoger niveau van dienstverlening aan te bieden tegen lagere kosten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Een belangrijke doelstelling voor 2020 was het zoveel mogelijk helpen van bezoekers zonder wachttijden. Door de Covid-19 maatregelen werken we vrijwel volledig op afspraak. Omdat we op afspraak werken, zijn er geen of nauwelijks wachttijden aan onze publieksbalies. Het aantal digitaal aan te vragen producten is verder toegenomen. Nieuw is de mogelijkheid digitale aanvragen nu ook volledig digitaal af te handelen. Dit biedt de mogelijkheid om ondanks de afnemende formatieomvang van het team Burgerzaken toch een verbeterde publieksdienstverlening te realiseren.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat hebben we bereikt?

Efficiënt gebruik en onderhoud van het gemeentehuis, met aandacht voor een duurzaam gemeentehuis.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Onderzoeken of er meer verhuur mogelijk is in het gemeentehuis.
Opstellen van een plan van aanpak voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, waaronder het gemeentehuis.

De overige informatie over het gemeentelijk vastgoed is te vinden in programma 8, taakveld 8.3

0.4 Overhead

Wat hebben we bereikt?

Financiën en risicobeheersing: verbeteringen verder voortzetten en borgen.
Eenduidig informatiebeleid, -beheer en -beveiliging ontwikkelen en borgen.
Herinrichting/ontwikkeling ambtelijke organisatie voortzetten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Bedrijfsvoering, financiën en risicobeheersing komen steeds meer op orde. Er is sprake van een betere beheersing van processen en systemen in de organisatie. Hoewel de financiële situatie nog niet zo stevig is als gewenst, is er wel sprake van grip op de financiën.

Een externe partij heeft de ICT-systemen ge-audit en een rapport met aanbevelingen uitgebracht. Op basis van de aanbevelingen in combinatie met een inventarisatie van actuele dreigingen zijn op basis van een risicoanalyse een aantal aanbevelingen opgevolgd.

Daarnaast is onder andere vanwege een gebrek aan budget en rekening houdend met de voorgenomen uitplaatsing van bedrijfsvoering richting Hengelo, besloten een aantal risico's vooralsnog te accepteren.

Vanwege een tekort aan budget en capaciteit hebben we het afgelopen jaar minder stappen kunnen zetten om de digitale weerbaarheid te verhogen dan beoogd. De focus heeft afgelopen jaar gelegen op dreiging die samenhangt met phishing. Er zijn diverse interne workshops gegeven en er zijn een aantal phishing simulatie campagnes gevoerd om beter inzicht te krijgen in waar we staan als organisatie en medewerkers hierin te trainen.

Er is nieuw strategisch beleid vastgesteld voor de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en er zijn stappen gezet in het opstellen en implementeren van (beheer) processen en beleid.

Per medio 2020 is een controleplan (IC) opgesteld en een controlefunctionaris aangesteld om de interne toetsing op getrouwheid en rechtmatigheid te verbeteren.

Herinrichten van de ambtelijke organisatie is een middel en geen doel. We willen met de herinrichting bereiken dat zo optimaal mogelijk wordt bijgedragen aan de ontwikkeling tot een toekomstbestendige gemeente. Uitgangspunten voor een nieuwe organisatie-inrichting zijn bepaald

en de daadwerkelijke herinrichting van de ambtelijke organisatie krijgt in 2021 zijn beslag. Zie ook taakveld Bestuur.

0.5 Treasury

Wat hebben we bereikt?

Het totaal van onze leningenportefeuille is afgenomen van € 58.200.000 naar € 50.400.000.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Voor meer informatie over financieringen en investeringen verwijzen wij naar de paragraaf financieringen.

0.6 OZB & overige belastingen

Informatie over dit taakveld is te vinden in de paragraaf lokale heffingen.

0.7 Algemene uitkering

Wat willen we bereiken?

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. In 2020 is er, in verband met de Covid-19 crisis, een Junicirculaire bij gekomen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De effecten van de Mei- en Junicirculaire zijn als bijlage meegenomen in de Eerste bestuursrapportage 2020. In oktober is de raad geïnformeerd met een raadsinformatiebrief over de effecten van de Septembercirculaire 2020. Over de Decembircirculaire 2020 is de raad geïnformeerd met een raadsinformatiebrief. De effecten voor 2021 en volgende jaren worden in de Eerste bestuursrapportage 2021 en de Kadernota 2022 verwerkt.

0.8 Overige baten en lasten

Dit taakveld heeft een technisch karakter en bevat alle baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de overige specifieke taakvelden in de gemeentebegroting. Te denken valt aan stelposten onvoorzien of BTW verrekeningen.

0.9 Vennootschapsbelasting

Wat hebben we bereikt?

Overheidsondernemingen zoals het grondbedrijf, de inzameling van oud papier, of inkomsten van reclameborden, zijn belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Deze ondernemingen moeten daarom voor hun ondernemingsactiviteiten een aangifte vennootschapsbelasting doen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het tijdig indienen van de aangifte voor de vennootschapsbelasting.

0.10 en 0.11 reserves & Resultaat

Wat hebben we bereikt/ wat hebben we hiervoor gedaan?

Eind 2019 is de door de raad vastgestelde Begroting 2020 beoordeeld door de provincie en is de gemeente onder financieel toezicht gesteld. Daarop is een financieel herstelplan opgesteld, dat in juni 2020 is vastgesteld door de raad en vervolgens is goedgekeurd door de provincie. Dit financieel herstelplan gaat uit van het jaarlijks storten van € 1.000.000 in de algemene reserve, zodat over een beperkte periode de algemene reserve op het gewenste niveau zal zijn.

De vastgestelde en goedgekeurde Begroting 2021 is een beleidsarme begroting, die sluitend is en waarbij het budget van € 1.000.000 voor herstel van de algemene reserve is opgenomen.

Verbonden partijen

Regio Twente te Enschede

In 2019 is een proces gestart om de regionale samenwerking in Twente te versterken. Op 1 juli 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Twente het hoofdlijnenbesluit 'Versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud' (het transitieplan) vastgesteld. Het transitieplan is bedoeld om de Regio Twente te ontvlechten en de regionale samenwerking opnieuw in te richten. De belangenbehartiging voor sociaaleconomische structuurversterking krijgt een andere vorm. Het gaat om de samenwerking van de 3 O's: ondernemers – onderwijs/onderzoek – overheid in de Twente Board. In 2021 moet dit zijn beslag krijgen. Hierin krijgt ook het beleid vrijetijdseconomie een plek. De onderdelen GGD, OZJT en VTT vormen straks de organisatie met focus op gezondheid. De huidige Gemeenschappelijke regeling Regio Twente wordt omgevormd, naar een gemeenschappelijke regeling voor "gezondheid": de GezondheidsGR. In deze organisatie landen ook de vrijwillige samenwerkingen Samen14 en Kennispunt. Deze nieuwe organisatie wordt gevormd door het grootste deel van de huidige Regio Twente, zowel qua budget als qua medewerkers. Naar verwachting gaat de GezondheidsGR per mei 2021 starten. De recreatieve voorzieningen worden ondergebracht in een nieuw op de richten gemeenschappelijke regeling, de bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente, waarbij de bedrijfsvoering hiervoor door het openbaar lichaam van de GezondheidsGR wordt gedaan. Voor de overige vrijwillige samenwerkingen in de huidige GR Regio Twente zijn afspraken gemaakt met de gemeenten Enschede en Hengelo.

Wij hebben ons in bovengenoemde de ontwikkelingen, met succes, steeds op het standpunt gesteld dat efficiency en effectiviteit de belangrijkste drijfveren moeten zijn en dat uitzetting van de kosten voor samenwerkingen niet aan de orde kan of hoeft te zijn. Op dit moment (februari 2021) is het totale kostenaspect nog niet volledig duidelijk.

In de diverse programma's lichten we de acties toe die we in samenwerking met onze bestuurlijke partners, lees: de Regio Twente, maar ook veelal de regiogemeenten ondernemen.

Euregio te Enschede/Gronau

De Euregio heeft ook in 2020 stevige inzet gepleegd op grensoverschrijdende samenwerking en het wegnemen van grens-gerelateerde barrières voor inwoners, bedrijven en organisaties. Zeker tijdens de Covid-19 pandemie heeft deze samenwerking wederom zijn nut bewezen. Speerpunten zijn en blijven werkgelegenheid en economische ontwikkeling.

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente)

Het GBTwente bepaalt voor gemeenten de WOZ-waardes en verzorgt het proces van heffen, innen en eventueel bezwaar en beroep van en over gemeentelijke belastingen. Doelstelling van deze succesvolle samenwerking is kennis delen, kosten besparen en kwetsbaarheid verminderen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2020	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,3	Geen data	*
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	4,9	Geen data	*
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	437	Geen data	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	16,4%	Geen data	*
Overhead	% van totale lasten	10,97%	Geen data	*

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
0.1	Bestuur	1.445	1.696	-251	0	3	3	-248
0.2	Burgerzaken	491	415	76	253	239	-14	62
0.3	Beheer gebouwen en gronden	107	112	-5	77	60	-17	-22
0.4	Overhead	8.060	7.127	934	93	490	397	1.331
0.5	Treasury	-17	303	-320	418	439	22	-299
0.61	OZB woningen	0	0	0	3.490	3.492	2	2
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	2.395	2.385	-10	-10
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	435	472	-37	137	159	23	-15
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	36.213	36.298	85	85
0.8	Overige baten en lasten	55	-37	92	0	27	27	120
0.9	Vennootschapsbelasting	0	2	-2	0	0	0	-2
0.10	Mutaties reserves	479	919	-441	5	5	0	-441
Totaal programma 0		11.055	11.010	46	43.080	43.598	518	564

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 1. Veiligheid

1. Veiligheid

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

We hebben in 2020 besloten tot deelname aan een weerbaarheidsscan van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) Oost-Nederland. Het doel van deze weerbaarheidsscan is te komen tot aanbevelingen waarmee onze gemeente (samen met het RIEC) kan komen tot een actieplan om de weerbaarheid te vergroten. De uitkomsten van deze weerbaarheidsscan worden gebruikt om een plan te schrijven over de aanpak van ondermijning binnen onze gemeente.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Wat hebben we bereikt?

In 2020 stond de brandweer ondanks de Covid-19 crisis 24/7 paraat. De repressieve reguliere werkzaamheden zijn met een aantal aanpassingen doorgegaan.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2020 is Brandweer Twente 4.113 keer in actie gekomen om brand te bestrijden en hulp te verlenen. In Haaksbergen zijn er 149 incidenten geweest. De repressieve werkzaamheden hebben ondanks de Covid-19 beperkingen gewoon doorgang gevonden. De impact van de Covid-19 crisis is wel merkbaar bij een aantal overige werkzaamheden en activiteiten van Brandweer Twente:

- voorlichtingsactiviteiten hebben een tijd stilgelegen. In deze tijd is er gewerkt aan het verbeteren en aanpassen van de aangeboden producten;
- bezoeken aan de Risk Factory en het lesprogramma Brandweer op School hebben beperkt doorgang kunnen vinden;
- de gebruikelijke kazerne activiteiten (open dagen, voorlichtingen, etc.) hebben het hele jaar stilgelegen;
- door de maatregelen kon er minder op de kazerne geoefend worden. Om de kennis op peil te houden zijn er alternatieven gezocht. Via de elektronische leeromgeving konden er modules gevolgd worden, daarnaast werden er webinars aangeboden;
- de brandonderzoekers hebben 46 branden onderzocht. Brandonderzoek wordt gedaan om te leren en de kennis te vergroten.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat hebben we bereikt?

2020 stond in het teken van Covid-19. In samenwerking met de Veiligheidsregio Twente en omliggende gemeenten is er uitvoering gegeven aan de verschillende Noodverordeningen en later aan de Tijdelijke Wet Covid-19. Hiervoor is een ambtelijk en bestuurlijk kernteam opgericht.

In samenwerking met onze partners, zoals de politie en het RIEC, werken we aan een aanpak voor ondermijning. Binnen het platform Integrale Veiligheidszorg (IVZ), waaraan alle Twentse gemeenten deelnemen, wordt op regionaal niveau structureel en integraal samengewerkt op diverse thema's ten behoeve van het vergroten van de veiligheid voor de inwoners van Twente en dus ook Haaksbergen. Een belangrijk thema in dit verband is ondermijning. We hebben in 2020, mede vanwege de werkzaamheden in het kader van de Covid-19 crisis, helaas onvoldoende aandacht kunnen besteden aan dit onderwerp. Wel hebben we besloten tot de deelname aan een weerbaarheidsscan van het RIEC Oost-Nederland. De uitkomsten van deze weerbaarheidsscan worden gebruikt om een plan te schrijven voor de aanpak van ondermijning binnen onze gemeente. De weerbaarheidsscan wordt dan ook gezien als een goed startpunt voor het maken

van integrale aanpak op en het stellen van prioriteiten binnen het thema ondermijning. Dit gebeurt zoveel mogelijk binnen de bestaande begroting en ambtelijke capaciteit. Mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt de raad daarbij betrokken.

Ten aanzien van business intelligence is er steeds meer informatie beschikbaar. Deze informatie is waardevol en kan op verschillende manieren bijdragen aan de kwaliteit van de brandweezorg. Doorontwikkeling van de informatievoorziening wordt daarom structureel opgepakt binnen Brandweer Twente in het Informatie Operationeel Centrum. Dit jaar zijn er stappen gezet in de doorontwikkeling van het repressieve dashboard. Daarnaast is er een speciaal COVID-19 dashboard ontwikkeld in samenwerking met de GGD-GHOR. Ook is er in 2020 weer brandonderzoek uitgevoerd. Deze data wordt gebruikt om van te leren maar wordt ook voor voorlichtingsactiviteiten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2020 hebben we diverse activiteiten uitgevoerd op het gebied van inbraakpreventie. Het aantal woninginbraken is gestegen van 27 (in 2019) naar 36 (in 2020). Dit is te wijten aan een groot aantal insluipingen door een tweetal personen. Het aantal inbraken/diefstallen in een box/garage/schuur/tuinhuis is, om dezelfde reden flink gestegen van 9 in 2019 naar 31 in 2020. De waarde voor de woninginbraken valt nog onder de gestelde norm. Voor de box/garage/schuur/tuinhuis inbraken/diefstallen ligt deze boven de norm.

Door Covid-19 zijn er diverse activiteiten niet doorgegaan. Denk hierbij o.a. aan de week van de veiligheid, evenementen en de opvolging van de pilot vrijwillige vuurwerkvrije zones uit 2019. Carbid schieten heeft middels een aanpassing van de APV gereguleerd doorgang kunnen vinden.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Twente (VRT)

Veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het vervolgens beperken van letsel en schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente wordt vormgegeven. Veiligheidsregio Twente is verantwoordelijk voor het zo veel mogelijk reduceren van risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten. De kolom bevolkingszorg, waarbinnen ongeveer 100 medewerkers van Twentse gemeenten actief zijn, is het afgelopen jaar ruim 20 keer ingezet bij incidenten, ondanks Covid-19.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

De ODT voert op milieugebied bijna alle werkzaamheden uit die betrekking hebben op het voorbereiden van vergunningen, het behandelen van meldingen en het toezicht en de handhaving hierop. Wij blijven het bevoegde gezag.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2020	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Verwijzingen Halt (12-17 jaar)	Aantal per 10.000 jongeren	75 ⁺	110 ⁺	*
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	1.0 ⁺	0.7 ⁺	*
Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 10.000 inwoners	X	X	*
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1.0 ⁺	2.0 ⁺	1.6
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	X	X	*

⁺ = 2019

X = niet bekend

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.634	1.597	37	0	0	0	37
1.2	Openbare orde en veiligheid	979	932	46	0	144	144	191
	Totaal programma 1	2.612	2.529	83	0	144	144	228

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

We hebben de actualisatie van het beleids- en beheerplan voor het wegbeheer doorgeschoven naar 2021. Vanwege prioritering van werkzaamheden zijn we hier in 2020 niet aan toe gekomen. In dit plan is opgenomen op welke manier en tegen welke kosten we de wegen in stand kunnen houden op het afgesproken kwaliteitsniveau, waarbij we de minimum eisen van de CROW in acht nemen.

Uit een update van het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) zijn prioriteiten gesteld voor het oplossen van knelpunten.

De voorzieningen van een stad combineren met de gemoedelijkheid, gezelligheid, bereikbaarheid en groene sfeer van een dorp te midden van een prachtig landschap. We willen de dorpse groene sfeer en gezelligheid versterken, waarbij we de bereikbaarheid op peil houden.

We realiseren voldoende parkeergelegenheid in en rond het centrum passend bij de ambitie van Haaksbergen.

Voor gebruikers van openbaar vervoer blijven we zorgdragen voor voldoende en veilige voorzieningen.

2.1 Verkeer en vervoer

Wat hebben we bereikt?

Verkeer

Een bereikbaar en verkeersveilig Haaksbergen voor zover dat binnen de mogelijkheden ligt. In het kader van de maatregelen uit het financieel herstelplan zijn diverse projecten 'on hold' gezet. Hierdoor is er in 2020 niet gestart met de realisatie van de volgende projecten: centrumplan De Veldmaat, herinrichting Molenstraat, verkeersveilige oversteek Hengelosestraat en de aanpassing van de 'oude N18'.

Verlichting

Het systeem van duurzame, energiebesparende minder 'lichtvervuilende' openbare verlichting is verder uitgebreid.

Wegen

Het proces rondom de aanpassing van de wegenlegger is nog niet afgerond.

De bestekvoorbereiding voor de aanpassing van de 'oude' N18 deel 1 is afgerond. De realisatie start in het 1^e kwartaal van 2021.

Om de kwaliteit van het wegennet niet onder het afgesproken niveau te laten komen, is er minimaal onderhoud uitgevoerd.

Vanwege de actie 'on hold' is in 2020 slechts beperkt wegenonderhoud uitgevoerd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Verkeer

Het uitvoeren van educatie en communicatie op verkeersgebied; op de momenten dat het kon, zijn ondanks de Covid-19 maatregelen nog diverse verkeersprojecten op basisscholen uitgevoerd. De 'oude' N18 is in de strooiroutes opgenomen. Ook de viaducten ter plaatse van de nieuwe N18 worden gestrooid.

Aan de hand van een update van het GVVP is er een prioritering gemaakt van de knelpunten:

- de voorbereiding in het kader van Duurzaam Veilig zoals de oversteek Hengelosestraat (nabij de Raaweg) is afgerond;

- de voorbereiding voor de aanpassing van het wegprofiel van de Goorsestraat (ter hoogte van het Frankenhuis) is nog niet opgepakt;
- de ontwikkelingen rond de Betuweroute zijn nauwlettend gevolgd en er hebben zich geen veranderingen rond de status voorgedaan;
- rond de Vloedstegenbrug zijn de belangen van Haaksbergen richting RWS vertegenwoordigd waardoor de bussen en hulpdiensten over de oude N18 kunnen blijven rijden tijdens de afsluiting voor zwaar verkeer.

Verlichting

We zijn verder gegaan met het vervangen van niet energiezuinige verlichting door LED. Op het bedrijventerrein Stepelo, de Greune, aan de Tolstraat, Wiedenbroeksingel en Buurserstraat zijn de bestaande armaturen vervangen door LED-armaturen.

Het aangepaste areaal van de openbare verlichting is opgenomen in ons geautomatiseerd beheerssysteem.

Wegen

Het definitieve ontwerp van de aanpassing 'oude' N18 deel 1 is tot stand gekomen in participatie met de omgeving. Aanwonenden zijn uitgenodigd voor informatiebijeenkomsten en met de aangedragen suggesties is zo veel mogelijk rekening gehouden. De aanbesteding van de realisatie is opgestart zodat er in het 1e kwartaal van 2021 begonnen kan worden met de uitvoering. Het proces rondom de aanpassing van de wegenlegger is nog niet afgerond. Vanwege de complexiteit, capaciteit en prioritering gaat dit meer tijd vragen dan vooraf is ingeschat. Hieraan voorafgaand zal eerst het definitieve besluit met betrekking tot verlegging van de komgrenzen (Wegenwet en Wegenverkeerswet) worden genomen.

In verband met de 'on hold' actie is alleen het hoognodige onderhoud uitgevoerd om de kwaliteit van ons wegennet op een acceptabel en verkeersveilig niveau te houden:

- met klein onderhoud, zoals voegvullen en blowpatches, hebben we de meest ernstige scheuren en gaten in het asfalt gedicht. Vervolgschade hebben we niet overal kunnen voorkomen, omdat het asfaltonderhoudsbestek niet uitgevoerd kon worden. Wel hebben we op diverse wegen met behulp van sealen vervolgschade kunnen voorkomen.
- het herstraten is eind 2020 in gang gezet, hiermee hebben we op meerdere locatie gevaarlijke situaties, zoals verzakkingen en wortelopdruk, kunnen herstellen. Ook zijn langs diverse wegen de meeste urgente locaties hersteld waar grasbetonstenen waren verzakt of kapotgereden. Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.

2.2 Parkeren

Wat hebben we bereikt?

Het behouden van een bereikbaar Haaksbergen, waarbij het voor alle bewoners en bezoekers mogelijk is een parkeergelegenheid te vinden binnen acceptabele afstand van de bestemming. Er zijn geen noemenswaardige ontwikkelingen geweest.

Vanwege de beperkte bezetting voor het thema duurzaamheid is ervoor gekozen alleen de wettelijk noodzakelijke acties op te pakken. Dit heeft als consequentie gehad dat we de laadpalen niet verder hebben gerealiseerd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Bij nieuwbouwplannen en ontwikkelingen zijn parkeertoetsen uitgevoerd.

2.3 en 2.4 Recreatieve- en economische havens

Niet van toepassing.

2.5 Openbaar vervoer

Wat hebben we bereikt?

De openbaar vervoerder fysiek voldoende gefaciliteerd, zodat zij het vervoer binnen, van en naar Haaksbergen kan uitvoeren.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Voor het openbaar vervoer is het Covid-19 jaar een jaar van overleven gebleken en was er geen ruimte voor ontwikkelingen.

In relatie tot de aanpassing van de 'oude' N18 heeft er afstemming plaatsgevonden met openbaar vervoersmaatschappij Keolis. Te nemen civieltechnische maatregelen zijn akkoord bevonden door Keolis.

Verbonden partijen

Regio Twente, voor regionale samenwerking op het mobiliteitsvlak.
Provincie Overijssel, voor regionale samenwerking en subsidiëring.

Prestatie-indicatoren

Dit programma heeft geen verplichte prestatie-indicatoren.

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
2.1	Verkeer en vervoer	3.524	3.572	-48	56	98	42	-7
2.2	Parkeren	8	34	-27	0	2	2	-25
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens/waterw.	0	0	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	67	57	10	36	40	4	14
	Totaal programma 2	3.599	3.664	-65	93	140	47	-18

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 3. Economie

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

In samenwerking met het (georganiseerde) bedrijfsleven (bedrijvenvereniging Stepelo en Parkmanagement Haaksbergen) hebben wij ingezet op het verder ontwikkelen van bedrijventerrein Stepelerveld als duurzaam bedrijventerrein. Naast de afname van een kavel voor de uitbreiding van Uzin Utz is de interesse in en de verkoop van de beschikbare kavels in een stroomversnelling geraakt. Fase 1 is nagenoeg verkocht. Dit heeft ertoe geleid dat eind 2020 het voorkeursrecht gevestigd is op een deel van de aangrenzende percelen.

Vanuit het Actieplan Centrum is een masterplan voor de openbare ruimte opgesteld waarbij de Molenstraat als eerste wordt aangepakt. Met de HOV zijn de plannen voor het oprichten van een ondernemersfonds voor het centrumgebied verder uitgewerkt. Om dit fonds van financiële middelen te kunnen voorzien, heeft de raad in december de 'verordening reclamebelasting Haaksbergen 2021' vastgesteld.

Ten aanzien van het zogenaamde 'gat in de markt' zijn de gesprekken voortgezet en de eerste plannen gepresenteerd.

De transitie bij de Regio Twente brengt onzekerheid met zich mee voor beleid en uitvoering op het gebied van vrijetijdseconomie. Er wordt gekeken naar mogelijke consequenties en oplossingen. Het vitaliteitsonderzoek verblijfsrecreatieve bedrijven is afgerond en voor het vervolg is een provinciale werkgroep in het leven geroepen.

Met de overige Twentse gemeenten en de provincie hebben wij uitvoering gegeven aan het nieuwe regionale investeringsprogramma Agenda voor Twente.

3.1 Economische ontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

Er is een bouwteamovereenkomst getekend met Strukton Civiel Noord & Oost voor het bouwrijp maken van de openbare ruimte van het industriegebied Stepelerveld fase 1.

In lijn met het beleid is Stepelerveld verder ontwikkeld als duurzaam bedrijventerrein.

Het is gelukt om leegstand in te vullen door bedrijfsverplaatsingen van buiten de kern naar het kernwinkelgebied.

Een ontwerp bureau heeft een masterplan opgesteld met betrekking tot de openbare ruimte in het kernwinkelgebied. De Molenstraat staat als eerste in de planning om aangepakt te worden.

De raad heeft de verordening reclamebelasting Haaksbergen 2021 vastgesteld waarmee het ondernemersfonds, voor het centrum van Haaksbergen, voorzien kan worden van de financiële middelen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De integrale aanpak van duurzame gebieds- en gebouwontwikkeling voor Stepelerveld, uitgevoerd door Greenbase heeft geresulteerd in een BREEAM-NL-certificeringsniveau Excellent. Dit is een wereldwijd erkend keurmerk dat de duurzaamheid van gebieden aantoont.

Vanuit het Actieplan Centrum is met diverse partijen overleg gevoerd.

De werkgelegenheidsaanpak die in Twents verband is opgestart, is verder vormgegeven op partnerschapsniveau. Het grensoverschrijdend arbeidsmarktpact van de Euregio is daarbij leidend geweest.

Met de overige Twentse gemeenten en de provincie is uitvoering gegeven aan het nieuwe regionale investeringsprogramma. Met dit investeringsprogramma wordt de komende vijf jaar ingezet op het versterken van het technologische cluster, de arbeidsmarkt, de bereikbaarheid en het vestigingsklimaat van Twente.

Regionale samenwerking: wij hebben in 2020 actief deelgenomen aan de Agenda voor Twente.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat hebben we bereikt?

Er is een masterplan opgesteld voor de openbare ruimte in het kernwinkelgebied.

De gesprekken over invulling van 'gaten' in het centrumgebied zijn constructief opgepakt en de eerste plannen zijn gepresenteerd.

De zogenaamde 'Vijfhoek' is in 2020 opgeleverd.

Er is met de werkgroep vastgoed volle inzet geweest om winkelleegstand ingevuld te krijgen.

Samen met ondernemers en de HOV is de keus gemaakt het instrument 'reclamebelasting' uit te werken.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Enkele ondernemers binnen het kernwinkelgebied hebben wij gefaciliteerd bij hun uitbreidingswensen, zoals Albert Heijn en de Hema.

2020 was het laatste jaar waarin gevelsubsidie aangevraagd kon worden, diverse ondernemers hebben hier nog gebruik van gemaakt.

Integrale aanpak van de centrumontwikkelingen heeft plaatsgevonden in samenwerking met de werkgroepen Actieplan Centrum met ondersteuning van adviesbureau Broekhuis Rijs en de provincie.

Er is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma Actieplan Centrum Haaksbergen.

De gemeenteraad heeft in december de 'verordening reclamebelasting Haaksbergen 2021' vastgesteld, om daarmee het ondernemersfonds van financiële middelen te voorzien, gericht op het organiseren van evenementen.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat hebben we bereikt?

Vanwege de Covid-19 crisis hebben wij veel overlegmomenten gehad met de detailhandel en horeca. Daar waar mogelijk hebben wij de ondernemers gefaciliteerd in ruimte en middelen om te kunnen ondernemen binnen de genomen maatregelen.

In samenwerking met de HOV en SHP en met ondersteuning van provinciale subsidies is een webshop ontwikkeld voor ondernemers uit Haaksbergen.

Met ondernemers(organisaties) is overleg gevoerd en zijn afspraken gemaakt wat het gewenste handelen is als regeldruk wordt ervaren.

Aan de bestaande niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied is ruimte geboden zich verder te ontwikkelen.

Gezonde agrarische bedrijven die economisch en milieutechnisch volwaardig kunnen meedraaien.

De stoppende agrarische bedrijven is zoveel mogelijk de kans geboden alternatieve activiteiten te ontplooiën en zich op een andere manier te ontwikkelen.

Daar waar mogelijk is in bestemmingsplannen ruimte voor ondernemers in het buitengebied geboden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Agrarische-, en niet agrarische bedrijfsontwikkelingen zijn gefaciliteerd. Ook zijn andersoortige initiatiefnemers gefaciliteerd in hun plannen, waaronder het vergroten van woningen of de realisatie van extra m² aan bijgebouwen.

Participatie heeft plaatsgevonden in één Leader-project, dat al in 2019 was gehonoreerd. In 2020 zijn er geen nieuwe aanvragen ingediend.

Plattelandsontwikkeling

In samenwerking met de Groene Metropool is gewerkt aan het opstellen van gezamenlijk beleid voor het buitengebied.

Particuliere projecten zijn daar waar mogelijk gefaciliteerd (Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) waaronder Rood voor Rood en VAB.

3.4 Economische promotie

Wat hebben we bereikt?

Met diverse partijen zijn gesprekken gevoerd over nieuwe bedrijfskavels op Stepelerveld, wat ertoe heeft geleid dat fase 1 nagenoeg is uitgegeven.

Er is een rapport opgeleverd over het onderzoek naar de vitaliteit van de verblijfsrecreatieve sector in Twente.

Ondanks dat Covid-19 veel effect heeft gehad op de toeristische sector, hebben meerdere bedrijven in de zomermaanden toch goed gedraaid.

Twente Marketing is zichtbaar geweest, heeft ook een coördinatiepunt Covid-19 en maakt deel uit van de Taskforce Gastvrij Overijssel. De Covid-19 campagne van Twente Marketing (Liesjes 22) is beloond met de Lovie Award.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Met potentiële afnemers van een bedrijfskavel hebben gesprekken plaatsgevonden waarbij kavels in optie zijn uitgegeven c.q. verkocht.

Vanuit de gemeente hebben we op verschillende onderwerpen zoals onder andere hierboven benoemd gesprekken geïnitieerd en processen gefaciliteerd.

Samenwerking in de Regio op het gebied van vrijetijdseconomie inclusief verstrekken van subsidie aan Twente Marketing.

Gesprekken met verschillende partijen gevoerd om te komen tot versterking van de toeristische sector zoals Museum Buurtspoorweg, Sportnatuur, de bootcamproute en Stichting Haaksbergen Promotie.

Verbonden partijen

Regio Twente te Enschede

De Regio Twente is als verbonden partij betrokken geweest bij regionale ontwikkelingen op het gebied van vrijetijdseconomie en was opdrachtgever voor het onderzoek in de verblijfsrecreatieve sector. Ook de afspraken met Twente Marketing zijn binnen de Regio Twente gemaakt.

De projecten van de regiodeal zijn geclusterd in vier actielijnen, gebaseerd op de 'Agenda voor Twente':

1. Techniek als motor
2. Arbeidsmarkt en talent
3. Bereikbaarheid en vestigingsklimaat
4. Circulaire economie en duurzaamheid.

In juli 2020 is het Transitieplan vastgesteld. Dat plan kent de uitgangspunten Focus en Eenvoud, waarmee uitdrukking wordt gegeven aan een sterke behoefte tot vermindering van bestuurlijke drukte. Op basis van dit veranderplan is de focus van de 'nieuwe' samenwerking in Twente gericht op specifieke belangen voor de totale Regio Twente. Het gaat dan om sociaaleconomische structuurversterking; een samenwerking van ondernemers, onderwijs/onderzoek en overheid in de Twente Board.

Daarnaast komt er een aangepaste gemeenschappelijke regeling Gezondheid (GezondheidsGR) waarin de GGD, VTT en OZJT zijn opgenomen.

Voor de vrijwillige samenwerkingen, de 'Coalitions of the Willing' worden goede landingsplaatsen gezocht.

Stichting Groot Scholtenhagen te Haaksbergen

Voor Sportnatuur en de bootcamproute is de Stichting Groot Scholtenhagen als partij betrokken bij de ontwikkelingen.

Euregio te Enschede/Gronau

De Euregio heeft inzet gepleegd op grensoverschrijdende samenwerking en het wegnemen van grensgerelateerde barrières voor inwoners, bedrijven en organisaties. Speerpunten daarbij waren werkgelegenheid en economische ontwikkeling.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2020	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Functiemenging	Percentage (verhouding tussen banen en woning)	51	48,7	*
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	126,7	132,3	*

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
3.1	Economische ontwikkeling	401	302	99	12	27	15	114
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10	56	-46	0	0	0	-46
3.3	Bedrijvenloket en regelingen	160	243	-83	152	215	63	-20
3.4	Economische promotie	0	39	-39	144	150	6	-33
	Totaal programma 3	571	640	-69	308	392	84	15

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 4. Onderwijs

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Covid-19

Op het terrein van basis- en voortgezet onderwijs en kinder- en peuteropvang was er voor de gemeente een coördinerende rol weggelegd voor de organisatie van noodopvang. Gedurende de eerste lockdown moest er worden voorzien in een mogelijkheid tot 24-uurs opvang. Samen met de instellingen en organisaties is hieraan invulling gegeven.

Daarnaast is er ten behoeve van het leerlingenvervoer een continuïteitsbijdrage verstrekt en zijn de kinderdagverblijven financieel tegemoet gekomen in de extra kosten voor noodopvang.

Onderwijshuisvesting

In het kader van het onderzoek naar financieel herstel is gebleken dat er geen mogelijk was over te gaan tot vervangende nieuwbouw van Het Assink lyceum.

Het onderzoek dat binnen de financiële kaders heeft plaatsgevonden naar een passende huisvesting voor de basisscholen Holthuizen en Dr. Ariëns (cluster 1), heeft ertoe geleid dat de voorbereidingen om te komen tot vervangende nieuwbouw voor beide scholen in gang zijn gezet. Dit moet ertoe leiden dat er in 2023 op de locatie van basisschool Dr. Ariëns nieuwbouw is gerealiseerd.

Lokaal onderwijsbeleid

Met name binnen de kaders van het voorschoolse voorzieningenbeleid, een van de programmalijnen van de Lokale Samenwerkingsagenda (LSA), zijn stappen gezet. De daartoe ingestelde werkgroep VVE-Doorgaande lijn (VVE staat voor voor- en vroegschoolse educatie) heeft in concept een Kwaliteitskader peuteropvang opgesteld welk document in 2021 een definitieve vorm krijgt. Hetzelfde geldt voor een nieuwe subsidieregeling welke, in de vorm van een verordening, de kaders biedt voor de financiering van het VVE-beleid en de reguliere peuteropvang. De herverdeling van de Rijksbijdrage voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid speelt voor de wijze waarop deze middelen worden ingezet een belangrijke rol.

Handhaving en toezicht kinderopvang

Uit het rapport van september 2020 van de Inspectie Onderwijs betreffende 'Handhaving kinderopvang 2019 gemeente Haaksbergen' is gebleken dat er geen aanleiding is nader onderzoek te doen naar de kinder- en peuteropvangorganisaties. Hiermee behouden wij de zogeheten A-status voor handhaving en toezicht, wat wil zeggen dat de organisaties hun zaken goed op orde hebben.

4.1 Openbaar basisonderwijs

Wat hebben we bereikt?

De maatregelen die vanaf medio maart zijn afgekondigd met betrekking tot Covid-19, hebben een grote impact gehad op zowel de onderwijs- als de kinderdagopvangorganisaties. De coördinerende rol die de gemeente heeft vervuld rond de noodopvang en als gevolg daarvan de afstemming tussen de besturen van beide maatschappelijke partners, heeft gedurende het jaar een relatief groot tijdsbeslag op de gemeentelijke organisaties gehad.

Als gevolg daarvan heeft een aantal taken niet die aandacht gekregen, die was voorzien in 2020. Hierbij valt te denken aan het verder vormgeven van de implementatie van het leerlingenvervoer vanuit de eerder vastgestelde regionale visie op vervoer. Zo is de huidige Verordening

leerlingenvervoer niet in gewijzigde vorm vastgesteld. Desalniettemin is het aantal leerlingen dat gebruik heeft gemaakt van de voorziening leerlingenvervoer in 2020 afgenomen. Het is de bedoeling dat in 2021 de Verordening leerlingenvervoer wordt gewijzigd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Samen met de onderwijsinstellingen en de partners in de voorschoolse voorzieningen hebben we ervoor gezorgd dat de noodopvang voor kinderen waarvan de ouders een cruciaal beroep hebben en kinderen die behoren tot een kwetsbare doelgroep, goed geregeld en geborgd was. Er zijn om die reden naar verwachting weinig kinderen tussen wal en schip geraakt wat betreft (nood)opvang. Dit laatste is mede een gevolg van de goede afstemming die er was tussen de scholen en kinderopvangorganisaties. Vanuit de gemeente is gedurende de lockdown periodes de vinger aan de pols gehouden. Daar waar nodig is ondersteuning geboden. Een groot compliment aan de onderwijs- en kinderopvangorganisaties is op zijn plaats.

4.2 Onderwijsinvesting

Wat hebben we bereikt?

Het Assink Lyceum

In samenwerking met Het Assink Lyceum is gewerkt aan het onderzoek naar vormen van alternatieve financiering voor vervangende nieuwbouw. Bij de vaststelling van het financieel herstelplan en de Begroting 2021 is duidelijk geworden dat het in de huidige financiële situatie niet mogelijk is de komende jaren over te gaan tot vervangende nieuwbouw. Dit laat onverlet de waarde die gehecht wordt aan de aanwezigheid van een moderne en duurzame school voor voortgezet onderwijs in Haaksbergen. Het financieel meerjarenperspectief is echter zodanig, dat er op korte termijn geen financiële ruimte is om vervangende nieuwbouw voor Het Assink Lyceum mogelijk te maken.

Cluster 1 vervangende nieuwbouw basisscholen Holthuisen-Dr. Ariëns

Binnen het financieel herstelplan is ruimte gevonden vervangende nieuwbouw van de fusieschool Holthuisen-Dr. Ariëns te realiseren. Dit moet ertoe leiden dat er in 2023 op de locatie van basisschool Dr. Ariëns een nieuwe school staat.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het Assink Lyceum

De enige manier om realisatie van de nieuwbouw van Het Assink mogelijk te maken, is door het maken van keuzes betreffende instandhouding bestaande voorzieningen in een voorzieningendiscussie.

Cluster 1 vervangende nieuwbouw basisscholen Holthuisen-Dr. Ariëns

Door de gemeente en het schoolbestuur Stichting Keender is een verdiepingsonderzoek gedaan naar de meest geschikte locatie voor de fusieschool Holthuisen-Dr. Ariëns. Op basis van dit onderzoek is het besluit genomen de locatie van basisschool Dr. Ariëns aan te wijzen als locatie voor de nieuw te realiseren fusieschool.

In het daartoe vastgestelde projectplan is opgenomen dat omwonenden van de beide locaties geïnformeerd en betrokken worden bij de nieuwbouwplannen en dat er op basis van een stedenbouwkundige visie invulling wordt gegeven aan de omgeving.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat hebben we bereikt?

In vervolg op 2019 is dit jaar, ondanks de Covid-19 maatregelen en de gevolgen daarvan voor de kinderopvang en het onderwijs, een vervolg gegeven aan de programmalijnen zoals beschreven in de Lokale Samenwerkingsagenda 2019-2022 (LSA).

Met name binnen het programmalijn VVE-Doorgaande lijn zijn stappen gezet. De inzet om de kwaliteit van de opvang voor peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar te verhogen, heeft mede gestalte gekregen in een zogeheten Kwaliteitskader voorschoolse educatie. In dit document hebben wij, naast de wettelijke eisen die gesteld worden aan de voorschoolse voorzieningen, ook aanvullende afspraken met deze organisaties opgenomen, die in de toekomst mogelijk leiden tot voorwaarden om in aanmerking te komen voor een subsidie. Deze subsidies zijn dan bestemd voor zowel de reguliere peuteropvang als voor peuters die tot de zogeheten doelgroep behoren, de VVE-peuters.

Voor deze laatste doelgroep ontvangen wij van de Rijksoverheid middelen, de zogeheten GOAB-middelen, die worden ingezet voor kinderen die door de GGD-JGZ worden geïndiceerd en doorverwezen naar kinderopvangorganisaties die daarvoor gecertificeerd zijn. Dit VVE-beleid heeft vanaf 1 augustus 2020 een extra stimulans gekregen door de uitbreiding van het aantal wekelijkse uren van 10 naar 16.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Zoals eerder aangegeven heeft Covid-19 ons parten gespeeld daar waar het gaat om de voornemens die er waren om in bredere zin uitvoering te geven aan de Lokale Samenwerkingsagenda. Het onderdeel Ouderbetrokkenheid heeft binnen de programmalijn VVE-Doorgaande lijn aandacht gekregen. Op casuïstiekniveau is er binnen de programmalijn 'Afstemming zorg voor jeugd' door een vroegtijdige signalering en een adequate aanpak ingespeeld op problemen. Het schoolgericht maatschappelijk werk heeft daarin een ondersteunende rol gespeeld. Samen met de direct betrokken maatschappelijke organisaties hebben wij hieraan uitvoering gegeven.

Verbonden partijen

Dit programma kent geen verbonden partijen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2019	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0	2,4	0,0%
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	40	26	*
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	22	2,0	0,5%

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
4.1	Openbaar basisonderwijs	11	30	-20	0	0	0	-20
4.2	Onderwijshuisvesting	1.257	1.276	-19	135	136	2	-17
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingz.	916	891	25	290	285	-4	21
	Totaal programma 4	2.184	2.197	-14	424	422	-2	-16

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Covid-19

De Covid-19 crisis heeft een groot effect gehad op cultuur, sport en het verenigingsleven in Haaksbergen. Maar ondanks de opgelegde maatregelen en de beperkingen die dit met zich meebracht, hebben veel verenigingen en sportaanbieders met de nodige inzet en creativiteit er alles aan gedaan om de leden, maar ook niet-leden, aan het sporten te houden en te krijgen. Ook is samenwerking ontstaan tussen verenigingen en sportaanbieders door het openstellen van de eigen sportaccommodatie voor sportactiviteiten van derden.

Culturele instellingen zagen zich ook geconfronteerd met de beperkingen. Zo mocht het Kulturhus een groot deel van 2020 beperkt of zelfs helemaal niet open. De Stichting Kulturhus Haaksbergen heeft de bibliotheekfunctie echter zoveel mogelijk instandgehouden. Indien volledige fysieke opening niet mogelijk was, is ingezet op mogelijkheden voor het afhalen en ophalen van boeken op gezette tijden.

Als gemeente hebben wij een actieve rol gespeeld in het ondersteunen van sportverenigingen, sportaanbieders en culturele organisaties. In eerste instantie lag het accent op het beoordelen en goedkeuren van de Covid-19 protocollen. Later verschoof het accent naar advisering, ondersteuning en informeren over bijvoorbeeld compensatieregelingen. Er zijn diverse interactieve digitale bijeenkomsten met verenigingen georganiseerd. Dit werd zeer gewaardeerd en heeft geleid tot intensievere contacten tussen gemeente en sportverenigingen en -aanbieders.

Zwembad De Wilder (Optisport Haaksbergen) heeft ook veel last gehad van Covid-19 en is zelfs twee keer gesloten voor publiek. In de tussenliggende periode mocht het zwembad slechts een beperkt aantal bezoekers toelaten. Dit heeft grote financiële gevolgen voor het zwembad. In april 2021 komt specifiek voor zwembaden een nieuwe compensatieregeling. Hoe de regeling eruit komt te zien is nu nog niet bekend.

Sportservice Overijssel

Op 1 maart 2021 houdt Sportservice Overijssel vanwege financiële redenen na 51 jaar op te bestaan. De regio Twente is met de provincie Overijssel in gesprek over het onderbrengen van ondersteuningstaken voor gemeenten bij een nieuwe entiteit.

Cultuurregio Twente

Haaksbergen stemt een gedeelte van het cultuurbeleid af met de gemeenten in Twente. Het cultuurprofiel van de regio Twente 2021-2024 is verwoord in 'Ruimte voor Verbeelding'. De thema's zijn Tijd en Ruimte, Traditie en Innovatie en Grenzeloos Twente. Voor het eerst is er een Twente breed periodiek overleg tussen beleidsmedewerkers cultuur en wethouders met de portefeuille cultuur. Naast inhoudelijke afstemming heeft de samenwerking tot doel meer middelen voor cultuur vanuit de provincie en het Rijk naar Twente te halen.

Coöperatie De Kappen

In 2020 is hard gewerkt aan de overname van de exploitatie van de Stichting Kulturhus Haaksbergen door coöperatie de Kappen. De coöperatie neemt hiermee het stokje over van de stichting, die in 2019 en 2020 in zwaar (financieel) weer verkeerde.

5.1 Sportbeleid en activering

Wat hebben we bereikt?

Samen met sportverenigingen, sportaanbieders, maatschappelijke organisaties en het basis en voortgezet onderwijs een lokaal sportakkoord "Haaksbergen, Natuurlijk in beweging" opgesteld.

Een impuls gegeven aan de realisatie van een bootcamproute Scholtenhagen (planning aanleg april 2021), de digitalisering van de beweegwijzer en het project Sportnatuur.

De Nationale Spelen Special Olympics 2022 zijn aan Twente toegewezen. Deze vinden plaats van 10-12 juni. Aan de gemeente Haaksbergen is het onderdeel voetbal toegewezen.

Vooruitlopend hierop vinden op 25 september 2021 de zogenaamde pré games plaats in vier gemeenten, waaronder Haaksbergen. Beide toernooien vinden plaats op het Scholtenhagen bij de v.v. Haaksbergen met ondersteuning van HSC'21. Ook de andere voetbalverenigingen hebben ondersteuning toegezegd.

Coöperatie de Kappen is ontstaan uit een burgerinitiatief en exploiteert het Kulturhus vanaf 2021 volgens de coöperatieve gedachte, dat wil zeggen door middel van een sterke inbedding in de gemeenschap. De coöperatie gaat een grote rol spelen in het culturele landschap van Haaksbergen door onder andere het aanbieden van theateervoorstellingen, muziek en cultuuronderwijs. Daarnaast zet de coöperatie de exploitatie van de bibliotheek voort en doet op dit gebied de nodige investeringen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Via een speciale subsidieregeling hebben we tijdelijk een sportformateur aangesteld.

Lokaal Sportakkoord 'Haaksbergen Natuurlijk in beweging' opgesteld.

Samen met lokale partners is een aanvraag in het kader van het Lokaal Sportakkoord ingediend bij VWS; deze aanvraag is gehonoreerd met een uitvoeringsbudget van € 20.000. Op de gemeentelijke website is informatie over het Lokaal Sportakkoord te vinden.

Er is een kerngroep ingesteld, waarin naast de gemeente, personen uit de sport, onderwijs en Eerstelijnszorg zitten; door deze kerngroep zijn bijdragen toegekend aan de Bootcamproute, Beweegwijzer en Sportnatuur.

We hebben de sportprotocollen van sportverenigingen en sportaanbieders met het oog op Covid-19 beoordeeld en vervolgens verenigingen en sportaanbieders actief ondersteund bij de opzet van sportactiviteiten, geïnformeerd over regels en wetgeving en compensatieregelingen.

Er zijn diverse (digitale) bijeenkomsten georganiseerd met sportverenigingen en sportaanbieders over de aanpak en gevolgen van Covid-19 binnen de vereniging.

We hebben gebruik gemaakt van de landelijke compensatieregeling huur Sportaccommodaties en een compensatie ter hoogte van € 21.000 toegekend gekregen.

Wij ontvangen van VWS jaarlijks subsidie voor de inzet van buurtsportcoaches. Deze subsidie wordt doorgezet naar diverse organisaties waar buurtsportcoaches actief zijn. Er is regelmatig overleg over de activiteiten. De buurtsportcoaches zijn actief via Wijkkracht, Mediant en Het Assink Lyceum.

De gemeente Haaksbergen heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de overname door Coöperatie de Kappen, onder andere door het bibliotheekpand terug te kopen van Stichting Kulturhus Haaksbergen en vanaf 2021 het bibliotheekpand en het theater te verhuren aan de coöperatie.

5.2 Sportaccommodaties

Wat hebben we bereikt?

Vanwege Covid-19 is het niet gelukt de realisatie van het multi-beach court in 2020 af te ronden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Er is aan Stichting Exploitatie Sportpark de Greune (Bon Boys) een subsidie toegekend voor vervanging van de toplaag van het kunstgrasveld (vervanging is uitgesteld, mede vanwege Covid-19).

Er is een (intern) onderzoek gaande naar het beheer van en de tarieven voor sportaccommodaties. De informatie wordt als input gebruikt bij de brede voorzieningendiscussie in Haaksbergen.

In het kader van de Specifieke Uitkering Sport (SPUK) is subsidie aangevraagd.

We hebben alle sportmaterialen in de binnensportaccommodaties geïnspecteerd en op basis van de uitkomsten zijn onveilige sportmaterialen gerepareerd of vervangen.

5.3 Cultuur

Wat hebben we bereikt?

Door 12 basisscholen (75%) is deelgenomen aan Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK); het cultuurmenu kent 100% deelname van de scholen. 8% van de scholen doet mee aan de Regeling Impuls Muziekonderwijs.

De Stichting Beeldende Kunst Haaksbergen (SBKH) heeft een schouw en inventarisatie van binnen- en buitenkunst uitgevoerd. Aan de hand hiervan is een prioriteitenlijst onderhoud buitenkunst doorgegeven aan Twente Milieu. Daarnaast heeft SBKH de monumenten schoongemaakt, heeft zij het kunstwerk de Troubadour herbestemd, de restauratie en herplaatsing beeld de Fabriek geregeld en de restauratie van Herdenkingsmonument Haaksbergen uitgevoerd. Tot slot heeft zij de coördinatie en het contact met de verzekering verzorgd over het omgewaaid kunstwerk Spankracht.

In 2020 hebben 6 kinderen via het Jeugdfonds Sport en Cultuur Overijssel kunnen deelnemen aan cultuuractiviteiten (2018: 5 kinderen, 2019 5 kinderen).

In verband met de maatregelen rondom Covid-19 is slechts een gedeelte van het programma uitgevoerd: Cultuurplein Amateurkunst voor Ouderen (met een bereik van 150), Kinderfestival 0-12 (met een bereik van 200 waarvan 125 kinderen), Cultuurcafé Kick Off (met 30 mensen in De Kappen (in verband met Covid-19 maatregelen en 318 volgers via de livestream) en Maakplaats in samenwerking met de Bibliotheek Haaksbergen: creativiteit en moderne technologie.

Festiviteiten 75 jaar bevrijding

In verband met de maatregelen rondom Covid-19 is slechts een gedeelte van het programma uitgevoerd:

- 'Auschwitz herdenking' met o.a. het planten van de Anne Frank bomen in Ahaus en Haaksbergen;
- tentoonstelling Johanna Reiss 'een leven om over te vertellen – 75 jaar vrijheid' en
- Radio Oranje, een project van RTV Smetnet voor het primair onderwijs.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben de derde tussenrapportage ter verantwoording van de middelen CmK ingediend bij de provincie en een nieuw voorschot aangevraagd en toegekend gekregen.

5.4 Musea

Wat hebben we bereikt?

Het Museum Buurtspoorweg heeft mede met behulp van financiële ondersteuning vanuit Haaksbergen en Enschede een directeur aangesteld. Om de bezoekersaantallen te verhogen heeft de directeur tot taak een vernieuwd museumconcept uit te werken, dat ertoe leidt dat de uitstraling van het museum steeds professioneler wordt en er met regelmaat in de krant gepubliceerd wordt over het museum.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We subsidiëren het museum, er is regelmatig ambtelijk en bestuurlijk contact met het museum en met de gemeente Enschede om af te stemmen, zodat verschillende ontwikkelingen elkaar kunnen versterken.

5.5 Cultureel erfgoed

Wat hebben we bereikt?

De gemeente Haaksbergen kent een erfgoedraad, die samen met de gemeente het erfgoedbeleid vormgeeft. In 2020 heeft de erfgoedraad het advies uitgebracht de Lourdeskerk tot gemeentelijk monument te verklaren. Het college heeft dit advies gevolgd en het kerkgebouw is aangewezen als gemeentelijk monument.

Vanuit de erfgoedverordening kunnen eigenaren van gemeentelijke monumenten subsidie aanvragen voor het behoud van het monument. Vijf eigenaren hebben hiervan gebruik gemaakt in 2020.

5.6 Media

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we hiervoor gedaan?

Na een positief advies van de raad aan het Commissariaat voor de Media is RTV Sarnet door het Commissariaat voor de Media wederom voor een periode van 5 jaren aangewezen als lokale publieke media-instelling.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we hiervoor gedaan?

De verplichte inspecties van de speeltoestellen zijn uitgevoerd. Noodzakelijke reparaties zijn uitgevoerd. Door de uitgavenstop op grond van het financieel herstelplan zijn er geen nieuwe toestellen aangeschaft.

Verbonden partijen

Stichting Groot Scholtenhagen te Haaksbergen

De stichting beheert en onderhoudt het park en draagt daarmee bij aan het aanbieden van voldoende mogelijkheden voor sport- en bewegingsactiviteiten, recreatie en ontspanning.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2020	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Niet sporters	%	40,5%	48,7%	*

Wat heeft het gekost?

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
5.1	Sportbeleid en activering	543	528	15	126	110	-16	-1
5.2	Sportaccommodaties	647	559	89	244	240	-4	85
5.3	Cultuur	840	876	-36	17	45	28	-8
5.4	Musea	0	0	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	83	80	3	30	8	-21	-18
5.6	Media	13	13	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en recreatie	2.333	2.230	103	138	162	24	127
	Totaal programma 5	4.460	4.287	174	554	565	11	184

Programma 6. Sociaal domein

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Grip op sociaal domein

Het project Grip op sociaal domein heeft als doel een beter inzicht en betere sturingsinformatie over het sociaal domein op te leveren en te komen tot voorstellen die met behoud van kwaliteit een besparing kunnen opleveren in het sociaal domein. In 2020 is de projectstructuur verder vormgegeven. De benodigde formatie is beschikbaar gesteld, zodat de verschillende deelprojecten verder uitgewerkt kunnen worden.

In 2020 is de algemene voorziening was- en strijkservice binnen de Wmo 2015 gerealiseerd. Het juridisch kader is hierop aangepast, er is een overeenkomst gesloten met Hoi Services bv voor de daadwerkelijke uitvoering en de situatie van alle betreffende cliënten is onderzocht. Eind 2020 is dit deelproject afgerond.

De algemene voorzieningen voor dagbesteding (Ontmoetingspark De Greune en de multiculturele dagbesteding) zijn voorbereid. Op Ontmoetingspark De Greune is gestart met een uitvoering in pilotvorm. Daarnaast heeft Ontmoetingspark De Greune een vergunning gekregen om de dagbestedingsactiviteiten te mogen uitvoeren op het park. De algemene voorziening op Ontmoetingspark De Greune is vanaf januari 2021 beschikbaar. De verwachting is dat de multiculturele dagbesteding in de zomer van 2021 volgt.

In 2020 is de eerste proefversie van het dashboard sociaal domein gepresenteerd aan de raad. Het doel van dit dashboard is vroegtijdig inzicht krijgen in de ontwikkelingen binnen het sociaal domein en zo mogelijk bij te sturen. Het dashboard verschijnt 4 keer per jaar en wordt in 2021 in samenspraak met de raad doorontwikkeld.

Wet Gemeentelijke schuldhulpverlening

In april 2020 is het nieuwe Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2020 – 2023 Haaksbergen door de raad vastgesteld. In dit beleidsplan is uitgegaan van de gewijzigde Wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening per 1 januari 2021 en zijn de (gewijzigde) inrichting van de schuldhulpverlening en afspraken daarover tussen betrokken partijen geactualiseerd. Belangrijke wijzigingen in de wet zijn dat vroegsignalering wettelijk geregeld wordt en dat alle inwoners met een betalingsachterstand bij een vaste lasten partij vanuit de gemeente een aanbod krijgen voor hulp.

We hebben ingezet op een betere en laagdrempelige informatievoorziening naar onze inwoners. Met de Stadsbank Oost Nederland zijn afspraken gemaakt over wijzigingen in de dienstverlening met betrekking tot aanmelding en overdracht naar de Noaberpoort in het kader van nazorg.

Vorming van de GezondheidsGR

Op 25 september 2019 heeft het algemeen bestuur van de Regio Twente de veranderopdracht vastgesteld om te komen tot ontvlechting van de organisatie Regio Twente. In 2020 is hier verder aan gewerkt.

Het algemeen bestuur heeft ervoor gekozen (besluit van 1 juli 2020) de huidige Regeling Regio Twente om te vormen naar een compacte en herkenbare gemeenschappelijke regeling voor GGD/OZJT/VTT, waaraan Samen 14 en Kennispunt Twente kunnen worden toegevoegd, omdat ze er goed bij passen. Zo ontstaat een gemeenschappelijke regeling voor het taakveld gezondheid, de GezondheidsGR. Dit houdt in dat de huidige gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast en de ambtelijke organisatie anders moet worden ingericht. In 2020 is besluitvorming hierover voorbereid. Verwacht wordt dat er in het eerste kwartaal van 2021 een voorstel ligt. De voorziene ingangsdatum van de aangepaste regeling is 1 april 2021, mits uiteraard de raden toestemming geven.

Transformatie: regionale ontwikkelafels

Vanuit de regionale Ontwikkelafels zijn in 2020 de eerste producten opgeleverd. Ontwikkelafel 2 'In Twente groeit de jeugd veilig op' heeft vorig jaar zowel de Twentse Monitor Jeugdbeschermingsketen (TMJK) als de Jeugdbeschermingstafels opgeleverd.

De TMJK geeft inzicht in wat er gebeurt op het gebied van bijvoorbeeld wachttijden, instroom, doorstroom en uitstroom bij partijen in de jeugdbeschermingsketen zodat op basis hiervan gestuurd kan worden. Aan de Jeugdbeschermingstafel vindt afstemming en overdracht plaats tussen ouders, jongeren (12+), betrokken zorgorganisatie(s) binnen het gedwongen kader en gemeenten met betrekking tot veiligheid van kinderen.

In 2021 worden de TMJK en de Jeugdbeschermingstafel voor het eerst in Twente uitgevoerd.

Veilig Thuis Twente (VTT)

Eind 2019 werden wij geconfronteerd met een oplopende wachtlijst bij VTT. De belangrijkste oorzaak voor het ontstaan van de wachtlijst was de grote toename van het aantal meldingen in verband met de invoering van de nieuwe meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. De Twentse gemeenten hebben in 2020 maatregelen genomen om de situatie bij VTT te verbeteren. Een tijdelijke uitbreiding van de personeelsformatie voor 2020 om de wachtlijst aan te kunnen pakken en het instellen van een extern onderzoek naar welke maatregelen genomen moeten worden om de situatie bij VTT structureel te verbeteren. Deze maatregelen hebben resultaat gehad; sinds december 2020 is er geen sprake meer van een wachtlijst. Het externe onderzoek heeft verder geleid tot aanpassingen van interne werkprocessen en verbeteringen in de samenwerking met partners. Daarnaast wees het onderzoek uit dat de sterke toename van het aantal meldingen en verzoeken om advies naar verwachting structureel is. Daarom wordt de structurele personeelsformatie vanaf 1 januari 2021 uitgebreid met 6 fte. De kosten hiervan worden betaald uit de Rijksmiddelen die centrumgemeente Enschede voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling ontvangt.

Wet inburgering

In 2019 is regionaal en op niveau van de uitvoeringsorganisatie begonnen met het voorbereiden van de nieuwe Wet inburgering. Inmiddels is bekend dat de invoering later dan 1 januari 2021 plaatsvindt. De verwachting is dat de wet van kracht wordt op 1 januari 2022. De invoering is uitgesteld, omdat uitvoeringsorganisaties, zoals het DUO, nog niet klaar waren voor de start op 1 januari 2021. De voorbereiding gaat echter door. Concreet is gestart met het regionale inkoopproces van leerroutes inburgering. De brede intake en persoonsplan integratie en participatie (PIP) zijn in ontwikkeling en worden in 2021 getest en bijgesteld. Ook andere onderdelen van de nieuwe wet, zoals training financiële zelfredzaamheid en de module arbeidsmarktparticipatie, worden uitgewerkt. Kortom de globale opgave is uitgewerkt. Op onderdelen maakt het ministerie handreikingen, bijvoorbeeld rond gegevens delen en de informatiekant van deze nieuwe wet, alvorens gestart kan worden met de uitwerking.

Inkomensregelingen

Daarnaast is het jaar 2020 natuurlijk het jaar dat in het teken stond van de Covid-19 crisis. Vooralnog zien we maar een beperkt effect in onze bijstandscijfers. De uitvoeringsorganisatie heeft zoveel als mogelijk haar bestaande dienstverlening in stand gehouden. Mogelijk dat de noodmaatregelen vanuit het Rijk ook een dempend effect hebben. Ook is eind 2020 op regionaal niveau gestart met het inrichten van crisisdienstverlening voor werkzoekenden als gevolg van de Covid-19 crisis. Gebleken is dat het Werkplein Midden Twente ondanks de beperkende maatregelen veel plaatsingen bij werkgevers heeft gerealiseerd. Er is wel een stijging te zien in het aantal WW-uitkeringen. Mogelijk dat een deel van deze groep alsnog een beroep moet doen op de bijstand. Dit is ook afhankelijk van de snelheid waarmee de beperkende maatregelen opgeheven worden.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat hebben we bereikt?

Naast Covid-19 kreeg een deel van de voorzieningen en/of activiteiten te maken met de maatregelen uit het financieel herstelplan.

Zo maakt het activiteitenbudget voor wijkgericht werken deel uit van een bezuinigingsmaatregel als gevolg waarvan wijk- en buurtorganisaties niet meer over en eigen budget beschikken, maar een beroep kunnen doen op een budget burgerinitiatieven.

Vanuit de Noaberpoort bieden we ondersteuning aan mantelzorgers in Haaksbergen. Ondanks de beperkingen door de Covid-19 crisis is de ondersteuning zo goed als mogelijk voortgezet.

In 2020 is een afweging gemaakt over het oppakken van de verschillende beleidswensen. Niet alle beleidswensen konden worden opgepakt in verband met de beschikbare formatieve ruimte. De afweging is gemaakt op basis van urgentie. Dit heeft ertoe geleid dat het beleidsplan sociaal domein niet is opgesteld in 2020.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Door de maatregelen die verband houden met de Covid-19 crisis, konden de wijkraden en belangengemeenschappen in 2020 niet op de gebruikelijke wijze vergaderen (fysiek). Ook konden ze verschillende activiteiten niet door laten gaan. Nadat het besef kwam dat de maatregelen lang stand zouden houden, hebben verschillende wijkraden en belangengemeenschappen het werk opgepakt en zijn ze digitaal gaan vergaderen.

Verschillende burgerinitiatieven konden door de maatregelen die verband houden met de Covid-19 crisis geen doorgang vinden, bijvoorbeeld Noabermuziek.

Voor mantelzorgers is de ondersteuning voortgezet. In verband met de Covid-19 crisis hebben we hiervoor alternatieve manieren gezocht, bijvoorbeeld beeldbellen of telefonisch contact. Ook is er door de Noaberpoort uit eigen beweging contact gezocht met mantelzorgers om te informeren naar de persoonlijke situatie.

6.2 Wijkteams/Noaberpoort

Wat hebben we bereikt?

Door de Covid-19 crisis hebben wij de (laagdrempelige) inloop van de Noaberpoort, die we elke ochtend hadden, moeten stoppen. Het was, indien noodzakelijk, alleen mogelijk om op afspraak naar de Noaberpoort te komen. Ook huisbezoeken waren geen vanzelfsprekendheid. Als het daadwerkelijk nodig was, bijvoorbeeld bij woningaanpassingen, gingen de consulenten/regisseurs op huisbezoek. Het merendeel van de dienstverlening is telefonisch of via beeldbellen gedaan.

Cliëntervaringsonderzoeken

Wmo-cliënten beoordeelden de dienstverlening van de Noaberpoort gemiddeld met een 7,5 (2018: 7,5, 2017: 7,3). Van de inwoners met een individuele Wmo-voorziening geeft de meerderheid aan dat ze wisten waar ze moesten zijn met een hulpvraag (84%). Gevraagd naar het contact over de hulpvraag geeft 82% van de respondenten aan serieus te zijn genomen.

Jeugdigen en/of hun ouder(s)/verzorger(s) gaven gemiddeld (N=33) een rapportcijfer van 8,2 voor de dienstverlening vanuit de Noaberpoort (2018: 8,0, 2017: 7,4).

De pilot waarbij Wmo-cliënten worden benaderd om hun ervaringen met voorziening(en) te delen is in de loop van 2020 beëindigd. In 2021 wordt een evaluatie van deze pilot uitgevoerd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Seniorenontmoetingsgroepen

Vanwege Covid-19 is de (vrijwillige) dagbesteding voor senioren een groot deel van het jaar niet doorgedaan. Vanuit de Noaberpoort is wel contact gezocht met deelnemers van seniorenontmoetingsgroepen, Ziens, de ingeschreven mantelzorgers bij Noaberpoort en gebruikers van Automaatje door met name vrijwilligers (thuisbelmaatje). Afhankelijk van de behoefte werd er regelmatig contact met hen gezocht.

Vanuit de Noaberpoort is er afstemming met de ouderenorganisaties over de wijze waarop contact te houden is met de leden.

Buurtsportcoaches

De activiteiten van de buurtsportcoaches zijn in aangepaste vorm (elke keer aangepast aan de dan geldende Covid-19 maatregelen) doorgegaan.

Er werden telefoongesprekken gevoerd en brieven geschreven om contacten te onderhouden.

In de zomervakantie hebben de buurtsportcoaches van het jongerenwerk Skillz veel sportactiviteiten georganiseerd. Dit in samenwerking met Sportpark de Greune, zwembad de Wilder en Smallsteps.

Automaatje

In het voorjaar is het project Automaatje door Covid-19 een tijdje niet uitgevoerd, maar in het najaar is het project (bijvoorbeeld noodzakelijke ritjes naar huisarts, ziekenhuis) weer doorgegaan met in achtname van de Covid-19 maatregelen.

Bedrijfsvoering Noaberpoort

Naar aanleiding van de accountantscontrole hebben we in het tweede half jaar van 2020 nadrukkelijk ingezet op het verbeteren van enkele processen in de Noaberpoort, zodat de rechtmatigheid van besluiten beter gewaarborgd is. De consultants en regisseurs moesten de onderzoeken vaak telefonisch uitvoeren. Het vaststellen van de identiteit van de inwoner werd daardoor bemoeilijkt.

Huisvesting

In de zomer van 2020 heeft woningcorporatie Domijn haar intrede genomen in het gemeentehuis. In de Noaberpoort wordt intensief samengewerkt met Domijn. Zo zijn er afstemmingsoverleggen over inwoners met huurachterstanden, voeren Domijn en regisseurs samen plaatsingsgesprekken met huurders die van buiten Haaksbergen komen en hebben we met Domijn en Wijkkracht het regionale project Huis te Leen in Haaksbergen voortgezet onder de noemer Leenhuis Haaksbergen. Met het Leenhuis kunnen we in kwetsbare situaties een woning beschikbaar stellen, dit voorkomt dat inwoners zich moeten melden voor maatschappelijke opvang.

Ook is met Domijn een overeenkomst gesloten waarbij we op basis van AVG richtlijnen informatie met elkaar kunnen uitwisselen.

6.3 Inkomensregelingen en armoedebestrijding

Wat hebben we bereikt?

Inkomensregelingen

Ondanks de lockdown, waardoor veel bedrijven voor langere tijd hun deuren moesten sluiten, is het aantal inwoners van Haaksbergen dat in 2020 een beroep deed op de bijstand gedaald. Deze daling is tegen de landelijke trend in. Landelijk neemt het aantal bijstandsgerechtigden juist toe.

In totaal zijn 117 uitkeringen beëindigd waarvan 33 met uitstroomreden werk. De uitstroom van klanten is voor een deel het gevolg van de gunstige conjunctuur van de afgelopen jaren. Daardoor is het merendeel van de uitkeringsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt uitgestroomd.

Daarnaast is het aantal klanten gedaald door de inzet van arbeidsmarktcoaches, die wij specifiek inzetten voor de groep met een arbeidsbeperking. Door extra begeleiding lukt het deze klanten te plaatsen. Dit zien wij ook terug in het aantal plaatsingen door het Werkplein Midden Twente. Dit aantal was in 2020 ondanks de gevolgen van Covid-19 bijna gelijk aan het vooraf gestelde target. Voor alle duidelijkheid: dit target is vastgesteld voordat er überhaupt iets over Covid-19 bekend was.

Er zijn in 2020 96 uitkeringen toegekend. In totaal daalde het aantal uitkeringen met 21.

	2020												Totaal 2020	Totaal 2019
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12		
Beginstand	323	319	315	315	316	314	309	315	311	304	299	304		
Instroom totaal	6	6	10	10	7	7	12	8	1	9	12	8	96	121
Uitstroom	10	10	10	9	9	12	6	12	8	14	7	10	117	136
Saldo	-4	-4	0	1	-2	-5	6	-4	-7	-5	5	-2	-21	-15
Eindstand	319	315	315	316	314	309	315	311	304	299	304	302		

Daling van het aantal bijstandsuitkeringen in 2020 in vergelijking met 2019

Naast de uitstroom uit de uitkering hebben over het gehele jaar verdeeld 133 klanten in één of meerdere maanden inkomsten uit arbeid verworven.

Er zijn 11,7 fte nieuw beschut plaatsen ingevuld, de taakstelling voor 2020 was 8 fte. Daarnaast hebben 54 klanten arbeid verricht op een arbeidsplaats met loonkostensubsidie.

Door het Sociaal Werkvoorzieningsbedrijf (SWB) zijn in totaal 38 trajecten ingezet om de kansen op de arbeidsmarkt van klanten te vergroten. In totaal hebben de werkcoaches 35 klanten bemiddeld waarvan er 14 volledig zijn uitgestroomd en 15 partieel aan het werk zijn.

Opgemerkt dient te worden dat, doordat de klanten met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt veelal zijn uitgestroomd, het zittende bestand moeilijker bemiddelbaar is.

Armoedebestrijding

Op grond van de Verordening Minimabeleid Haaksbergen zijn er 313 verstrekkingen gedaan, waarvan 172 vanuit het Kindpakket, met specifieke maatregelen voor kinderen die in armoede opgroeien. Dit zijn meer verstrekkingen dan in 2019.

Een deel van de extra Rijksmiddelen voor armoedebestrijding, € 15.000, wordt ingezet voor structurele sportieve activiteiten. Daarnaast wordt € 5.000 verstrekt aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur Overijssel voor culturele activiteiten. In 2020 hebben 60 kinderen een bijdrage voor sport ontvangen en nog eens 5 kinderen een bijdrage voor een culturele activiteit.

Stichting Leergeld Haaksbergen heeft in 2020 een bijdrage van € 5.000 ontvangen. In 2020 zijn door de stichting 46 verstrekkingen gedaan aan 39 unieke kinderen. Als gevolg van de Covid-19 crisis heeft de stichting minder huisbezoeken kunnen afleggen en zijn deze aantallen lager dan in 2019. Deze verstrekkingen zijn aanvullend op het Kindpakket.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De beroepsgroepenketenaanpak binnen het Werkplein Midden Twente is verder doorontwikkeld. Dit betekent dat er binnen beroepsgroepen, zoals logistiek, wordt gekeken hoe mensen opgeleid kunnen worden en eventueel kunnen doorstromen naar een functie binnen de keten.

We blijven onverminderd inzetten op begeleiden van bijstandsgerechtigden naar werk. Bij de SWB zijn mensen werkfit gemaakt. Daarnaast zetten we in op het plaatsen van kandidaten op vacatures, waardoor het aantal bijstandsgerechtigden daalt. Ondanks de vergroting van de doelgroep als gevolg van de Participatiewet heeft dit in 2020 geleid tot een daling van het uitkeringsbestand en lagere kosten.

Jongeren zijn een belangrijke doelgroep. In het kader van de Twentse Belofte is extra ingezet op het vinden jongeren tot 27 jaar die op dit moment geen opleiding volgen of niet aan het werk zijn. We stimuleren hen een startkwalificatie te halen om hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren.

6.4 Begeleide participatie

De uitvoering van de Wsw door SWB verloopt naar tevredenheid. De uitvoering is gemonitord door middel van bestuursvergaderingen met de SWB.

6.5 Arbeidsparticipatie

De beroepsgroepenketenaanpak binnen het Werkplein Midden Twente is in 2020 verder doorontwikkeld. Dit betekent dat er binnen beroepsgroepen, zoals logistiek, wordt gekeken hoe mensen opgeleid kunnen worden en kunnen doorstromen naar een functie binnen de keten. We blijven onverminderd inzetten op het begeleiden van bijstandsgerechtigden naar werk.

Bij de SWB zijn mensen werkfit gemaakt.

Ondanks de vergroting van de doelgroep heeft dit in 2020 geleid tot een verdere daling van het uitkeringsbestand en dus lagere bijstandskosten.

Jongeren zijn een belangrijke doelgroep. In het kader van de Twentse Belofte is extra ingezet op het vinden van jongeren tot 27 jaar die geen opleiding volgen/hebben afgerond of niet aan het werk zijn. We stimuleren hen een startkwalificatie te halen om zo hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Wat hebben we bereikt?

Algemene voorziening Was- en strijkservice

De algemene voorziening Was- en strijkservice binnen de Wmo 2015 is in 2020 ingevoerd.

Hiervoor zijn de verordening en de beleidsregels aangepast.

Door de inzet van de algemene voorziening blijven we de inwoners op een goede en betaalbare manier ondersteunen bij de wasverzorging en creëren we betaalde werkgelegenheid voor inwoners die hiervoor waren aangewezen op een bijstandsuitkering. In 2020 is er een arbeidsplaats en een werkervaringsplaats met uitzicht op een betaalde baan gerealiseerd.

Eigen bijdrageregeling Wmo 2015

Het Centraal Administratie Kantoor (CAK) is verantwoordelijk voor de uitvoering van de eigen bijdrageregeling Wmo 2015. In 2020 is er door het CAK een nieuw automatiseringssysteem ingevoerd. Dit betekende voor ons dat de eigen bijdrageregeling op cliëntniveau volledig opnieuw moest worden ingeregeld.

In verband met Covid-19 is de Wmo eigen bijdrage over de maanden april en mei 2020 niet opgelegd. Wij hebben van het Rijk een compensatie ontvangen voor de gemiste eigen bijdragen over deze maanden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Algemene voorziening Was- en strijkservice

Nadat het juridisch kader is aangepast, is de situatie van alle inwoners met een indicatie voor de Wmo-maatwerkvoorziening wassen en strijken opnieuw onderzocht. In totaal hebben er 233 onderzoeken plaatsgevonden naar de situatie van inwoners met een indicatie voor de Wmo. In 149 gevallen is de algemene voorziening was- en strijkservice een passende oplossing. 41 inwoners hebben de indicatie voor de Wmo-maatwerkvoorziening gehouden. In 43 gevallen was er sprake van uitstroom, bijvoorbeeld naar de Wet langdurige zorg.

Eigen bijdrageregeling Wmo 2015

Met ingang van 2020 wordt de eigen bijdrage per maand geïnd en geldt een vast tarief van € 19,00 per maand. Het Centraal Administratie Kantoor (CAK) heeft hiervoor het automatiseringssysteem aangepast. Deze aanpassing heeft forse vertraging opgelopen. Hierdoor is ook de inning van de eigen bijdrage bij de inwoners vertraagd. Eind 2020 is het project afgerond.

6.7.1 Maatwerkdienstverlening 18+

Wat hebben we bereikt?

De Noaberpoort heeft in 2020 snelle, eenvoudige en goede toegang tot voorliggende en algemene voorzieningen voor de inwoners gegeven. Als het nodig is worden er Wmo-maatwerkvoorzieningen

ingezet. In elke situatie is beoordeeld welke mogelijkheden betrokkene zelf en de sociale omgeving heeft om een bijdrage aan de oplossing te leveren (eigen kracht).

Algemene voorziening dagbesteding

De algemene voorzieningen voor dagbesteding (Ontmoetingspark De Greune en de multiculturele dagbesteding) zijn voorbereid. Op Ontmoetingspark De Greune is gestart met een uitvoering in pilotvorm. Daarnaast heeft Ontmoetingspark De Greune een vergunning gekregen om de dagbestedingsactiviteiten te mogen uitvoeren op het park. De algemene voorziening op Ontmoetingspark De Greune is vanaf 2021 beschikbaar. De verwachting is dat de multiculturele dagbesteding later in 2021 volgt.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Algemene voorziening dagbesteding

In 2020 zijn met het Stichtingsbestuur van Ontmoetingspark De Greune afspraken gemaakt over de opzet van een algemene voorziening voor dagbesteding en werkervaringsplaatsen. Er is plek voor minimaal 12 deelnemers voor de dagbesteding.

Contractmanagement

Gedurende het jaar zijn vanuit contractmanagement gesprekken met aanbieders gevoerd over de onderlinge samenwerking en overige praktische problemen.

Met betrekking tot Covid-19 is er vanuit contractmanagement inzet geleverd voor het opstellen en uitvoeren van diverse continuïteitsregelingen voor aanbieders en/of vervoerders ter voorkoming van liquiditeitsproblemen vanwege de uitgevallen zorg.

Voor de huishoudelijke ondersteuning is vanuit contractmanagement een bijdrage geleverd aan het opstellen van de nieuwe tarieven.

Het huidige contract voor hulpmiddelen loopt in 2021 af en kan niet meer verlengd worden. In 2020 zijn de voorbereidingen voor de aanbesteding gestart en hebben er marktconsultaties plaatsgevonden met aanbieders.

6.7.2 Maatwerkdienstverlening 18-

Wat hebben we bereikt?

De Noaberpoort heeft in 2020 snelle, eenvoudige en goede toegang tot voorliggende en algemene voorzieningen voor de inwoners gegeven. Bij elke cliënt is gekeken naar de mogelijkheden die de sociale omgeving heeft om een bijdrage aan de ondersteuning te leveren (eigen kracht). Met het concept Loes, maar ook via het welzijns- en maatschappelijk werk, is opgroei- en opvoedondersteuning geboden. Vooral het welzijns- en maatschappelijk werk heeft daarnaast uitvoering gegeven aan preventie, (vroeg)signalering en vroege interventie.

Uit de Twentse Monitor Sociaal Domein (TMSD) blijkt dat wij in 2020 (tot en met het derde kwartaal) aan 518 jeugdigen jeugdzorg hebben verleend.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In het kader van Grip op het sociaal domein hebben we in 2020 een projectplan opgesteld om de coördinatie externe verwijzers in onze gemeente uit te gaan voeren. We hebben, samen met enkele andere Twentse gemeenten, de drie gecertificeerde instellingen, de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis Twente, in 2020 geparticipeerd in Ontwikkeltafel 2 'In Twente groeit de jeugd veilig op'. Deze ontwikkeltafel heeft vorig jaar zowel de Twentse Monitor Jeugdbeschermingsketen (TMJK) als de Jeugdbeschermingstafels opgeleverd.

Contractmanagement

Zie 6.7.1 Maatwerkdienstverlening 18+

6.8.1 Geëscaleerde zorg 18+

Wat hebben we bereikt?

Op het gebied van beschermd wonen is de decentralisatie regionaal verder voorbereid. De Wet verplichte Ggz (Wvvgz) is ingevoerd en lokaal geïmplementeerd. De pilot Huis te Leen is geëvalueerd en in samenwerking met Domijn structureel omgezet naar Leenhuis Haaksbergen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Decentralisatie beschermd wonen

De voorbereidingen voor de decentralisatie beschermd wonen zijn in regionaal verband opgepakt. Dit heeft geresulteerd in een gemeenschappelijke regeling zodat er ook na de decentralisatie sprake is van regionale samenwerking.

Een zorgaanbieder en een initiatiefnemer hebben aangegeven in Haaksbergen een voorziening voor beschermd wonen all inclusive te willen realiseren. In 2020 heeft de initiatiefnemer het voorstel gepresenteerd aan de buurtbewoners. We hebben een onderzoek gestart om te bepalen of het initiatief past binnen de regels van het geldende bestemmingsplan. In 2020 is er nog geen vergunningaanvraag ingediend door de initiatiefnemers.

Wet verplichte Ggz (Wvvgz)

Per 1 januari 2020 is de Wet verplichte Ggz in werking getreden. Begin februari is het college met een presentatie geïnformeerd over de Wvvgz en de nieuwe werkwijze rondom het afgeven van een crisismaatregel vanuit de Wvvgz en de Wet zorg en dwang (Wzd). In juni 2020 is de uitvoering van het meldpunt van de Wvvgz (belegt bij GGD Twente) geëvalueerd. Op basis van deze overwegend positieve evaluatie zijn nadere afspraken gemaakt over casusregie en nazorg.

Pilot Huis-te-Leen, nu Leenhuis Haaksbergen

Huis te Leen betreft een gemeubileerde woning die alleen bedoeld is voor situaties waarin geen andere reguliere oplossing mogelijk is. Huis te Leen wordt ingezet ter voorkoming van maatschappelijke opvang.

In juni 2020 is de overeenkomst 'Huis te Leen Haaksbergen Woningcorporatie Domijn, gemeente Haaksbergen, Stichting Wijkracht' vastgesteld, waarin afspraken zijn opgenomen over het beschikbaar houden van een woning aan de Julianastraat in Haaksbergen voor mensen die dakloos zijn of worden. Daarbij gelden als criteria dat in een kort tijdsbestek problemen op diverse leefgebieden kunnen worden opgelost en er sprake moet zijn van een kortdurende en lichte begeleidingsvraag.

Personen met verward gedrag

In 2020 is ingezet op continuering van regionale afspraken over beoordeling, vervoer en begeleiding van personen met verward gedrag. Bovendien is een meldpunt geopend per 2021. Op 9 oktober 2020 is het landelijk meldpunt voor verward gedrag geopend. Dit meldpunt schakelt de melding voor onze gemeente door naar het Twentse meldpunt voor verward gedrag, dat is ondergebracht bij GGD Twente.

6.8.2 Geëscaleerde zorg 18-

Wat hebben we bereikt?

In Twents verband (Samen14) hebben wij mede zorggedragen voor een divers en voldoende aanbod van individuele voorzieningen voor jeugdzorg.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben Veilig Thuis Twente (VTT) in 2020, als onderdeel van de Regio Twente, samen met de andere Twentse gemeenten bekostigd. De wachtlijsten zijn met behulp van tijdelijk extra personeel

opgelost, er is een nieuwe werkwijze bij VTT ingevoerd en de samenwerkingsafspraken tussen gemeenten en VTT zijn aangepast.

In 2020 heeft de Noaberpoort snelle, eenvoudige en goede toegang tot voorliggende en geïndiceerde ondersteuning geboden.

In 2020 hebben we via OZJT de zogenaamde maatregelhulp bekostigd door middel van subsidie en bevoorschotting. In 2021 wordt de maatregelhulp over het jaar 2020 met de aanbieders op basis van daadwerkelijk gebruik afgerekend.

Verbonden partijen

Regio Twente, onderdelen:

Veilig Thuis Twente (VTT)

Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT)

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Twente (GGD Twente)

Informatie over de drie onderdelen van de Regio Twente staat opgenomen onder paragraaf beleidsontwikkelingen van dit programma.

Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo te Hengelo

De uitvoeringsorganisatie is belast met de uitvoering van de Participatiewet. Uitgangspunt is dat klanten naar vermogen meedoen aan de maatschappij, waarbij geldt dat werk boven inkomen gaat.

Klanten met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen ondersteuning om de afstand te verkleinen met als uiteindelijke doel uitstroom uit de uitkering. Voor klanten waarvoor geldt dat werk (voorlopig) geen optie is, wordt maatschappelijke activering ingezet.

Daarnaast wordt bijzondere bijstand ingezet om armoede tegen te gaan en het minimale beleid om het voor klanten mogelijk te maken deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten waardoor sociale uitsluiting wordt tegengegaan.

Stadsbank Oost Nederland (SON) te Enschede

De SON is een GR van 22 gemeenten in Twente en de Achterhoek. Schuldhulpverlening is sinds 2012 een wettelijke taak van gemeenten. Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd en wordt van gemeenten een nadrukkelijker rol verwacht. De Stadsbank Oost Nederland is een belangrijke partner bij het uitvoeren van de schuldhulpverlening. Inwoners kunnen via de Noaberpoort een aanvraag doen voor schuldhulpverlening. Vanuit de Noaberpoort worden mensen verwezen naar SON, wanneer sprake is van Problematische schulden. Niet-problematische schulden worden vanuit de Noaberpoort opgepakt. SON voorziet in geldkredieten, regelen van schulden, budgetbeheer en voorlichting en advisering. Daarnaast voert SON beschermingsbewind uit en maakt zij verzoekschriften Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) op.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2020	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Cliënten met een maatwerk arrangement Wmo categorie hulpmiddelen en diensten	Aantal per 1.000 inwoners	23*****	22	*
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 75 jaar in 2018	601,2	552,1	*
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	68,4%	69,6%	*
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1%	1%	*
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners > 18 jaar	273	263	*
Kinderen in uitkeringsgezin	%	4%	4%	*
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners (15-74 jarigen)	6,1	8,7	*
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	8,8%**	8,7%****	*
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,1%**	1,0%****	*
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	***	0,4%****	*

** Eerste halfjaar 2020

*** Geen waarde bekend op [waarsstaatjegemeente.nl](http://www.waarsstaatjegemeente.nl)

**** Gemeenten < 25.000 inwoners

Wat heeft het gekost?

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
6.1	Samenkracht en burgerp.	1.838	1.755	83	0	23	23	106
6.2	Wijkteams	301	255	46	0	0	0	46
6.3	Inkomensregelingen	11.211	10.685	526	9.062	8.664	-398	129
6.4	Begeleide participatie	3.311	3.160	151	447	677	230	381
6.5	Arbeidsparticipatie	552	376	176	0	0	0	177
6.6	Maatwerkvoorzieningen	1.351	1.346	4	0	6	6	11
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.362	4.508	-146	0	0	0	-146
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.304	5.654	-350	0	0	0	-349
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	113	-113	195	332	137	25
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	725	1.103	-378	0	0	0	-378
	Totaal programma 6	28.955	28.954	1	9.704	9.703	0	1

bedragen x €1.000

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid

Wat hebben we bereikt?

De doelstellingen zijn afgeleid van de doelstellingen van de GGD Twente en ontleed aan het document 'Een gezonde toekomst, langjarig kader'. Hierin staan verschillende ambities geformuleerd. Per ambitie wordt aangegeven wat we hieraan in 2020 gedaan hebben. De ambities zijn onder te verdelen in:

- ambitie op gebied van bescherming;
- ambitie op het gebied van bewaking;
- ambitie op het gebied van bevordering.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Ambitie op gebied van bescherming

Vanwege de Covid-19 crisis is het reguliere vaccinatieprogramma helaas niet volledig uitgevoerd. De volgende vaccinaties zijn wel gedaan:

- 22 weken prik voor zwangere vrouwen;
- vaccinaties op het consultatiebureau voor de groep 0-4 jaar;
- groepsvaccinatie meningokokken voor de 14-jarigen in januari/februari 2020.

De volgende vaccinaties zijn vertraagd. Deze zijn gedaan in het najaar van 2020:

- 9-jarigen (BMR/DTP);
- HPV meisjes (12 jaar);
- spijtoptanten meningokokken 14 jaar.

De volgende vaccinaties zijn uitgesteld naar later:

- invoering HPV voor jongens;
- invoering RS-virus.

Er is in 2020 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de vaccinatiecampagne tegen Covid-19. Deze campagne start in 2021.

De invoering van de Omgevingswet is begin 2020 uitgesteld van 1 januari 2021 naar 1 januari 2022. Hierdoor is door ons een pas op de plaats gemaakt voor wat betreft de voorbereidingen. In 2022 wordt een start gemaakt met de omgevingsplannen en de omgevingsvisie. Gezondheid wordt bij beide onderdelen meegenomen.

De GGD wordt door andere gemeenten vaak gevraagd voor consultatie op het gebied van de omgevingswet. De GGD geeft aan bereid te zijn gemeenten te ondersteunen bij de omgevingswet. Alleen op het gebied van capaciteit voorziet de GGD binnenkort problemen, aangezien de vraag lijkt toe te nemen, terwijl de capaciteit hetzelfde blijft. De GGD komt in overleg met gemeenten tot een aanpak voor deze uitdaging.

Ambitie op het gebied van bewaking

Er is door de Twentse gemeenten en GGD Twente besloten tot een doorontwikkeling van Public Health Jeugd. Verder is besloten tot de continuering van de projectfinanciering voor Zwanger in Twente en Loes in Twente.

Er is in 2020 een Gezondheidsmonitor Jeugd afgerond door de GGD. Ook Haaksbergen is hierin meegenomen. Kinderen van klas 2 en 4 hebben een vragenlijst ingevuld. Het beeld van Haaksbergen lijkt op het beeld in andere Twentse gemeenten. Helaas waren er te weinig

respondenten in klas 4, waardoor een objectieve vergelijking met de rest van Twente niet goed te maken is.

De GGD houdt veel data bij over de Covid-19 pandemie. Hierbij gaat het zowel om cijfers over bijvoorbeeld het aantal besmettingen als ook over de impact die de lockdown heeft op inwoners. Deze cijfers zijn te vinden op Twentsegezondheidsverkenning.nl.

Vanwege de Covid-19 crisis heeft de GGD niet kunnen voldoen aan de wettelijke eisen voor wat betreft de inspecties van de kinderopvang. Normaal gesproken moet de GGD 100% van de locaties kinderopvang en 5% van de locaties voor gastouderopvang inspecteren.

Vanwege de Covid-19 crisis is de dienstverlening van de Jeugdgezondheidszorg afgeschaald.

Medewerkers moesten namelijk bijspringen bij het bron-en contactonderzoek, bij het testen en in het callcenter. De dienstverlening is sinds maart 2020 als volgt aangepast:

- de focus is gelegd op de eerste 1000 dagen van een kind;
- er was alleen sprake van *face-to-face* contact wanneer dat strikt noodzakelijk was. Deze contacten duurden nooit langer dan 15 minuten en de 1,5 meter afstand werd altijd bewaard. *Face-to-face* contacten zijn zoveel mogelijk vervangen door andere communicatie-mogelijkheden, zoals bellen/beeldbellen.
- de JGZ heeft scholen geadviseerd en ondersteund bij Covid-19 vraagstukken;
- de JGZ was altijd laagdrempelig bereikbaar via telefoon/website;
- de JGZ heeft ingezet op communicatie via sociale media.

Hoewel veel JGZ gewoon doorgang heeft kunnen vinden, waren in 2020 niet alle kinderen even goed in beeld. Er zijn meer contactmomenten afgezegd en meer mensen niet komen opdagen. De JGZ kon hierdoor niet alle (gezondheids-)problemen even goed signaleren.

Ambitie op het gebied van bevordering

In 2020 is het Lokaal Sportakkoord gesloten. Hierin is onder andere aandacht voor het promoten van beweging en het tegengaan van roken, overgewicht en alcoholmisbruik.

In 2020 is besloten dat Haaksbergen mee blijft doen aan de inzet van de jeugdarts op het ROC van Twente en het Zonecollege. Hiermee worden (gezondheids-)problemen bij jongeren eerder gesignaleerd en wordt uitval voorkomen.

In 2020 is nog niet begonnen aan het beleidsplan sociaal domein.

7.2 Riolering

Wat hebben we bereikt?

Met riolering en water streven we naar een gezonde en leefbare woonomgeving.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het risico-gestuurd beheer is operationeel, maar de naadloze implementatie met behulp van de software in het beheerpakket is lastig. Daarom gaan we voorlopig over naar 'losse' toepassing van de software naast de beheerssoftware.

Een aantal van de voorgenomen projecten en verbeteringen in het GRP zijn uitgewerkt. De voorbereidende werkzaamheden voor de Werfheegde, Waanderstraat, Schubertstraat en Kolenbranderweg zijn in 2020 nagenoeg afgerond en kunnen in 2021 uitgevoerd worden.

De samenwerking met Twente Milieu voor onderhoud aan de riolering gaat steeds beter en in 2020 zijn de afspraken nog beter uitgewerkt.

Bij het planmatig onderhoud aan de watergangen voldoen we nog niet aan de afspraken met de verschillende belanghebbenden. Er bleken hierover misverstanden te bestaan tussen onze opdrachtnemers en ons. We zetten in om zo spoedig mogelijk duidelijkheid hierover te krijgen.

7.3 Afval

Wat hebben we bereikt?

De hoeveelheid ingezamelde restafval is gestegen van 134Kg/inw in 2019 naar 141Kg/inw in 2020. Dit is exclusief 32Kg/inw aan afgekeurd PMD-materiaal.

De hoeveelheid ingezameld en goedgekeurd PMD-materiaal is gedaald van 31Kg/inw in 2019 naar 18Kg/inw in 2020. Richting het eind van 2020 zien we een beperkte stijging van goedkeur.

De hoeveelheid ingezameld GFT-afval is gestegen van 123Kg/inw in 2019 naar 132Kg/Inw in 2020. Dit is exclusief de stijging van afgekeurd GFT-afval (1Kg/inw in 2019 en 1,8Kg/inw in 2020).

De kwaliteitsscore zwerfafval is gestegen van 7.9 in 2019 naar 8.2 in 2020.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Op grond van de inzamelgegevens hebben we geconstateerd dat er sinds de invoering van de Covid-19 maatregelen sprake is van een stijging van de hoeveelheid huishoudelijk afval. Dit heeft ook invloed op de afkeur van het PMD-materiaal.

Vanaf het najaar 2020 is er extra ingezet op communicatie en bewustwording rondom het gescheiden inzamelen. Ook zijn de PMD mini-containers door middel van voorloopacties gecontroleerd op verkeerde afvalstoffen.

7.4 Milieubeheer

Asbestbodemsanering

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst asbestbodemsaneringsopgave 2016-2022 tussen de provincie en 7 deelnemende gemeenten, heeft de Rijksoverheid € 38.000.000 toegezegd aan de provincie Overijssel. Dit bedrag is bedoeld voor de aanpak van historische bodemverontreinigingen gerelateerd aan de afvalstromen vanuit de asbestfabriek in Goor.

Wat hebben we bereikt?

Asbestbodemsaneringsopgave

Het is in het belang van de inwoners van de gemeente Haaksbergen, dat bronnen met asbest in de bodem ontdekt en vervolgens gesaneerd worden. De saneringsopgave wordt in beeld gebracht door inventarisaties van verdachte locaties en bodemonderzoeken.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Met de komst van de Omgevingsdienst Twente worden op milieugebied de werkzaamheden die betrekking hebben op het voorbereiden van vergunningen, behandeling van meldingen en het toezicht hierop (extern) grotendeels uitgevoerd door die dienst. Wij blijven als gemeente het bevoegde gezag.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Asbestbodemsaneringsopgave

In overeenstemming met de samenwerkingsovereenkomst met Projectbureau Bodemasbestsanering is uitvoering gegeven aan de uitvoeringsovereenkomst 2020.

Omgevingsdienst Twente

Uitvoering van de op grond van artikel 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht verplichte basistaken. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden moet voldaan worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 2.1.).

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat hebben we bereikt?

We hebben in 2020 beleid ontwikkeld voor de toekomst van onze begraafplaatsen met het doel zo tot een meer kostendekkende exploitatie te komen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben als doelstelling dat het exploiteren van de begraafplaatsen geschiedt op een wijze die efficiënt en toekomstbestendig is.

De gemeente exploiteert twee begraafplaatsen: Enschedesestraat en Het Waarveld. Er is in 2020 gezocht naar financiering om de investeringen te kunnen dekken die noodzakelijk zijn om de begraafplaatsen meer kostendekkend te krijgen.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Twente te Almelo (zie ook programma 2 en 8)

We hebben een fysieke Omgevingsdienst Twente (ODT). Op milieugebied worden grotendeels alle werkzaamheden die betrekking hebben op het voorbereiden van vergunningen, behandelen van meldingen en het toezicht hierop (extern) uitgevoerd door die dienst. Wij blijven als gemeente het bevoegde gezag.

Regio Twente, Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Twente (GGD Twente) (zie ook programma 1 en 6)

Informatie over de drie onderdelen van de Regio Twente staat opgenomen onder paragraaf beleidsontwikkelingen van dit programma.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2020	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	141	136 (219)	50 Kg restafval in 2030
Hernieuwbare elektriciteit	%			*

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
7.1	Volksgezondheid	932	923	9	0	0	0	9
7.2	Riolering	2.898	3.182	-284	3.800	3.789	-11	-295
7.3	Afval	2.153	2.057	96	2.141	2.284	143	239
7.4	Milieubeheer	254	366	-112	7	4	-2	-114
7.5	Begraafplaatsen en cremat.	144	152	-8	11	18	7	-1
	Totaal programma 7	6.381	6.680	-299	5.960	6.095	136	-163

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

De kernambitie uit de Visie 2030 voor Haaksbergen luidt: Haaksbergen, een bruisende, naar buiten gerichte duurzame dorpsstad te midden van een groene oase.

Wij hebben de ambitie in 2050 een energieneutrale, klimaatbestendige en vitale gemeente te zijn. In het kader van het Klimaatakkoord gaan we gezamenlijk werken aan de doelstelling 49% CO₂-reductie in 2030.

8.1 Ruimtelijke ordening

Wat hebben we bereikt?

Initiatieven in het buitengebied hebben we landschappelijk ingepast.

Wij hebben initiatieven op inbreidingslocaties ingepast.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben verschillende initiatieven in het landelijk gebied (zoals diverse Rood voor Rood ontwikkelingen) en in het stedelijk gebied (zoals Groenrijck en Hassinkborgh) gefaciliteerd.

Wij hebben sturing gegeven aan de ruimtelijke ontwikkeling van Haaksbergen op basis van de 9 ambities uit de Structuurvisie 2030.

Het bestemmingsplan Industrie West met het parapluplan Geluidszonering is zover voorbereid dat de formele planprocedure kan worden opgestart.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)

Wat hebben we bereikt?

Het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van vijf woningbouwkwavels in de Wissinkbrink is vastgesteld.

We hebben het ontwerp bestemmingsplan Buurse Zuid ter inzage gelegd. Dit bestemmingsplan kan begin 2021 worden vastgesteld.

Het pand aan de Molenstraat 1 is opgeleverd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben met de provincie afspraken gemaakt over de ruimtelijke inpassing van de vijf woningbouwkwavels in de Wissinkbrink, naar aanleiding van de door de provincie ingediende zienswijze tegen het ontwerp bestemmingsplan.

De laatste woningbouwkwavels in Buurse Zuid hebben we op verzoek van de belangengemeenschap omgezet van vier twee onder een kap woningen naar vijf rijenwoningen.

Wij hebben overleg gehad met de ontwikkelaars van het Marktplan over de verdere planuitwerking.

We hebben de uitgifte van de agrarische grond in Vregelinkshoek voorbereid. De verkoop zal in 2021 worden opgestart.

8.3 Wonen en bouwen

Wat hebben we bereikt?

De invoering van de Omgevingswet hebben wij nauwlettend gevolgd en wij anticiperen op gemeentelijke consequenties.

We hebben een uitgangspuntennotitie opgesteld voor de nieuwe woonvisie. De enquête voor het woonbehoefte onderzoek is uitgezet.

Verschillende typen woningen zijn opgeleverd of in aanbouw.

Samen met woningcorporatie Domijn hebben we gewerkt aan betaalbare huisvesting in leefbare wijken en buurten. Hierbij hebben we aandacht voor degene die extra ondersteuning nodig hebben.

Blijven stimuleren van energiebesparende maatregelen in de totale woningvoorraad en in projecten.

Een bijdrage geleverd om in 2050 een energieneutrale, klimaatbestendige en vitale gemeente te zijn.

Efficiënt en effectief gebruik van het gemeentelijk vastgoed.

Beperkte externe en interne dienstverlening en advisering op het gebied van vergunningverlening binnen de beschikbare middelen

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Als gevolg van het uitstel van de Omgevingswet (van 1 januari 2021 naar 1 januari 2022) hebben we een aantal werkzaamheden opgeschort.

We zijn gestart met de werkzaamheden voor de nieuwe woonvisie, die in 2021 gereed zal zijn.

Wij hebben diverse ontwikkelaars gefaciliteerd om nieuwe woningbouw die flexibel is en past bij de verschillende doelgroepen mogelijk te maken.

Wij zijn in overleg met diverse ontwikkelaars over de ontwikkeling van nieuwe inbreidingslocaties, zoals O&K, de Lourdeskerk en tankstation Diepemaat. Vanaf 2021 pakken we de herontwikkeling van de leegstaande en leegkomende schoollocaties op.

Wij hebben het ontwerp wijzigingsplan voor de uitbreidingslocatie De Eik (25 woningen) ter inzage gelegd.

Wij werken mee aan het opstellen van de regionale woonagenda.

Wij hebben structureel overleg met woningcorporatie Domijn over huisvesting en de prestatieafspraken. In 2020 hebben we ook gesproken met woningcorporatie Domijn over de herontwikkeling van 't Kempke.

Wij doen mee aan de actie "poen voor groen", waarbij woningeigenaren € 50 terugkrijgen bij de aankoop van energiebesparende producten.

Wij hebben ontwerp beleidsregels zonnevelden opgesteld en bijeenkomsten voor inwoners georganiseerd zodat zonnevelden vanaf 2021 mogelijk kunnen worden gemaakt.

Het traject voor de Transitievisie Warmte is opgestart, de subsidie is aangevraagd (en gekregen) zodat eind 2021 Haaksbergen beschikt over een vastgestelde visie hoe Haaksbergen in 2050 van het aardgas gaat.

Actieve betrokkenheid bij het regionale samenwerkingsverband in het kader van de RES.

Contact geïntensiveerd met Energiecoöperatie Haaksbergen.

RREW-subsidie aangevraagd van ruim € 300.000 die ten goede komt aan de verduurzaming van huur- en koopwoningen (lopend).

De communicatie met de gebruikers van gymzaal Zienesch en het pand aan de A. Brouwerstraat 10 over sloop en verhuizing is opgestart.

Wij hebben het bibliotheekpand aan de Blankenburgerstraat 40 aangekocht van de Stichting Kulturhus Haaksbergen.

Betrokken partijen zijn bij vragen over het vergunningenproces zoveel mogelijk verwezen naar externe bronnen. Wij hebben de informatie over het vergunningenproces die via onze eigen site beschikbaar wordt gesteld daar waar nodig verbeterd. Er wordt hoofdzakelijk verwezen naar deze digitaal beschikbare informatie. In enkele gevallen is persoonlijk advies gegeven.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Twente te Almelo (zie ook programma 2 en 7)

We hebben een fysieke Omgevingsdienst Twente (ODT). Op milieugebied worden grotendeels alle werkzaamheden die betrekking hebben op het voorbereiden van vergunningen, behandelen van meldingen en het toezicht hierop (extern) uitgevoerd door die dienst. Wij blijven als gemeente het bevoegde gezag.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2020	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	9,1	8,6	5,0
Demografische druk	Percentage	63,9	61,4	81,0
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage	4,9	Geen data	*
Gemiddelde WOZ waarde	Euro	250.000	312.000	**
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons huishouden	In Euro's	847	749	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	898	827	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde

** Hiervoor wordt geen norm vastgesteld

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
8.1	Ruimtelijke ordening	615	829	-214	749	945	196	-18
8.2	Grondexploitatie	148	537	-389	148	510	361	-28
8.3	Wonen en bouwen	1.551	1.750	-199	760	888	128	-72
	Totaal programma 8	2.314	3.117	-803	1.657	2.342	685	-118

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Paragraaf Lokale heffingen

De paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties voor de inwoners van Haaksbergen. Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen wordt door de raad, via de vast te stellen verordening, gedaan. De belastingverordeningen 2020 zijn in de raadsvergadering van 18 december 2019 vastgesteld.

Tariefsaanpassingen

De OZB-tarieven zijn in 2020 reëel verhoogd met 12% voor woningen en met 22% voor niet-woningen en zijn daarnaast, zoals gebruikelijk, gecorrigeerd in verband met de waardeontwikkelingen. Voor de overige gemeentelijke belastingtarieven 2020 zijn we uitgegaan van een inflatiecorrectie van 1,5%.

De tarieven voor de afvalstoffen- en rioolheffing en de overige heffingen zijn kostendekkend. Voor de afvalstoffenheffing betekent dit dat het tarief in 2020 gemiddeld met 19,7% werd verhoogd. Het tarief voor de rioolheffing bleef onveranderd.

a. Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

Overzicht opbrengsten gemeentelijke heffingen

(bedragen x € 1.000)

Belastingsoort	Werkelijk 2019	Begroot 2020 na wijziging	Werkelijk 2020	Vershil werkelijk t.o.v. begroot*
Leges reisdocumenten, rijbewijzen en burgerlijke stand	192	160	159	-1
Leges omgevingsvergunning en kapvergunningen	318	534	698	164
Begraafrechten	44	11	18	7
Afvalstoffenheffing	1.692	2.017	2.031	14
Rioolheffing woningen/niet woningen	3.772	3.800	3.789	-11
Hondenbelasting	142	137	143	6
OZB eigenaren woningen	3.138	3.490	3.492	2
OZB eigenaren niet-woningen	1.256	1.481	1.483	2
OZB gebruikers niet-woningen	772	914	902	-12
Forensenbelasting	87	90	92	2
Toeristenbelasting	75	54	58	4
BIZ-heffing	97	90	99	9
Totaal	11.585	12.778	12.964	186

* De verschillen worden bij de afzonderlijke producten verklaart.

b. beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Macronorm OZB

Elke gemeente is verantwoordelijk voor het vaststellen van haar OZB-tarieven. De grondslag daarvoor is de WOZ-waarde. Om te voorkomen dat de collectieve lastendruk te hard stijgt, is een zogenaamde macronorm vastgesteld. Hiermee wordt de grens bedoeld van de jaarlijkse stijging van de totale opbrengst OZB voor alle gemeenten bij elkaar. De macronorm is een landelijke norm en niet een norm voor individuele gemeenten.

In de Meicirculaire gemeentefonds 2019 is aangekondigd dat het Rijk met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft afgesproken dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijk te maken. Met de invoering van de benchmark wordt afgestapt van de afspraak dat de ontwikkeling van de lokale lasten jaarlijks wordt gemonitord met de macronorm onroerende zaakbelasting (ozb, de macronorm).

Uitbreiding lokaal belastinggebied

Het kabinet heeft 24 juni 2016 de Tweede Kamer geïnformeerd over de mogelijke herziening van het lokaal belastinggebied. Het kabinet schetst de knelpunten en mogelijke oplossingen, maar de te maken keuzes worden overgelaten aan het nieuwe kabinet. In het regeerakkoord van Rutte III komt de mogelijke herziening en/of uitbreiding van het lokaal belastinggebied niet aan de orde. De staatssecretaris van Financiën heeft op 18 mei 2020 het syntheserapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' aan de Tweede Kamer aangeboden. Het rapport over de uitbreiding bevat meerdere varianten en ondersteunt de door de VNG uitgesproken wens om te komen tot een uitbreiding van het eigen belastinggebied. De volgende kabinetsformatie is hét moment om op te koersen om een en ander in beleid om te zetten. In de komende periode zal de VNG in samenspraak met de leden, mede op basis van dit rapport, de koers uitzetten om een grotere uitbreiding van het lokale belastinggebied te realiseren.

Zonnepanelen

De WOZ-waarde wordt bepaald op basis van de Wet WOZ. Op de uitvoering van deze wet door gemeenten wordt toegezien door de Waarderingskamer. Jaarlijks controleert de Waarderingskamer of het GBTwente de wet uitvoert conform de wettelijke bepalingen. Bij de waardebepaling moet de onroerende zaak worden gewaardeerd. De waarde in het economisch verkeer wordt bepaald op basis van marktgegevens. Tot de onroerende zaak behoren ook eventuele zonnepanelen. Het GBTwente heeft dus geen beleidsvrijheid om zonnepanelen niet in de waarde te betrekken. Uit de permanente marktanalyse tot nu toe is niet gebleken dat de aanwezigheid van zonnepanelen van invloed is op de verkoopwaarde.

Nieuwe rechtsbescherming uitstel en kwijtschelding niet per 1 januari 2019

Tegen beschikkingen over uitstel van betaling en kwijtschelding van belastingen is op dit moment alleen administratief beroep mogelijk (ook bij gemeenten). Per 1 januari 2019 zou daarvoor bezwaar (bij invorderingsambtenaar) en beroep (bij rechter) in de plaats komen. De Invorderingswet was daarvoor al eerder aangepast; voor inwerkingtreding is alleen nog een Koninklijk Besluit nodig. Echter, het voorstel is onderdeel van de stroomlijning van de invorderingsregelgeving voor belastingschulden en toeslagschulden door de Belastingdienst en die heeft aangegeven de datum van 1 januari 2019 niet te halen vanwege automatiseringsperikelen. De verwachting is dat de stroomlijning pas na 2021 te realiseren is.

c. kostendekkendheid

Met ingang van 2017 moet door gewijzigde regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) meer inzicht gegeven worden in de kostendekkendheid van heffingen. De rioolheffing en de afvalstoffenheffing mogen volgens de wet maximaal kostendekkend zijn. Op grond van de Gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Niet elke post wordt dus afzonderlijk op zijn kostendekkendheid beoordeeld.

De leges zijn ingedeeld in drie titels:

- titel 1, algemene dienstverlening;
- titel 2, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- titel 3, dienstverlening vallend onder de Europese dienstrichtlijn.

Titel 1: De leges algemene dienstverlening bestaan voornamelijk uit burgerzaken en de burgerlijke stand. Veruit het grootste deel van de inkomsten bestaat uit leges voor paspoorten en rijbewijzen.

Voor een aantal tarieven binnen titel 1 geldt dat deze door het Rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens.

Titel 2: Hieronder vallen de leges voor de omgevingsvergunningen.

Titel 3: Dit betreft de leges voor Evenementenvergunningen, Prostitutievergunningen en de Drank en Horecavergunningen.

Mate van kostendekking

(bedragen x € 1.000)

Activiteitsgroep	lasten taakvelden	Overhead	BTW	Toevoeging voorziening	Totale lasten	Heffingen (Baten)	Overige Baten	Totaal Baten	Kosten-dekkendheid
Afvalstoffenheffing raming	1.902	30	389	0	2.321	2.017	304	2.321	100%
Afvalstoffenheffing werkelijk	2.124	30	401	0	2.555	2.031	285	2.316	91%
Rioolheffing raming	3.072	192	536	0	3.800	3.800	0	3.800	100%
Rioolheffing werkelijk	2.586	175	213	811	3.785	3.789	0	3.789	100%
Begraafrechten raming	152	0	0	0	152	11	0	11	7%
Begraafrechten werkelijk	151	0	0	0	151	18	0	18	12%
Leges algemene dienstverlening (Leges Titel 1 Legesverordening) raming	363	216	0	0	579	179	0	179	31%
Leges algemene dienstverlening (Leges Titel 1 Legesverordening) werkelijk	346	239	0	0	585	159	0	159	27%
Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/vergunningen (Leges Titel 2 Legesverordening) raming	580	381	0	0	961	531	0	531	55%
Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/vergunningen (Leges Titel 2 Legesverordening) werkelijk	1.041	813	0	0	1.854	698	0	698	38%
Leges dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn (Leges Titel 3 Legesverordening) raming	70	46	0	0	116	8	0	8	7%
Leges dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn (Leges Titel 3 Legesverordening) werkelijk	93	76	0	0	169	4	0	4	3%
Totaal Leges raming	6.139	865	925	0	7.929	6.546	304	6.850	86%
Totaal Leges werkelijk	6.341	1.333	614	811	9.099	6.699	285	6.984	77%

d. Woonlastenontwikkeling

Onder woonlasten verstaan we onroerende zaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. Onderstaand overzicht geeft de hoogte van de woonlasten in Haaksbergen voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in 2018, 2019 en 2020 weer. De uitgangspunten komen overeen met die van Coelo. Er wordt uitgegaan van een meerpersoonshuishouden bij een woning met een gemiddelde woningwaarde op 1-1-2020 van € 235.000.

Woonlastenontwikkeling in Haaksbergen

Belastingsoort	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Percentage stijging 2020 t.o.v. 2019
Onroerende zaakbelasting	307,13	312,49	349,71	11,9%
Rioolheffing	354,00	354,00	354,00	0,0%
Afvalstoffenheffing	159,00	162,24	194,40	19,8%
Totale woonlasten	820,13	828,73	898,11	8,4%
Landelijk gemiddelde woonlasten	721,00	740,00	776,00	5,0%
Percentage boven landelijk gemiddelde	13,7%	12,0%	15,7%	

Haaksbergen boven landelijk gemiddelde

Uitgaande van gemiddelde waarden van woningen en van een meerpersoonshuishouden liggen de gemiddelde woonlasten in 2020 landelijk op € 776 en in Haaksbergen op € 898. Haaksbergen zit dus boven het landelijke gemiddelde. Vooral het tarief voor de rioolheffing is naar verhouding hoog. Dit is met name te wijten aan de kosten van de drukriolering in ons uitgebreide buitengebied.

De gemeentelijke woonlasten voor een eigenaar/bewoner van een woning stegen in 2020 met 8,4%. Voor een huurder van een woning steeg deze met 6,2%, omdat deze geen onroerendezaakbelasting betalen.

Rangorde Twentse gemeenten naar hoogte van woonlasten meerpersoonshuishoudens

Gemeente	Woonlasten 2019	Woonlasten 2020	stijging in % t.o.v. 2019
Rijssen-Holten	€ 620	€ 632	1,9%
Oldenzaal	€ 662	€ 698	5,4%
Tubbergen	€ 692	€ 705	1,9%
Hengelo	€ 817	€ 729	-10,8%
Dinkelland	€ 769	€ 778	1,2%
Hof van Twente	€ 778	€ 778	0,0%
Twenterand	€ 745	€ 780	4,7%
Wierden	€ 763	€ 781	2,4%
Borne	€ 769	€ 813	5,7%
Enschede	€ 808	€ 832	3,0%
Almelo	€ 808	€ 839	3,8%
Losser	€ 817	€ 887	8,6%
Haaksbergen	€ 829	€ 898	8,4%
Hellendoorn	€ 836	€ 905	8,3%
Overijssel	€ 743	€ 766	3,1%
Nederland	€ 740	€ 776	4,9%

e. Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in aanmerking voor kwijtschelding van de onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij een vermogenstoets plaatsvindt.

Afhankelijk van de inkomens- en vermogenstoets worden de woonlasten voor deze categorie geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden. In 2020 is in totaal voor een bedrag van € 245.000 verleend aan kwijtscheldingen (begroot € 237.000). De kwijtscheldingen worden niet verdisconteerd in de tarieven van het rioolrecht en de afvalstoffenheffing, maar vallen in de exploitatie onder het product minima.

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wij omgaan met risico's en hoe groot het weerstandvermogen moet zijn om eventuele financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Ook worden wijzigingen in beleid en mutaties in risico's gerapporteerd. In deze paragraaf worden tevens vijf kengetallen opgenomen. Dit om de raad meer inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

Weerstandcapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan welke middelen we hebben om eventuele onverwachte grote tegenvallers op te kunnen vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de reserves, het begroot resultaat van het grondbedrijf, de post onvoorzien, de structurele begrotingsruimte en de onbenutte belastingcapaciteit. Bij de beschikbare weerstandscapaciteit wordt de stille reserve niet meegenomen. Dat geldt ook voor bestemmingsreserves waar verplichtingen aan zijn verbonden.

De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2020 (bedragen x €1.000)

Omschrijving	2019	2020
Vrij inzetbare Algemene reserve	2828	-578
Bestemmingsreserves (zonder verplichtingen)	28	456
Gerealiseerd resultaat	-3406	325
Resultaat grondbedrijf	0	0
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	-550	203
Onvoorzien	40	40
Structurele exploitatieruimte	-1262	2.002
Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)	274	218
Totaal structurele weerstandscapaciteit	-948	2.260
Totaal inc. + str. weerstandscapaciteit	-1498	2.463
Benodigde weerstandscapaciteit	4324	3.787
Ratio	-0,3	0,7

Inventarisatie van de risico's

Bij de Jaarrekening 2020 zijn alle risico's opnieuw beoordeeld. Voor de inschaling van de kans dat een risico optreedt wordt de volgende indeling gebruikt:

Kans van optreden

Kleiner dan eenmaal per 10 jaar
Tussen de eenmaal per 5 jaar en eenmaal per 10 jaar
Tussen de eenmaal per 2 jaar en eenmaal per 5 jaar
Tussen de eenmaal per 1 jaar en eenmaal per 2 jaar

Risico

10%
30%
50%
70%

Overzicht risico's

(Bedragen in € x 1.000)

Omschrijving risico	Financieel gevolg	Kans van optreden	Weerstandsvermogen	Inc/Str.
6. Sociaal domein				
Participatie / WSW	100	30%	30	Str.
Aantallen jeugdhulptrajecten onzeker	300	50%	150	Str.
Effecten Twents Model (Jeugd)	300	50%	150	Str.
Effecten Twents Model (Wmo)	200	50%	100	Str.
Wmo: aanbesteding hulpmiddelen	40	70%	28	Str.
8. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
Milieuverontreiniging	500	10%	50	Inc.
Grondexploitaties	960	50%	480	Inc.
Diverse programma's				
Garantstellingen	740	10%	74	Inc.
Calamiteiten	400	30%	120	Inc.
Claims	400	50%	200	Inc.
Verbonden partijen	1.000	50%	500	Str.
Schadeclaim rood-voor-rood	1.700	70%	1.190	Inc.
COVID-19	200	10%	20	Inc.
Uitval applicaties in verband met Cyberaanval	850	70%	595	Str.
Risico Datalekken	200	50%	100	Str.
Totale benodigde weerstandscapaciteit			3.787	

Participatie / Wsw (€ 30.000)

Het rijksbudget dat wij voor de uitvoering van de Wsw ontvangen, neemt de komende jaren stapsgewijs af, terwijl de verplichtingen voor de uitvoering niet in hetzelfde tempo afnemen. De gemeente dient rekening te houden met de geldende CAO voor de sector en de loonkosten van Sw-ers kunnen de komende jaren verder toenemen.

Aantallen jeugdhulptrajecten onzeker (€150.000)

Sinds 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdzorg. Wij monitoren de instroom in jeugdzorg en het gebruik van de individuele vormen van jeugdzorg nauwlettend (zowel zorg in natura (ZIN) als persoonsgebonden budget (PGB)). Wij zijn steeds beter in staat een schatting te maken van het (jeugd)zorggebruik. Voor 2021 zijn wij in de begroting uitgegaan van een volumeontwikkeling van 3%. Dit percentage is gebaseerd op de volumeontwikkeling in de laatste jaren, maar ook rekening houdend met een afvlakking van de groei. Er blijft echter een kans op het moeten leveren van meer en/of dure zorgtrajecten dan in de begroting zijn opgenomen.

Effecten Twents model Jeugd en Wmo (€150.000+€100.000)

Sinds 1 januari 2019 werken wij volgens het Twents model. Een integrale doorrekening van de budgettaire effecten van het Twents model versus het oude model, dat gebruikt is in de periode 2015 – 2018, is niet mogelijk gebleken. De verschillen tussen het oude en nieuwe model zijn daarvoor te groot. De geheel andere manier van werken heeft tot gevolg dat het niet mogelijk is om een goed, compleet en betrouwbaar was-woordt model op te stellen (op productniveau). 2019 was een overgangsjaar waarin we een beperkt beeld hebben gekregen van de effecten van het Twents model. Vanaf 2020 heeft iedere cliënt een indicatie op basis van het Twents model en bouwen wij ervaring op met dit model. 2020 is echter ook het jaar dat wij met corona werden geconfronteerd waardoor wij nog steeds geen compleet beeld hebben gekregen van de effecten van het Twents model. Concreet betekent dit dat wij op dit moment niet weten welke financiële

impact het Twents model in 2021 voor Haaksbergen heeft. Vanwege deze onzekerheid is dit risico benoemd.

Wmo: Aanbesteding hulpmiddelen (€28.000)

De overeenkomsten voor het leveren en onderhouden van Wmo-hulpmiddelen lopen af per 1 oktober 2021. Begin 2021 zijn we gestart met de voorbereidingen een Europese aanbesteding voor het selecteren van nieuwe leveranciers. De nieuwe overeenkomsten gaan in per 1 oktober 2021. Op basis van marktsignalen verwachten we dat de nieuwe prijzen voor hulpmiddelen duidelijk hoger zullen liggen dan de huidige. In 2021 is het financiële effect beperkt omdat de nieuwe prijzen gelden per 1 oktober 2021.

Lagere rijksbijdrage Inkomensdeel (€0)

Dit onderwerp is niet opnieuw opgenomen als risico. Hoewel de definitieve vaststelling in oktober is, ontwikkeld het bestand zich ten aanzien van het landelijke gemiddelde positief.

Milieu (€ 50.000)

De gemeente loopt een financieel risico bij verspreiding van gevaarlijke stoffen op gemeentelijk grondgebied bij grootschalige calamiteiten, waarbij enige spoed noodzakelijk is. Bijv. vrijkomen asbest en andere gevaarlijke stoffen.

Grondexploitaties (€ 480.000)

Voor de grondexploitaties wordt een benodigde weerstandscapaciteit opgenomen van € 480.000. Een nadere onderbouwing van dit bedrag is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Garantstellingen (€74.000)

De gemeente Haaksbergen heeft garanties afgegeven op leningen die zijn aangetrokken door instellingen met een maatschappelijk nut zoals sportverenigingen. Er zijn een aantal zekerheden door de instellingen afgegeven, toch blijft er een financieel risico bestaan. Bij sportverenigingen wordt er vaak in samenwerken met het Waarborgfonds Sport (WFS) een garantstelling afgegeven.

In het hierna opgenomen overzicht staan alle leningen vermeld waar de gemeente (deels) garant voor staat. Bij alle genoemde instellingen worden jaarlijks de jaarrekeningen beoordeeld. Er zijn momenteel geen aanwijzingen dat er bij één van de afgegeven garanties grote risico's worden gelopen.

Staat van gegarandeerde geldleningen (bedragen afgerond in euro's)

Nr.	Naam van de geldnemer	Restant leningen	Door gemeente gewaarborgd	Toelichting
1	Vitens	0	0	meerdere gemeenten
2	Tennisclub Buurse	2.000	2.000	100%
3	St. gem. huis St. Isidorushoeve	47.000	47.000	Via BNG
4	St. Accommodatie Buurse	99.000	99.000	Via BNG
5	Haaksbergse schutterij	65.000	33.000	met WFS
6	Stichting APH (HSC)	135.000	135.000	50% met WFS
7	SV Bon Boys	40.000	20.000	Via BNG
8	Sportpark de Greune	17.000	8.000	50% met WFS
9	HHC Haackey	16.000	8.000	50% met WFS
10	Twence	0	0	50% met WFS
11	SV Bon Boys	175.000	88.000	diverse personen
12	HHC Haackey	245.000	122.000	meerdere gemeenten
13	Museum Buurtspoorweg	350.000	175.000	50% met WFS
Totaal aan garantstellingen		1.191.000	737.000	

Calamiteiten (€ 120.000)

Diverse risico's ten aanzien van o.a. ongevallen, natuurrampen, storm- en elektriciteitschade, storingen en ziektes waarvoor wij niet zijn verzekerd.

Claims (€ 200.000)

Wij worden in sommige kwesties gedagvaard tot schadeloosstelling. Als de schadeloosstelling door de rechter toegekend wordt, komt een deel hiervan voor onze rekening. Niet alles valt onder de dekking van onze aansprakelijkheidspolis. Daarom nemen wij dit bedrag als risico op.

Verbonden partijen (€ 500.000)

Betreft het risico van alle verbonden partijen tezamen. In de paragraaf Verbonden partijen wordt hierover meer informatie gegeven.

Schadeclaim rood-voor-rood (€ 1.190.000)

In juli 2019 is bekend geworden dat de hoogte van de schadeclaim, waarover al sinds 2013 wordt geprocedeerd, €1.700.000 is. De hoger beroepsprocedure loopt nog. Het gerechtshof heeft op 15 december 2020 een tussenarrest gewezen. De gemeenteraad is hierover bij brief van 27 januari 2021 geïnformeerd. Er is nog geen sprake van een eindarrest omdat de partij die de gemeente aansprakelijk heeft gesteld, in de gelegenheid wordt gesteld bewijs te leveren en het gerechtshof nog op een aantal verweren van de gemeente moet beslissen. In die zin is nog onduidelijk wat de uiteindelijke uitkomst van de procedure zal zijn.

Conform de nota risicomanagement zijn wij in staat om maximaal 70% te noteren voor risico's. Om deze reden hebben wij voor deze claim 70% opgenomen als maximaal mogelijk risico.

COVID-19 (€ 20.000)

Vanaf maart 2020 heeft het COVID-19 virus de hele wereld in zijn greep. De uitbraak van dit virus is nog dagelijks wereldnieuws. En heeft daarmee grote impact heeft op de Nederlandse maatschappij en daarmee ook op Haaksbergen en zijn inwoners. Wat de gevolgen van besmetting met dit virus zijn, werd steeds duidelijker en door de rijksoverheid is dan ook een pakket aan maatregelen afgekondigd enerzijds om verdere uitbreiding van het virus te voorkomen, anderzijds om bedrijven, instellingen en burgers te compenseren voor het verlies, waarmee men als gevolg van de maatregelen te maken kreeg. Voor een groot deel van de maatregelen geldt, dat de rijksoverheid het beleid bepaalt en vervolgens ook zelf zorgdraagt voor de uitvoering. Echter voor een ander deel van de maatregelen heeft zij bepaalt, dat deze door de gemeente moeten worden

uitgevoerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen specifieke maatregelen, waarvoor geldt, dat de gemeenten als doorgeefluik fungeren. En algemene maatregelen, waarbij de rijksoverheid het aan de gemeenten overlaat hoe men deze compensatiemiddelen lokaal inzet.

Haaksbergen heeft in 2020 in totaal € 1.039.033 gehad voor compensatie van de negatieve gevolgen van het virus. De gemeente Haaksbergen heeft in totaal € 577.984 ingezet. En het resterende budget (€ 451.049) wordt gestort in een Bestemmingsreserve, waarvoor instellingen en organisaties een aanvraag in kunnen dienen op basis van de Subsidieverordening Coronacompensatie. Door in de Subsidieverordening een plafond per jaar op te nemen (€ 150.000 voor 2020 en € 200.000 voor 2021) heeft Haaksbergen het risico sterk weten te beperken.

Uitval applicaties in verband met Cyberaanval (€ 595.000)

Het risico op schade door een cyberaanval neemt toe. Jaarlijks brengt het Nationaal Cyber Security Centrum een 'Cyber Security Beeld Nederland' uit, waarin o.a. voor alle sectoren wordt aangegeven waar de risico's zitten. Voor overheden is de laatste jaren een trend zichtbaar: Het risico op verstoring van de ICT door 'cybervandalen en scriptkiddies' was al hoog en neemt toe, het risico van verstoring van de ICT door beroepscriminelen is ongewijzigd hoog. Een grote verstoring van de ICT door een cyberaanval is van een andere aard dan het risico 'uitval van ICT systemen'. Bij een Cyberaanval is sprake van ICT voorzieningen die normaliter afdoende zijn maar kortdurend en herstelbaar worden verstoord. Een dergelijke verstoring kan bijvoorbeeld bestaan uit een gijzeling van data (ransomware) of vernietiging ervan, of diefstal (en evt. publicatie) van privacygevoelige informatie. Een incident van enige omvang brengt direct hoge schade met zich mee. Deels om schade te herstellen (waarvoor dure specialisten nodig zijn) maar zeker ook vanwege de (forensische) onderzoeken die moeten worden uitgevoerd om vast te stellen wat er is gebeurd en om uit te sluiten dat de aanval voortduurt. Het bedrag van €850.000 is gebaseerd op de crisiskosten die de gemeente Hof van Twente heeft geraamd als gevolg van de hack van eind 2020.

Op dit moment zijn er onvoldoende maatregelen getroffen om er op te kunnen vertrouwen dat een cyberaanval tijdig gesignaleerd, geïsoleerd en zonder noemenswaardige verstoringen voor de continuïteit van de bedrijfsvoering verholpen kan worden.

Risico Datalekken (€100.000)

Een datalek kan het gevolg zijn van niet (juiste) naleven van de wetgeving. Daarnaast kan een datalek tot gevolg hebben dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld door betrokkenen wiens persoonsgegevens zijn gelekt. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval (in hoeverre valt de organisatie iets te verwijten, heeft de organisatie aan haar zorgplicht voldaan etc.) kan die schade enorm oplopen, bijvoorbeeld omdat er met iemands identiteit is gefraudeerd of als heel gevoelige informatie lekt. Daarnaast kan er ook schade geleden worden als gevolg van media-aandacht.

De inschatting van het risico is gebaseerd op een gematigde boete, onderzoekskosten en herstel, juridische kosten en kosten door imagoschade.

Ratio weerstandsvermogen

In 2020 hebben wij een beschikbare weerstandscapaciteit van €2.463.000. Uit het totaal- overzicht van risico's blijkt dat we een weerstandscapaciteit nodig hebben van minimaal €3.787.000. De ratio voor 2020 komt daarmee uit op 0,7.

Ratio weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{2.463}{3.787}$	=	0,7
--------------------------	---	---	---	-----------------------	---	-----

Binnen de overheid wordt de volgende waarderingstabel gebruikt voor het weerstandsvermogen:

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Ons weerstandsvermogen wordt als onvoldoende geclassificeerd. De ratio bedraagt 0,7.

Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing – in aanvulling op de ratio weerstandsvermogen – een verplichte set van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de risico's moet gekeken worden naar de samenhang tussen de ratio's en ontwikkeling ervan in tijd.

Overzicht kengetallen

Kengetallen	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Oordeel	Ontwikkeling
Netto schuldquote	102%	128%	81%	Voldoende	Blijft voldoende
Netto schuldquote incl. verstrekte leningen en excl. kapitaalverstrekkingen	87%	116%	72%	Voldoende	Blijft voldoende
Solvabiliteitsratio	-0,3%	-3,0%	1,3%	Onvoldoende	Blijft onvoldoende
Kengetal grondexploitatie	8,8%	13,0%	7,8%	Voldoende	Blijft voldoende
Kengetal structurele exploitatieruimte	-1,3%	-2,1%	2,6%	Voldoende	Is voldoende
Kengetal lokale lasten	112%	126%	116%	Matig	Blijft matig

Netto schuldquote

De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. De VNG hanteert een norm van 100%. Dus wanneer de totale schuld lager is dan de jaaromzet, wordt dit als voldoende bestempeld. Tussen 100% en 130% is matig en een percentage boven 130% is onvoldoende. Onze netto schuldquote is voldoende.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Voor langlopende leningen is een bedrag van ongeveer € 6,0 miljoen doorgeleend. De doorgeleende gelden betreffen voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel. Onze netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voldoende.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Dit geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder een gemeente is. Onze norm is een solvabiliteit van 20%, dit wordt ook door de VNG geadviseerd. Als de solvabiliteit kleiner is dan 15% is het onvoldoende. Onze solvabiliteit is onvoldoende.

Kengetal grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden

terugverdiend bij de verkoop. De norm is een ratio van maximaal 25%. Onze kengetal grondexploitatie is voldoende.

Kengetal structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in evenwicht is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Wij hanteren de norm van 0,5% van het totaal aan baten. Dit percentage sluit aan bij de norm die wordt gehanteerd voor artikel 12-gemeenten. Indien de structurele exploitatieruimte ligt tussen de 0% en 0,5%, dat bestempelt als matig. Een ratio kleiner dan 0% is onvoldoende. Onze structurele exploitatieruimte is voldoende.

Lokale lasten

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Wij hanteren de norm van maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde. In 2020 zitten wij 16% boven het landelijke gemiddelde. Hierdoor is dit kengetal matig.

Algeheel oordeel

De onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie laat een voorzichtig positieve ontwikkeling zien ten opzichte van een jaar geleden. De structurele exploitatieruimte is verbeterd naar een voldoende. De netto schuldquote en grondexploitatie zijn eveneens voldoende gebleven. De solvabiliteit blijft onvoldoende. De lokale lasten zijn matig. Als we de ratio weerstandsvermogen en de bovenstaande kengetallen in samenhang beschouwen, dan constateren we dat het algemene beeld nog niet voldoende is.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn door de gemeente aangekochte en/of tot stand gebrachte objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In deze paragraaf zijn de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

- openbare verlichting: straatverlichting, inclusief sfeerverlichting en dergelijke;
- wegen: alle verharding, inclusief bruggen en dergelijke;
- begraafplaatsen: onderhoud van twee begraafplaatsen;
- openbaar groen: plantsoenen, bomen, bossen en natuurterreinen;
- riolering: riolen, drukriolen en gemalen;
- water: vijvers, duikers, brandkranen, sloten en wadi's;
- speelvoorzieningen: speelplekken, trapvelden en basketbalvelden;
- gebouwen: in eigendom van de gemeente: theater, gemeentehuis, sporthallen en gymzaal.

Achterstanden in het onderhoud kunnen, naast kapitaalvernietiging, in het ergste geval leiden tot onveilige situaties. Het is daarom zinvol op het gebied van het onderhoud van kapitaalgoederen effectief beleid te voeren. In de tabel is te zien welke (beleids)kaders voor de diverse kapitaalgoederen zijn vastgesteld en welke kosten geraamd zijn voor onderhoud van het betreffende kapitaalgoed.

Overzicht beleidsplannen

Kapitaalgoed	Beleidskader	Vastgesteld	Looptijd
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare Verlichting 2017-2026	2016	2026
Wegen	Wegenbeheerplan 2016	2016	2019
Begraafplaatsen	Landelijk beleid	-	-
Openbaar groen	Groenvisie	2012	2021
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2020	2016	2020
Water	Waterplan	2004	2025
Speelvoorzieningen	Haaksbergen speelt verder	2009	2022
Gebouwen	Vastgoedbeleid	2010	-
Buitenkunstwerken	Kunstbeleid	2018	2021

Openbare verlichting

In 2020 is het onderhoud aan de openbare verlichting op basis van meldingen binnen 4 weken afgehandeld. Op het bedrijventerrein Stepelo, de Greune, aan de Tolstraat, Wiedenbroeksingel en Buurserstraat zijn de bestaande armaturen vervangen door LED-armaturen. Uitbreidingen hebben plaatsgevonden op bedrijventerrein Stepelerveld, Boerenbondstraat, Gruttostraat, Wolterinkbree, Grashof, Poetengraadshof en Kemerij.

Wegen

Het reguliere jaarlijkse onderhoud is niet conform planning uitgevoerd: de onderhoudswerkzaamheden volgens het reguliere (asfalt)onderhoudsbestek zijn niet uitgevoerd. Door de actie 'on hold', als onderdeel van het Herstelplan, is ervoor gekozen dit onderhoud met een jaar uit te stellen, waarbij enige kapitaalvernietiging door vervolgschade is geaccepteerd.

Kleinere reparaties, zoals voegvullen, conserveren asfalt met behulp van slijtlagen, blowpatches en plaatselijk asfaltherstel, zijn wel uitgevoerd om de kwaliteit van het wegennet op een acceptabel

niveau te houden. Hiermee zijn kapitaalsvernietiging en mogelijke veiligheidsrisico's beperkt gebleven.

Ook zijn geplande herstraat-werkzaamheden vanwege de slechte financiële situatie uitgesteld op enkele kleinschalige locaties na.

Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.

Grasbetonstenen aangebracht of hersteld langs gedeelten van de Kattenstaartweg, Schansweg, Kerkweg, Alsteedseweg, Marktvelderweg, Rietmolenweg, Nijverheidsstraat en Geukerdijk.

Onkruidbestrijding

Onkruidbestrijding op verharding is volgens het beleid met alternatieve methoden toegepast (zonder glyfosaat). In 2020 heeft Twente Milieu het afgesproken kwaliteitsniveau gehaald.

Gladheidsbestrijding

De winter 2019/2020 was gematigd. Daardoor bleven de kosten voor gladheidsbestrijding beperkt. Met Twente Milieu is wel een vaste kostencomponent per jaar afgesproken met daarnaast een tarief per uitgevoerde strooiroede.

Bruggen en viaducten

Conserveren schampranden diverse betonnen bruggen.

Brugleuningen hersteld.

Divers klein herstel en preventief onderhoud aan bruggen en steigers uitgevoerd.

Begraafplaatsen

Het reguliere onderhoud op beide begraafplaatsen is in 2018 aanbesteed. Ook het delven van graven behoort tot de opdracht. Dit bestek had een looptijd van twee jaar. Begin 2020 zou een nieuwe aanbesteding plaatsvinden, maar deze is door Covid-19 uitgesteld. Er zijn afspraken gemaakt om het bestek tegen gelijke kosten nog een jaar bij dezelfde aannemer te laten. In de loop van 2020 is besloten de uitvoerende taken voor begraafplaatsen per 1 januari 2021 onder te brengen bij Twente Milieu. Omdat wij bij dit bedrijf kunnen inbesteden, heeft er geen aanbesteding plaatsgevonden.

Er vond in 2020 geen actieve werving van inkomsten uit verlenging van grafrechten plaats. Alleen lopende zaken werden afgehandeld. In 2020 zijn wel graven geruimd, waarvan de rechten een jaar eerder waren opgezegd. Het betrof graven uit 1989.

Door de droogte van de afgelopen jaren zijn veel bomen op het Waarveld aangetast met veel dode takken tot gevolg. Om die reden heeft er begin 2020 groot bosonderhoud plaatsgevonden.

Openbaar Groen

Het reguliere onderhoud is in 2020 evenals in het voorgaande jaar op basis van gedifferentieerd beheer uitgevoerd. Door een bezuiniging heeft het groenonderhoud het afgelopen jaar op een lager niveau plaatsgevonden. In de wijken ging het standaard B-niveau terug naar een C-niveau en in het centrum nemen we nu genoegen met een B-niveau in plaats van A-niveau. Het werk is op basis van beeldbestek uitgevoerd en beoordeeld. Door de droogte van 2019 was er veel droogteschade aan plantsoenen. Begin 2020 is dit deels hersteld en werd dode beplanting (behalve bomen) vervangen. Als gevolg van het financieel herstel konden de afgestorven jonge bomen in de bebouwde kom niet worden vervangen.

Uitvoeringsprogramma Groenvisie

Op basis van het 'Uitvoeringsplan Groenvisie' heeft in 2020 verkoop van snippergroen en revitalisering van plantsoenen plaatsgevonden. Het aantal verzoeken om gemeentelijk groen te adopteren of aan te kopen was gering. Dit is enerzijds het gevolg van het ontbreken van actief beleid ten gevolge van te weinig beschikbare capaciteit. Anderzijds zijn er door Covid-19 in 2020 weinig 'face to face' contacten geweest. De beste resultaten worden namelijk geboekt door met betrokkenen aan tafel te gaan zitten.

Revitalisering (verjongen) van groen is een continu proces. In 2020 werden plantsoenen aan de Mozartstraat (spoorzone), Sterkerstraat, Fazantstraat (windmolen), Herman van der Haarstraat, Den Esker, Ramakerstraat, Scholtenhagenweg en enkele plantsoenen in het centrum gerevitaliseerd. Bij de keuze van de toe te passen beplanting wordt steeds meer rekening gehouden met planten die nectar leveren voor bijen en vlinders en zo bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit.

Groenadoptie

In 2020 zijn tien nieuwe groenadoptiecontracten getekend. De belangstelling loopt terug. In totaal is ruim 3 hectare plantsoen geadopteerd. Inwoners willen best zelf het onderhoud doen, als het oude groen maar wordt verjongd en dat betekent dat je moet investeren. Door het financieel herstel konden we in 2020 niet aan die vraag voldoen.

Bomenbeheer

Het bomenbeheer is op orde gebracht. We werken voortaan volgens de principes van Strategisch Bomenbeheer. Op tijd onderhoud plegen aan bomen, zodat grote kosten worden voorkomen. Iedere boom wordt eens per 3 jaar geïnspecteerd op veiligheid en onderhoudsbehoefte, waarna de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen worden uitgevoerd. In 2020 waren de middelen hiervoor niet toereikend, omdat er een inhaalslag gemaakt moest worden en de kosten aan bomenonderhoud door de droogte van de afgelopen jaren zijn toegenomen. Door binnen het plantsoenenbudget te schuiven, is hiervoor vanaf 2021 een oplossing gevonden. De komende jaren worden er minder plantsoen gerenoveerd. Er is bij ongeveer 1/3 van het bomenbestand op dit moment nog veel achterstallig onderhoud, waarbij de veiligheid op dit moment niet is te garanderen. Door de gevolgen van het financieel herstel konden afgestorven jonge bomen niet worden vervangen in 2020.

Riolering

Regulier onderhoud is uitgevoerd. Afvalwater is ingezameld en afgevoerd.

Door uitstel van de aanpak van de kruising Hengelosestraat/Raaweg is de riolering onder het kruispunt nog niet vervangen en herlegd.

Een aantal projecten zijn in voorbereiding genomen. De uitvoering start waarschijnlijk in 2021. Het betreft onder andere regenwaterriolering Werfheegde, regenwaterberging Schubertstraat.

Watergangen rond Kolenbranderweg, verwijderen waterkelder Waanderstraat en afwatering parkeren achter de Hibbertstraat.

Water

Het onderhoud is grotendeels uitgevoerd volgens planning.

Speelvoorzieningen

Door andere prioritering zijn in 2020 geen nieuwe speeltoestellen aangeschaft. Het reguliere onderhoud en inspecties hebben wel plaatsgevonden.

Gebouwen

Voor het technisch onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en installaties hebben wij een meerjarig onderhoudsplanningen opgesteld. Deze zijn, conform de nota vastgoedbeleid, gebaseerd op landelijke normen en gericht op het instandhouden van de gebouwen en de technische installaties. Voor de gebouwen die wij in eigendom willen behouden, bekijken wij jaarlijks aan de hand van de meerjarig onderhoudsplanningen, welke onderhoudswerkzaamheden daadwerkelijk moeten worden uitgevoerd en welke kosten dit met zich meebrengt. Voor gebouwen waarvoor het nog onzeker is of deze in stand blijven in de toekomst, voeren wij alleen noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uit om het gebouw in stand te houden. Het onderhoud voor deze panden voeren wij niet uit volgens een actuele meerjarig onderhoudsplanning.

Buitenkunstwerken

Er is een overeenkomst gesloten met Stichting Beeldende Kunst voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke kunst. De stichting voert het onderhoud uit volgens het door de gemeente goedgekeurde jaarplan.

Financiële aspecten

De baten en lasten per kapitaalgoed staan in onderstaande tabel weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Kapitaalgoed	lasten			baten			totaal saldo
	begroot	werkelijk	saldo	begroot	werkelijk	saldo	
Openbare verlichting	266	279	-13	11	53	42	29
Wegen	2914	3021	-107	4	5	1	-106
Begraafplaatsen	144	152	-8	0	0	0	-8
Openbaar groen	1240	1343	-103	0	0	0	-103
Riolering & water	2735	2783	-48	0	0	0	-48
Speelvoorzieningen	19	27	-8	0	0	0	-8
Gebouwen	433	368	65	0	0	0	65
Buitenkunstwerken	38	36	2	0	0	0	2

*De kapitaalgoederen riolering en water zijn samengevoegd conform de begroting

Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf worden de kansen en risico's rond financiering in beeld gebracht. Er wordt gebruik gemaakt van de kaders die in de financiële verordening staan, gebaseerd op de Wet Fido (Financiering decentrale overheden).

Ontwikkeling leningenportefeuille

De afgelopen jaren hebben we flink afgelost op onze leningenportefeuille. Ook in 2020 is er weer afgelost op de langlopende leningen. In 2020 is het totaal aan langlopende leningen afgenomen van € 58.300.000 naar € 50.400.000; een afname van € 7.900.000. Inmiddels is ook lening nummer 197 in zijn geheel afgelost (zie onderstaand overzicht). In 2020 is onderzocht of het mogelijk was de rente van twee langlopende leningen om te zetten tegen een lager rentepercentage. Helaas bleek de te betalen boeterente bij een oversluiting dusdanig hoog te zijn, dat dit geen financiële voordelen opleverde.

Overzicht leningenportefeuille

Lening nr.	Oorspronkelijk bedrag	Naam bank	Opmerkingen	Soort lening	looptijd	rente %	restantbedrag per 1-1-2020	rente	aflossing	restantbedrag per 31-12-2020
174	260.000	BNG	Scholtenhagen	L	2041	5,55%	101.300	5.397	4.600	96.700
188	6.000.000	BNG		fixe	2026	4,21%	6.000.000	252.600	0	6.000.000
189	26.882.363	BNG		L	2036	4,80%	15.233.339	709.650	896.079	14.337.260
197	12.000.000	NWB		fixe	2021	4,06%	12.000.000	487.200	0	12.000.000
198	4.000.000	BNG		fixe	2021	3,07%	4.000.000	122.800	0	4.000.000
304	7.000.000	NWB		fixe	2020	-0,11%	7.000.000	-5.550	7.000.000	0
305	5.000.000	BNG		fixe	2022	1,22%	5.000.000	60.750	0	5.000.000
306	5.000.000	BNG		fixe	2029	0,62%	5.000.000	30.950	0	5.000.000
307	4.000.000	BNG		fixe	2024	-0,16%	4.000.000	-6.400		4.000.000
Totaal geldleningen							58.334.639	1.657.397	7.900.679	50.433.960

We hebben voor een bedrag van ongeveer € 5.900.000 aan leningen verstrekt. Het betreffen voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel (€ 5.500.000)

Kasgeldlimiet

Als de inkomsten van de gemeente (vanuit de algemene uitkering en de belastingen) niet gelijk lopen met de uitgaven, wordt er zogenaamd kort geld (kasgeldleningen) aangetrokken. Dit zijn geldleningen met een looptijd korter dan één jaar. De hoofdlijn van de financieringsstrategie van Haaksbergen is dat maximaal kortlopend wordt gefinancierd binnen de grenzen van de Wet Fido. De rente op korte schulden is momenteel ruim lager dan de rente op langlopende financiering. Door deze handelwijze worden de rentelasten van de gemeente geminimaliseerd.

Met behulp van liquiditeitsprognoses monitoren we of we binnen de kasgeldlimiet blijven. De kasgeldlimiet mag twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In het daaropvolgende kwartaal moet de gemeente weer binnen de limiet uitkomen. Dit betekent dat dan kortlopende leningen moeten worden omgezet naar langlopende leningen. In de Wet Fido is bepaald dat de gemeente gemiddeld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van de lasten aan kortlopende schulden mag hebben. Dit komt voor 2020 neer op een kasgeldlimiet van € 4.858.000. In 2020 zijn we binnen de grenzen van de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisiconorm

Vanuit de Wet Fido moeten we rapporteren over de renterisiconorm. Deze norm geeft een kader voor de spreiding van de looptijden in de leningenportefeuille. Volgens de renterisiconorm mag in

elk jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal van de lasten geherfinancierd worden. Op die manier worden de renterisico's op de vaste schulden over de jaren gespreid. Uit onderstaand overzicht blijkt dat wij in 2020 binnen de renterisiconorm zijn gebleven.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

Berekening renterisiconorm	2020
1. Begrotingstotaal	57.156
2. Vastgesteld percentage	20%
3. Renterisiconorm (1 x 2)	11.431
4. Herfinanciering bestaande leningen	0
5. Ruimte onder renterisiconorm (3.-4.)	11.431

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn via het schatkistbankieren verplicht liquiditeitsoverschotten bij het Rijk te stallen. De drempel voor het schatkistbankieren is vastgesteld op gemiddeld 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal. Dit komt voor ons in 2020 neer op € 428.000. Onze huisbankier roomt voor ons dagelijks automatisch het rekeningsaldo boven de € 0,00 af naar de schatkistrekening. Op deze wijze voldoen we gemiddeld altijd aan de norm, ook bij eenmalige grote fluctuaties als er bijvoorbeeld op een dag na de afroaming een grote ontvangst of uitgave plaatsvindt. Per 31 december 2020 bedraagt het saldo op de schatkistrekening € 9.136.000. Met dit saldo wordt in 2021 een langlopende lening afgelost.

Renteschema

Om inzicht te hebben in de renteberekening en de bepaling van het omslagpercentage is onderstaand renteschema opgenomen. Dit is overeenkomstig de BBV-regels.

Renteschema (bedragen *€ 1.000)			
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.657	
b	De externe rentebaten	-115	
	Totaal door te rekenen externe rente		1.542
c	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-179	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
	Per saldo		-179
	Saldo door te rekenen externe rente		1.363
d1	Rente over eigen vermogen	0	
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
	Per saldo		0
	De aan taakvelden toe te rekenen rente		1.363
e	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		1.475
f	Renteresultaat op het taakveld treasury		112

Als we de 'aan taakvelden toe te rekenen rente' uit bovenstaand overzicht delen door het totaal aan investeringen per 1 januari 2020 dan komen we op een omslagpercentage van 2,77%.

$$\begin{array}{l} \text{€ } 1.363.000 \\ \text{-----} \times 100\% = 2,77\% \\ \text{€ } 49.243.000 \end{array}$$

In de begroting is gerekend met een omslagpercentage van 2,44%. Het werkelijke omslagpercentage mag volgens de BBV-regels maximaal 25% afwijken van het begrote omslagpercentage. Hier voldoen we aan, aangezien de afwijking 13,5% bedraagt. Haaksbergen heeft, overeenkomstig de BBV-regels, geen renteresultaat begroot. De rente-inkomsten en –uitgaven zijn dus budgettair aan elkaar gelijk. De grondexploitatie wordt ook met dit omslagpercentage belast. De achterliggende gedachte is dat het onder de huidige economische omstandigheden niet verantwoord wordt geacht om de ‘algemene dienst’ te bevoordelen of benadelen door het doorbelasten van een afwijkend rentepercentage aan de grondexploitatie. Dit is in lijn met de aangescherpte voorschriften in het kader van de vernieuwing van het BBV.

Risicobeheer

Onder financiële risico's worden rente-, krediet-, liquiditeiten- en koersrisico's verstaan. Een belangrijke eis uit de Wet Fido is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer prudent (verstandig) dient te zijn. Om de risico's te beperken, hanteren we de volgende uitgangspunten:

- wij bezitten aandelenpakketten uitsluitend in het kader van de publieke taak;
- er wordt zeer terughoudend omgegaan met het verstrekken van leningen. Er is een lening verstrekt aan de Stichting Groot Scholtenhagen;
- sinds 2009 is het verstrekken van geldleningen aan gemeentepersoneel niet meer toegestaan. De portefeuille met personeelshypotheeken wordt daardoor steeds kleiner;
- met garanties wordt terughoudend omgegaan. Alleen instellingen met een maatschappelijk nut kunnen in aanmerking komen voor een garantstelling. Vaak zijn dit sportverenigingen die een grote investering doen in een sportveld of gebouw. De risico's die hieruit voortvloeien, zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen;
- wij nemen een achtervangpositie in bij het Wsw voor verstrekte leningen aan corporaties. De risico's hiervan zijn geschat op nihil, aangezien er momenteel geen aanwijzingen zijn dat het Wsw niet aan haar garantieverplichtingen kan voldoen;
- wij maken geen gebruik van derivaten.

Aandelen van de gemeente Haaksbergen

Haaksbergen heeft van een aantal nutsbedrijven aandelen in bezit. Deze zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken. De aandelen zijn tegen de aankoopprijs gewaardeerd in overeenstemming met de BBV. De geschatte marktwaarde is het totale eigen vermogen van een bedrijf / het totaal aantal uitstaande aandelen x het aantal aandelen dat de gemeente Haaksbergen bezit.

Aankoopwaarde en de geschatte marktwaarde van onze aandelen (bedragen in €)

Kapitaalgoed	Aankoopwaarde	Geschatte marktwaarde 01-01-2020
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	81.585	1.900.000
Twence Holding BV	0	4.600.000
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	0	300.000
Enexis NV	2.665	650.000
Twente Milieu NV	561.000	561.000
Totaal	645.250	8.011.000

Paragraaf Bedrijfsvoering

Organisatie

Er is in 2020 een start gemaakt met de doorontwikkeling van de organisatie naar een toekomstbestendige gemeente.

De 'kapstok' voor de doorontwikkeling van onze organisatie is het meerjarig verbeterprogramma 'Haaksbergen ster(ker) in ontwikkeling'. Op 27 mei 2020 is door de raad het meerjarig programma unaniem vastgesteld. Een programma waarin uitvoering wordt gegeven aan drie ontwikkelsporen:

1. financiën en risicobeheersing op orde;
2. effectief samenspel;
3. stabiele en veerkrachtige organisatie.

Onderdeel van het derde ontwikkelspoor zijn de businesscase bedrijfsvoering en het basis op orde brengen van de ambtelijke organisatie in Haaksbergen.

De businesscase bedrijfsvoering is voortvarend opgepakt en met de gemeente Hengelo is eind 2020 veel contact geweest over onze vraag over de versterking van onze bedrijfsvoering en hoe de gemeente Hengelo hierin een passend aanbod kan doen. Dit krijgt in 2021 verder vorm. Voor de nieuwe (achterblijvende) organisatie zijn inrichtingsprincipes geformuleerd die naar verwachting in de loop van 2021 de basis vormen voor een nieuwe, robuuste ambtelijke organisatie.

Meer over het verbeterprogramma en de stand van zaken van de verschillende programmaonderdelen (ontwikkelsporen) leest u in het programma Bestuur.

Personeel

Om de doelstelling ten aanzien van personeel te realiseren zijn breed inzetbare, flexibele medewerkers steeds belangrijker. Flexibilisering, kwaliteit, vitaliteit, duurzame inzetbaarheid en talentontwikkeling spelen daarbij een centrale rol. Dit vraagt veel van onze medewerkers en daar hoort een positief werkklimaat bij.

Doelen

- Positief werkklimaat.
- Juiste medewerker op de juiste plek.
- Werkplezier voor medewerkers.

Prestaties

Personeelsbeleid

Op 1 januari 2020 trad de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking en sindsdien valt gemeentepersoneel niet meer onder de CAR-UWO maar onder de Cao Gemeenten. Naar aanleiding van de Wnra is het personeelshandboek technisch aangepast.

Bovenformativiteit

We hebben een aantal medewerkers die niet langer een formatieplek bezetten, maar nog wel op de loonlijst van de gemeente staan (als loonbetalingsverplichting). Er is samen gewerkt aan oplossingen en daardoor is er een ruime halvering van het aantal bovenformatieve medewerkers in 2020 gerealiseerd. Er resteren nu nog 2 bovenformatieve medewerkers.

Digitalisering

De personeels- en salarisadministratie is in 2020 verder gedigitaliseerd. Gerealiseerd zijn: het digitaal invoeren van verzuim, digitaal declareren, het inzien van persoonsgegevens, de digitale

salarisstrook en het digitaal aanvragen van verzoeken in het kader van de Wet arbeid en zorg (WAZO).

Inhuur

Eind 2020 is een eenduidig vastgelegd proces voor externe inhuur opgesteld, waardoor het inhuurproces nu voldoet aan de eisen van rechtmatigheid. De kosten voor inhuur zijn nu beter inzichtelijk, wat sturing op deze kosten beter mogelijk maakt. Hoewel in 2020 verschillende pogingen zijn gedaan de inhuur terug te brengen door vacatures open te stellen, blijken sommige vacatures lastig in te vullen. Niettemin zijn we hierin in een aantal gevallen geslaagd.

Functieomschrijving en -waardering

In 2020 is de voorbereiding van de methode (HR21) voor het beschrijven, waarderen en indelen afgerond. In 2021 wordt uitvoering gegeven aan de verdere uitrol en implementatie hiervan.

Thuiswerken

Als gevolg van de Covid-19 crisis werken medewerkers van de gemeente Haaksbergen zoveel mogelijk thuis. Dit heeft de nodige impact. We hebben in samenwerking met het A&O fonds en de Hogeschool Amsterdam een quickscan binnen onze organisatie uitgezet om de thuiswerkbeleving van medewerkers tijdens de Covid-19 crisis in kaart te brengen. Naar aanleiding van de adviezen uit het onderzoek hebben we diverse acties uitgezet, denk hierbij aan tips voor inrichting thuiswerkplek, trainingen op fysieke en mentale aspecten.

Vitaliteit

De gemeente Haaksbergen heeft vitaliteit hoog op de agenda staan. Het 'eigen regie' model is één van de instrumenten die hiervoor ingezet wordt. Dit model kan helpen medewerkers bewust te laten worden van zijn/haar eigen rol/verantwoordelijkheid in vitaliteit.

Medewerkers die competent, gezond, gemotiveerd zijn, plezier hebben in hun werk en geëngageerd zijn aan de koers van hun organisatie, leveren betere prestaties en kunnen het werk ook op langere termijn goed volhouden. De organisatie biedt daarvoor de randvoorwaarden, maar het is de verantwoordelijkheid van het management en de medewerker ermee aan de slag te gaan.

In het eerste kwartaal van 2020 was er een verzuim van 7,71%. Door de inzet en de doorontwikkeling van het 'eigen regiemodel' is in de loop van 2020 meer grip gekomen op verzuim en daalt het verzuimcijfer.

Ontwikkeling verzuim	Verzuimpercentage
2019	6,5%
2020	5,69%

Opzet formatie

Formatie	FTE
Stand per 01-01-2020	121,7
Stand per 31-12-2020	128,6

Medio 2020 heeft u de formatie uitgebreid en als raad budget beschikbaar gesteld voor het invullen van functies op kritische knelpunten.

Personeelskosten

De personeelskosten vormen een wezenlijk deel van onze begroting. Met het versterken van de grip op onze financiën zijn we ook meer in control gekomen voor wat betreft de personeelskosten. We hebben alle personele budgetten in één overzicht (onder de werktitel 'het vierkant van de personele kosten') geplaatst. Dit vierkant bestaat uit loonkosten eigen personeel,

detacheringsopbrengsten, inhuurbudget en overige personele kosten. Kort gezegd komen alle personele budgetten in het vierkant, waardoor wij effectief vrijvallende middelen in de personeelsbegroting kunnen inzetten voor knelpunten in de organisatie.

Een belangrijk knelpunt in de organisatie werd zichtbaar op de afdeling bedrijfsvoering in 2020 door het vertrek van meerdere medewerkers, in combinatie met een hoog ziekteverzuim. Dit alles op een afdeling met meerdere moeilijk vervulbare vacatures. Wij waren dan ook genoodzaakt hierop in te huren. De hogere kosten voor de noodzakelijke inhuur konden gedekt worden uit openstaande vacatures op andere plaatsen in de organisatie.

Medio 2020 is het totale personeelsbudget verhoogd en hebt u als raad incidenteel € 500.000 beschikbaar gesteld voor het invullen van functies op kritische knelpunten. De functies die we als kritische knelpunten hebben aangewezen en waarvoor de incidentele middelen van € 500.000 zijn benut, zijn met uitzondering van de functie van beleidsmedewerker WABO (gevolg van de huidige arbeidsmarkt) ingevuld. Hierdoor resteert er op de totale personeelsbegroting een positief saldo van iets minder dan 0,5% (€ 50.000). U bent hierover geïnformeerd in de vergadering van de raad in oktober.

(bedragen x € 1.000)

Realisatie personeel:	Begroot na wijz 2e berap	Realisatie 2020	Restant
Loonkosten	8.604	8.438	166
Loonkosten bovenformatief	225	263	-38
Kosten voormalig personeel	155	170	-15
Personeel derden (inhuur)	1.705	1.746	-41
Vergoeding voor personeel	-129	-125	-4
Overwerk	10	12	-2
Toeslagen	41	43	-2
Ambts- en dienstjubilea	14	19	-5
Kosten training, cursus en opleiding	64	73	-9
Totaal	10.689	10.639	50

Toerekening van personeelskosten

Conform voorschriften van het BBV hebben we toegerekende uren geactualiseerd voor 2020. Resultaat van deze actualisatie is een toename van de toegerekende loonkosten. Toegerekende loonkosten zijn loonkosten die ten laste van een specifiek taakveld komen (bijvoorbeeld wegen, sociaal domein, etc). In ons functiehuis is gekeken of werkzaamheden aan verandering onderhevig zijn geweest, waardoor verschuiving tussen de taakvelden ontstond.

Ook de cao stijgingen van de afgelopen jaren zijn meegenomen in de actualisatie. Specifiek willen we noemen de stijging die zichtbaar is geworden door toename van de personeelsbezetting in met name het sociaal domein. De inzet van personeel ten behoeve van kredieten is inzichtelijk gemaakt en resulteert in declarabele uren. Declarabele uren betreffen een voordeel voor de exploitatie.

(bedragen x € 1.000)

Declarabele uren	Realisatie 2020
N18	107
Kerkweg	1
Rotonde Hengelostraat	9
Veldmaterstraat	11
Gemeentelijk rioleringsplan	18
Extreme Buien	2
Totaal	148

Informatie & Automatisering

Doelen

- Gemeentelijke informatie is beschikbaar en toegankelijk. Integriteit en waar nodig vertrouwelijkheid is gewaarborgd.
- Continuïteit van de bedrijfsvoering ten aanzien van ICT en post- en archiefzaken.

Prestaties

Kantoorautomatisering (Word/Excel/Outlook) toegankelijk houden voor nu en in de toekomst
We hebben een migratie afgerond naar een actuele versie voor kantoorautomatisering (Microsoft 365-apps).

Verder is snel na het uitbreken van de Covid-19 pandemie voor alle medewerkers die dat nodig hebben een werkplek op afstand gerealiseerd, waardoor medewerkers vanuit huis hun werk konden blijven doen. Ook het video-vergaderen in MS-Teams is breed uitgerold en zoveel mogelijk ondersteund. Dit heeft de nodige onvoorziene capaciteit gevraagd van de medewerkers I&A.

Applicaties verhuizen naar de cloud

De migratie naar een nieuwe burgerzakenapplicatie in de cloud hebben we met succes afgerond.

Migratie VTH-applicatie in verband met de Omgevingswet, verdere applicaties en koppelingen ten behoeve van de Omgevingswet en aansluiten op landelijke voorzieningen

Als gevolg van uitstel van de invoeringsdatum van de Omgevingswet (naar 1 januari 2022) is de migratie naar een vervangende VTH-applicatie uitgesteld naar 2021. Ook de invoering van overige vereiste Omgevingswet-applicaties, alsook koppelingen met landelijke voorzieningen, hebben we gepland voor 2021.

Invoering basisregistratie BRO (ENSIA-plichtig)

Er is door ons een verbeterplan opgesteld om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen en de ENSIA.

Aansluiten op basisregistratie bedrijven

We zijn gestart met de aansluiting op de Basisregistratie Handelsregister (NHR) en verwachten deze begin 2021 op te leveren.

Ontwikkelen/vaststellen/implementeren BIO-beleid/plan

Vanwege de uitvoering van het financieel herstelplan en de daaraan gekoppelde uitgavenstop ('onhold' actie) hebben we het afgelopen jaar minder stappen gezet om de digitale weerbaarheid te verhogen dan beoogd.

BIO beleid

We hebben nieuw strategisch beleid vastgesteld voor de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Er zijn stappen gezet in het opstellen en implementeren van (beheer) processen en beleid.

Continuïteit ICT

Een externe partij heeft de ICT-systemen ge-audit en een rapport met aanbevelingen uitgebracht. Op basis van de aanbevelingen in combinatie met een inventarisatie van actuele dreigingen zijn op basis van een risicoanalyse een aantal aanbevelingen opgevolgd. Daarnaast is onder andere vanwege het financieel herstelplan en de daaraan gekoppelde uitgavenstop en rekening houdend met een mogelijke uitplaatsing van bedrijfsvoering richting Hengelo, besloten een aantal risico's te accepteren.

Audit ENSIA

In het kader van de controlesystematiek ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) heeft het Ministerie vastgesteld dat onze interne beheersmaatregelen voldoen aan de DigiD- en Suwinetnormen 2019. Daarnaast is de BRO toegevoegd aan domeinen voor basisregistraties. Afgelopen jaar is de ENSIA voor het eerst gebaseerd op de BIO. De zelfevaluatie is tijdig afgerond en de resultaten worden in het tweede kwartaal van 2021 verstrekt aan de raad.

Informatiebeveiligingsbewustzijn

De focus heeft afgelopen jaar gelegen op dreigingen die samenhangen met phishing. Er zijn diverse interne workshops gegeven en er is een aantal phishing simulatie campagnes gevoerd om beter inzicht te krijgen in waar we staan als organisatie en medewerkers hierin te trainen.

Beschikbaarheid

Het centrale ICT-netwerk kende over 2020 een hoog beschikbaarheidsniveau (99,6%) ondanks een tweetal beveiligingsincidenten.

Het ingevoerde regime vanwege het financieel toezicht had tot gevolg dat er minder werd geïnvesteerd dan gepland. Daarnaast vroeg de businesscase bedrijfsvoering de nodige aandacht en leidde onder meer tot uitstel van reguliere vervangingsinvesteringen met als oogmerk het voorkomen van desinvesteringen.

Control

NB. Financiën komt aan de orde in programma 0 (Bestuur en ondersteuning) en de paragraaf Treasury.

Doelen

- De financiële administratie is op orde en toegankelijk.
- Wij zijn in control voor financiën, processen en risico's.
- Bij de jaarrekening 2021 leggen wij voor het eerst verantwoording af over de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties (Rechtmatigheidsverantwoording).

Prestaties:

We hebben meer grip op onze financiën. De planning- en control cyclus is op orde en er kan daadwerkelijk gestuurd worden. Dit stelt ons in staat de komende periode werk te maken van verder financieel herstel.

Eind 2020 is, mede in dit kader, de werving voor de functie van concerncontroller gestart en deze is inmiddels benoemd.

Communicatie

Doelen

- Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers informeren over en betrekken bij gemeentelijke besluitvorming en projecten.
- Communicatie levert een bijdrage aan de organisatieontwikkeling. Van alle medewerkers wordt verwacht dat zij steeds meer oog en oor hebben voor de buitenwereld.

Prestaties

Een van de belangrijkste doelen van de gemeentelijke communicatie is het informeren van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers over gemeentelijke besluitvorming en projecten. Hoewel niet in cijfers uit te drukken, kunnen we stellen dat dit ook in 2020 prima is gelukt. De focus is daarbij minder op offline en meer op online komen te liggen in 2020. Waar dat kon zijn stakeholders ook zoveel mogelijk betrokken bij gemeentelijke besluitvorming, de uitvoering daarvan en bij projecten.

Een mooi voorbeeld van het informeren is terug te vinden in de manier waarop de gemeente de Haaksbergse samenleving rondom de Covid-19 crisis steeds op de hoogte heeft gesteld van de laatste nieuwsberichten, aangepaste maatregelen en adviezen van GGD Twente. Het betrekken van de samenleving kwam sprekend tot uiting in de lokale Covid-19 campagne, waarin vertegenwoordigers vanuit de hele samenleving participeerden. Stoepposters, nieuwsberichten en een heuse socialmediacampagne lieten onder het motto 'Haaksbergen, samen sterk tegen corona' zien waarom het zo belangrijk is je aan de regels te houden.

De ambtelijke organisatie heeft het afgelopen jaar flinke stappen gemaakt in de organisatieontwikkeling. Communicatie speelde daarin ook een belangrijke rol. Omgevingsbewustzijn bij medewerkers (oog en oor hebben voor de buitenwereld) is een aspect dat de komende jaren nadrukkelijk op de agenda komt te staan. De aanzet hiervoor is alvast gegeven in de 'Kijk op communicatie en participatie' die afgelopen jaar door team communicatie is opgesteld. Duidelijk, open, optimaal online en offline en in verbinding zijn, vormen het vierluik aan communicatiewaarden van deze communicatievisie.

Juridische zaken

Doelen

- Zorgvuldig bestuur via juridische kwaliteitszorg.

Prestaties

- Juridisch advies en ondersteuning bestuur en organisatie.
- Advisering bezwaren, die de kritiek van de rechtelijke macht kan doorstaan. In 2020 werden 84 bezwaarschriften ingediend. Inmiddels (10 februari 2021) zijn er daarvan 54 afgehandeld, 2 vooralsnog aangehouden, 27 nog in behandeling bij de commissie Bezwaarschriften en voor 1 geldt dat de beslissing op het bezwaar aanstaande is.
- Coördinatie regelgeving, met oog voor kwaliteit, deregulering en digitale toegankelijkheid. Deze standaard handelswijze is in 2020 bij alle gemeentelijke regelgeving uitgevoerd.
- Coördinatie verbonden partijen en interbestuurlijk toezicht. In 2020 was er speciale aandacht voor de ontwikkelingen binnen de Regio Twente. Veel aandacht is besteed aan de herstel- en verbeteracties op de interbestuurlijke toezicht-domeinen Wabo en financiën.
- Verdere verfijning van de kwaliteit van de besluitvormingsprocessen hebben geresulteerd in aangepaste sjablonen en de start van trainingen 'Helder adviseren' voor medewerkers.

Facilitair

Doelen

Huisvesting en facilitaire dienstverlening voor gemeente en huurders zijn op orde, (kosten-) efficiënt en prettig.

Prestaties

Huisvesting en services bewegen mee met onze organisatie waarin duurzaamheid integraal onderdeel uitmaakt van de bedrijfsvoering. De planning is getemporiseerd, vanwege het financieel herstelplan en de voorgenomen uitplaatsing van het onderdeel bedrijfsvoering. Een deel van de voor 2020 geplande prestaties wordt daarom in 2021 gerealiseerd.

Door de ingelaste adempauze kunnen we onze huisvesting nog beter laten aansluiten bij de gewenste gemeentelijke organisatieontwikkeling en de wensen van onze partners.

Ons gemeentehuis kenmerkt zich door een grote diversiteit aan werkplekken, flexibiliteit en service. We bouwen via een functioneel huisvestingsconcept continu verder aan onze ambitie om een ontmoetingsplek te creëren waar samenwerking, kennisdeling, duurzaamheid, innovatie en overleg tussen verschillende partijen tot stand komt.

Voor een vast bedrag bieden we straks, samen met onze samenwerkingspartners, een aangename werkplek inclusief alle services met veel licht en groen. Op de 3^e etage zijn inmiddels als doorkijk naar de toekomstige huisvesting alvast een werkatelier (3.01) en kantoorruimte (3.05) nieuwe stijl gerealiseerd

Verder is de verlichting in het atrium en trapportaal vernieuwd en vervangen door duurzame LED-techniek.

Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Haaksbergen een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

De vastgestelde Nota Verbonden Partijen Haaksbergen 2016, inclusief addendum, bevat het beleidskader en legt de basis voor de verdere verbetering van de sturing en control van verbonden partijen in het algemeen en het verhelderen van de overwegingen die wij maken bij de sturing, het beheer, de verantwoording en het toezicht op verbonden partijen, kortom de governance.

Onderstaand een overzicht van de verbonden partijen. In dit overzicht geven we aan welke rechtsvorm, zeggenschap, openbare belang of welk doel er mee gemoeid is. Ook is, indien dat aan de orde is, melding gemaakt van (financiële) risico's voor de gemeente als deelnemer. Daar waar van toepassing vermelden we het aandelenpercentage. Dit percentage geeft tevens een beeld van de eventuele financiële risico's, dat nooit meer kan zijn dan het aandelenpercentage.

Hoewel geen verbonden partij in de letterlijke betekenis van de definitie uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), is in dit overzicht de Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo opgenomen.

Kengetallen van de verbonden partijen zijn opgenomen in tabellen. Het gaat om het verwachte eigen en vreemd vermogen en het verwachte resultaat van de verbonden partijen over het begrotingsjaar 2020. Uiteraard betreffen het gegevens voor zover deze nu bekend zijn. Daarnaast is een tabel opgenomen met het belang en de bijdragen die in 2020 aan verbonden partijen worden gedaan en voor 2021 staan begroot.

De verbonden partijen komen in deze begroting in meerdere programma's voor. De beleidsontwikkelingen en hoe de verbonden partij bijdraagt aan de te bereiken doelen zijn in de diverse programma's opgenomen. Eventueel relevante risico's zijn vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Regio Twente <i>Enschede</i>	Gemeenschappelijke Regeling van de 14 Twentse gemeenten. 1 lid AB (+ plv)	Met de Twentse gemeenten behartigen van de belangen die verband houden met een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van het rechtsgebied. Van deze belangenbehartiging is sprake op de terreinen van publieke gezondheid (GGD-Twente), jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (OZJT en Samen 14), huiselijk geweld en kindermishandeling (VTT), sociaaleconomische structuurversterking, recreatieve voorzieningen en bovengemeentelijke belangenbehartiging. Vorenstaand geldt als basispakket. De vrijwillige samenwerking bevat het faciliteren, coördineren en afstemmen van gemeentelijke aangelegenheden en bedrijfsvoeringszaken. <u>Ontwikkelingen:</u>

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		<p>In 2019 is een proces gestart om de regionale samenwerking in Twente te versterken. Op 1 juli 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Twente het hoofdlijnenbesluit 'Versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud' (het transitieplan) vastgesteld. Het transitieplan is bedoeld om de Regio Twente te ontvlechten en de regionale samenwerking opnieuw in te richten.</p> <p>De belangenbehartiging voor sociaaleconomische structuurversterking krijgt een andere vorm. Het gaat om de samenwerking van de 3 O's: ondernemers – onderwijs/onderzoek – overheid in de Twente Board. In 2021 moet dit zijn beslag krijgen. Hierin krijgt ook het beleid vrijetijdseconomie een plek.</p> <p>De onderdelen GGD, OZJT en VTT vormen straks de organisatie met focus op gezondheid. De huidige Gemeenschappelijke regeling Regio Twente wordt omgevormd, naar een gemeenschappelijke regeling voor "gezondheid": de GezondheidsGR. In deze organisatie landen ook de vrijwillige samenwerkingen Samen14 en Kennispunt. Deze nieuwe organisatie wordt gevormd door het grootste deel van de huidige Regio Twente, zowel qua budget als qua medewerkers. Naar verwachting gaat de GezondheidsGR per mei 2021 starten.</p> <p>De recreatieve voorzieningen worden ondergebracht in een nieuw op de richten gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twente, waarbij de bedrijfsvoering hiervoor door het openbaar lichaam van de GezondheidsGR wordt gedaan.</p> <p>Voor de overige vrijwillige samenwerkingen in de huidige GR Regio Twente zijn afspraken gemaakt met de gemeenten Enschede en Hengelo.</p>
Financiële risico's		<p>In de basis niet meer dan wettelijke verplichtingen. Ontvlechtings- en frictiekosten, inclusief inhuur- en advieskosten als gevolg van het transitieproces zullen er zeer waarschijnlijk zijn. Nog niet helemaal duidelijk is hoeveel daarvan in rekening wordt gebracht bij de deelnemende gemeenten. Haaksbergen heeft steeds bepleit dat deze kosten uit bestaande middelen moeten worden gehaald.</p> <p>De (financiële) impact van de Covid-19 crisis op de huidige organisaties, en de met dit transitieplan te vormen organisatie, is niet meegenomen in het transitieplan en in de financiële paragraaf. Tot nu toe heeft het Rijk de GGD, de organisatie die vanwege de Covid-19 crisis de grootste stijging in de kosten zag, voldoende gecompenseerd. Hierdoor blijft de financiële impact voor de gemeente Haaksbergen voor wat betreft de hierboven genoemde organisaties beperkt. Echter, als gevolg van de Covid-19 crisis kan op het gebied van sociale, fysieke of mentale problematiek een grotere zorgvraag ontstaan.</p>

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	Hierdoor kunnen in de loop van 2021 meer kosten ontstaan voor de GGD, OZJT en VTT.	
Veiligheidsregio Twente Enschede	Gemeenschappelijke regeling tussen de 14 Twentse gemeenten Burgemeester lid AB	Wet Veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen schrijven deze gemeenschappelijke regeling voor. Doel: veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het vervolgens beperken van letsel en schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente wordt vormgegeven. Veiligheidsregio Twente is verantwoordelijk voor het zo veel mogelijk reduceren van risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten.
Financiële risico's	De omvang van de totale weerstandscapaciteit bedraagt € 908.853. Deze kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, als hiervoor geen andere dekkingsmiddelen bestaan. De structurele weerstandscapaciteit van de VRT is nihil. Slechts een fractie van de begroting is afgedekt met tarieven en deze zijn overwegend marktconform. Verhoging zou daarom automatisch leiden tot omzetverlies.	
Stadsbank Oost Nederland Enschede	Gemeenschappelijke regeling met 21 andere gemeenten Lid AB	Op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in behoefte van geldkredieten, regelen van schulden van personen die in financiële moeilijkheden zijn geraakt, budgetbeheer voeren en voorlichting en advisering over al deze aangelegenheden. Daarnaast voeren zij beschermingsbewind uit en maken zij verzoekschriften Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen).
Financiële risico's	Volumebeleid gemeenten: indien gemeenten besluiten tot een ingrijpende beperking van het gebruik van diensten van de Stadsbank, heeft dit mogelijk consequenties voor de inkomsten van de bank. De bank kan namelijk niet haar bedrijfsvoering ingrijpend aanpassen. Een substantiële daling van meer dan 20% heeft een negatief gevolg voor de resultaten en brengt een herschikking van de formatie met zich mee.	
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Hengelo, Enschede, Borne, Losser, Almelo, Oldenzaal en Twenterand. 1 bestuurder lid AB Lid DB (positie delen met Borne, Oldenzaal en Losser).	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.
Financiële risico's	Het GBT heeft geen buffers om grote financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Eventuele tegenvallers worden naar rato verdeeld over de gemeenten. Uit de risicoanalyse blijkt dat de financiële risico's beperkt zijn.	
Openbaar Lichaam Crematoria	Gemeenschappelijke regeling van 13 gemeenten met een	Gemeenschappelijke regeling, met openbaar lichaam gevestigd te Enschede. In stand houden en exploiteren

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Twente / Crematoria Twente-Oost Nederland BV <i>Enschede</i>	Besloten Vennootschap als onderdeel. Lid AB	van crematoria in Enschede, Almelo, Borne en Oldenzaal, laatste is in aanbouw. In verband met goede resultaten is een aparte BV opgericht om dividenduitkering mogelijk te maken.
Financiële risico's	Het algemeen bestuur heeft besloten het tekort op de jaarrekening 2019 op te lossen door Crematoria Twente B.V. een voorschot te laten betalen vanuit de rekening-courant. Dat voorschot wordt verrekend met toekomstige dividenduitkeringen. De bedrijfsrisico's zijn grotendeels afgedekt door procedures en verzekeringen.	
Omgevingsdienst Twente (ODT)	Gemeenschappelijke Regeling met de 14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel. Lid AB (+ plv)	Uitvoering van de, op grond van artikel 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, verplichte basistaken. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden moet voldaan worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 2.1.).
Financiële risico's	Op basis van de begroting 2020 worden de extra kosten voor de gemeente Haaksbergen in 2020 geraamd op € 18.000.	
Euregio <i>Enschede/Gronau</i>	Samenwerkingsverband van 104 Duitse en 26 Nederlandse gemeenten. 2 leden raad AB Vertegenwoordiging is politiek gerelateerd. Burgemeester is voorzitter.	Het stimuleren, ondersteunen en coördineren van regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden. De ambities zijn gericht op de doelstelling: een sterke deelregio, één verzorgingsgebied, geïntegreerd en krachtig woon- en werkgebied waarin de grens niet langer een scheidende en belemmerende uitwerking heeft. Een belangrijke taak is het regionaal beheer van het EU-subsidieprogramma INTERREG.
Financiële risico's	N.v.t.	

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Twence Holding BV <i>Hengelo</i>	Besloten Vennootschap als onderdeel van een holding Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 3,77%	Het vanuit de zorgtaak van deelnemende overheden beheren en exploiteren van milieuvoorzieningen en het verlenen van diensten op het gebied van milieubeheersing in het algemeen en het bewerken en verwerken van huishoudelijk- en bedrijfsafval in het bijzonder. Het produceren en leveren van (duurzame) energie en secundaire grondstoffen en daarmee bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Haaksbergen. Recente ontwikkelingen: Discussie is gaande over mogelijk voornemen van enkele gemeenten om als aandeelhouder van Twence uit

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		te treden. Daarnaast wordt er in 2021 een nieuw aanlever- en verwerkingscontract opgesteld.
Financiële risico's	Bij tegenvallende bedrijfsresultaten valt ook de dividenduitkering lager uit.	
Twente Milieu NV <i>Hengelo</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 6 %	Sinds 2018 voert Twente Milieu het onderhoud uit in de openbare ruimte. Sinds 2019 is Twente Milieu ook verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval. De gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Wierden en Haaksbergen zijn samen 100% aandeelhouder.
Financiële risico's	Twente Milieu kent een stabiele positieve meerjarenbegroting. Hierin wordt aangegeven dat de kans dat er zich financiële risico's zullen manifesteren als relatief klein moet worden betiteld. Mogelijk ontstaat er enige druk op de solvabiliteit. De meeste input wordt daarbij verwacht van de effecten van stijgende olieprijsen en in de toekomst mogelijk oplopende pensioenlasten als gevolg van de vergrijzing.	
Bank Nederlandse Gemeenten <i>'s-Gravenhage</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,065%	Bank van en voor overheden en instellingen die maatschappelijk belang behartigen. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en nut.
Financiële risico's	De financiële risico's die we lopen bij de BNG worden als nihil beschouwd.	
Enexis Holding NV <i>'s-Hertogenbosch</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,014%	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Het belang van deelneming is het behartigen van het publieke belang van een betrouwbaar en continu transport van nutsvoorziening tegen de laagst mogelijke prijs. Partijen: 6 provinciale en 130 gemeentelijke aandeelhouders.
Financiële risico's	De aandeelhouders lopen een zeer gering risico (een deel van) de boekwaarde van € 6.200.000 te moeten afwaarderen. Omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer en vanwege de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. is dit risico zeer gering. Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen wat 10% boven de wettelijke eis ligt.	

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Groot Scholtenhagen Haaksbergen	Stichting	Sport- en recreatiepark Groot Scholtenhagen is ontstaan dankzij een schenking door textielabrikant Jordaan van een gedeelte van zijn grondbezit aan de gemeenschap van

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	Collegelid is voorzitter	Haaksbergen. Het dient bij te dragen aan de mogelijkheden tot ontspanning en recreatie voor de bevolking van Haaksbergen. De Stichting Groot Scholtenhagen is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het gehele sport- en recreatiepark, dat onder meer bestaat uit sportvelden, fiets- en wandelpaden, park- en bosplantsoenen, kinderboerderij en monumenten. De stichting draagt op deze wijze bij aan de realisatie van beleidsdoelen op verschillende beleidsterreinen zoals sport, kunst en cultuur en recreatie en toerisme.
Financiële risico's	Het park is met een legaat aan de gemeente geschonken. Voor het beheer daarvan is de Stichting Groot Scholtenhagen opgericht. Als de leden van de stichting stoppen en de stichting het beheer niet meer op zorgvuldige wijze kan uitvoeren, valt de verantwoordelijkheid voor het beheer terug naar de gemeente.	
Stichting Wsw Haaksbergen)	Stichting Gemeente-secretaris is bestuurslid.	Doelstelling: het namens de gemeente Haaksbergen bieden van formeel werkgeverschap aan werknemers (artikel 2, eerste lid van de Wet sociale werkvoorziening - de Wsw-medewerkers) die in de gemeente Haaksbergen wonen en voorheen werkzaam waren bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Het formeel werkgeverschap wordt ook geboden voor een aantal Wsw-medewerkers, niet woonachtig in Haaksbergen en destijds werkzaam bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Reden: evenwichtige verdeling onder deelnemers aan de GR Hameland in het kader van de ontmanteling. Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening is een overeenkomst met een door de gemeente aangewezen SW-bedrijf (SWB te Hengelo) gesloten.
Financiële risico's	N.v.t.	

Overige regelingen/samenwerkingsverbanden

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Borne en Hengelo, waarbij Hengelo als centrumgemeente is aangewezen. Portefeuillehouders-overleg (1 X per kwartaal)	Namens de colleges van Borne en Haaksbergen is de als centrumgemeente aangewezen gemeente Hengelo de Uitvoeringsorganisatie van de bevoegdheden van de Participatiewet en aanverwante wetten en regelgeving, met uitzondering van de (beleidsmatige) bevoegdheden. Laatstgenoemde bevoegdheden blijven aan de afzonderlijke raden en colleges. De omschrijving van de uitvoeringsbevoegdheden is opgenomen in vastgestelde Mandaatbesluiten samenwerking sociale zaken Borne en Hengelo en Haaksbergen en Hengelo. Exacte omschrijving van de werkzaamheden die de centrumgemeente Hengelo voor Haaksbergen uitvoert staan in de vastgestelde Dienstverleningsovereenkomst Hengelo – Haaksbergen.

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Financiële risico's		De Uitvoeringsorganisatie rapporteert 2-maandelijks over de resultaten en geeft een prognose over de bestandsontwikkeling. Elk kwartaal vindt er bestuurlijk overleg plaats over beleid en uitvoering. Toename van het aantal bijstandsgerechtigden is een risico dat financiële gevolgen heeft.

Kengetallen verbonden partijen

(bedragen x € 1.000)

Naam verbonden partij	Eigen Vermogen 01-01-2020	Vreemd Vermogen 01-01-2020	Eigen Vermogen 31-12-2020	Vreemd Vermogen 31-12-2020	Resultaat 2019	Resultaat 2020
Regio Twente	10.019	12.460	9.992	18.135	139	605
Veiligheidsregio Twente	1.597	53.356	2.439	53.827	278	n.n.b.
Stadsbank Oost Nederland	1.081	14.797	1.082	14.817	0	223
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente	348	5.000	612	4.813	25	163
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	1.591	0	1.591	0	0	-15
Euregio	2.064	33.648	2.064	23.389	45	241
Twence Holding BV	138.000	174.000	140.000	148.000	11.800	8.555
Twente Milieu NV	10.287	17.847	9.792	20.035	240	n.n.b.
Bank Nederlandse Gemeenten	4.843.000	153.738.000	5.205.000	135.072.000	163.000	221.000
Enexis NV	4.112.000	4.146.000	4.116.000	4.635.000	210.000	108.000
Stichting Groot Scholtenhagen	329	258	n.n.b.	n.n.b.	9	3
Dataland	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Stichting WSW	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Omgevingsdienst Twente (ODT)	1125	1787	709	1.613	1125	673

Bijdragen aan verbonden partijen

(bedragen x € 1.000)

Naam verbonden partij	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Regio Twente	1.231	1.267	1.270
Veiligheidsregio Twente	1.510	1.579	1.579
Stadsbank Oost Nederland	136	138	139
Gemeentelijk Belasting Kantoor (GBT)	475	581	572
Euregio	7	7	7
Stichting Groot Scholtenhagen	298	293	302
Stichting WSW	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Omgevingsdienst Twente (ODT)	462	480	467
Totaal	4.119	4.345	4.336

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

De basis voor het gemeentelijk grondbeleid is omschreven in de 'Nota Grondbeleid 2012' en de nota 'Grondprijsbeleid gemeente Haaksbergen'.

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten staat benoemd welke gegevens vermeld moeten worden in de paragraaf grondbeleid. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie in het rapport 'Bezint eer ge begint' het grondbeleid van de gemeente Haaksbergen een aantal aanbevelingen gedaan om de informatiewaarde te verbeteren. Deze hebben wij ook in de paragraaf grondbeleid opgenomen.

Overzicht complexen

In 2020 telt het grondbedrijf vijf actuele complexen. De bouwgrondexploitaties worden onderscheiden in de exploitatie genomen gronden en de niet in exploitatie genomen gronden.

In exploitatie genomen gronden

- Vregelinkshoek (woningbouw; looptijd tot en met 2021)
- Buurse Zuid (woningbouw; looptijd tot en met 2023)
- Marktplan (centrumontwikkeling; looptijd tot en met 2022)
- Wissinkbrink (woningbouw; looptijd tot en met 2023)
- Stepelerveld fase 1 (bedrijventerrein; looptijd tot en met 2025)

Niet in exploitatie genomen gronden

Wij hebben geen niet in exploitatie genomen gronden.

Publiek-Private Samenwerking (PPS)

Wij nemen niet deel aan publiek-private samenwerking bij gebiedsontwikkeling.

Huidige stand van zaken

Vregelinkshoek

We hebben de uitgifte van de agrarische grond in Vregelinkshoek voorbereid. De verkoop wordt in 2021 opgestart. Het woonrijp maken hadden wij al afgerond. Na verkoop van de agrarische grond sluiten wij deze grondexploitatie af.

Buurse Zuid

In 2020 hebben wij geen woningbouwkavels verkocht, in afwachting van reparatie van het bestemmingsplan. De laatste woningbouwkavels in Buurse Zuid hebben we op verzoek van de belangengemeenschap in het bestemmingsplan omgezet van vier twee onder een kap woningen naar vijf rijenwoning. Na verkoop van de kavels zullen wij het woonrijp afronden.

Marktplan

De heer Ben Roerink en Nordwick B.V. hebben gezamenlijk een plan ontwikkeld voor het zogenaamde 'gat in de markt', inclusief het terrein van de Bron, het pand Konings en de omliggende openbare ruimte. Zodra dit plan verder is uitgewerkt, kunnen we op basis van deze gegevens de grondexploitatie actualiseren. Momenteel zijn alleen de boekingen over 2020 verwerkt.

Wissinkbrink

In 2020 is het bestemmingsplan vastgesteld voor vijf woningbouwkavels. In deze grondexploitatie zijn nog geen opbrengsten ontvangen. In 2021 starten we met het bouwrijp maken en de kaveluitgifte. Wel hebben we kosten gemaakt voor de bestemmingsplanprocedure.

In 2021 starten wij voor de tweede fase de planvoorbereiding op. De tweede fase wordt verwerkt in de grondexploitatie zodra de planvoorbereiding is afgerond.

Stepelerveld fase 1

In 2020 hebben we een groot deel van de kavels verkocht. De resterende bedrijfskavels verwachten wij in 2021 te kunnen verkopen. Een verkoop van ruim 3,4 hectare grond kunnen we nog niet in 2020 boeken omdat de termijn van een tweetal ontbindende voorwaarden nog niet is verlopen.

In 2021 starten wij de planvoorbereiding op voor de tweede fase van de ontwikkeling van Stepelerveld. Deze tweede fase wordt verwerkt in de grondexploitatie zodra de planvoorbereiding is afgerond.

Op basis van het concept duurzaamheid en innovatie hebben wij voorbereidingen getroffen voor het bouwrijp maken van fase 1.

Financieel kader

Verloop boekwaarde per complex

(bedragen x €1.000)

Complex (bedragen * €1.000)	Boekwaarde 01-01-20 incl.	Kosten	Opbrengsten	Toevoeging voorziening grond-	Toevoeging aan voorzieningen, verplichtingen	Winstrealisatie 2020	Boekwaarde 31-12-20 incl.
Marktplan	153	84	-	52			185
Wissinkbrink	420	20	5	-			434
Stepelerveld	4.141	281	511	-			3.911
Buurse Zuid	158	68	1	-		37	262
Vregelinkshoek	126	20	1	13			132
Boekwaarde verloop	4.998	473	518	65	0	37	4.925

Nadere specificatie kosten en opbrengsten exclusief verliesvoorziening

(bedragen x €1.000)

KOSTEN		OPBRENGSTEN	
Kostenpost	Mutaties 2020	Opbrengsten- post	Mutaties 2020
Verwervingen/ schadeloosstelling		Grondverkoop woningbouw	-
Sloop en sanering		Grondverkoop niet-woningbouw	512
Bouwrijp maken		Overige opbrengsten	6
Woonrijp maken			-
Plankosten			-
Beheerskosten			-
Rente			-
Winstnemingen POC			-
Totaal Generaal	473	Totaal Generaal	518

Verwachte resultaten per complex

(bedragen x €1.000)

Complex	Einddatum exploitatie	Boekwaarde 31-12-2020	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht expl. resultaat op einddatum	Contant expl. resultaat per 31-12-2020	Voorziening	Contant expl. resultaat per 31-12-2020 incl. voorziening
Marktplan	31-12-2022	2.204	696	800	2.100-	2.001-	2.018	17
Wissinkbrink	31-12-2023	434	654	1.616	527	490	-	490
Stepelerveld	31-12-2025	3.911	3.220	8.228	1.096	972	-	972
Buurse Zuid	31-12-2024	263	97	398	38	69	-	69
Vregelinkshoek	31-12-2021	497	40	165	372-	363-	364	2
In exploitatie genomen complexen		7.309	4.708	11.207	-810	-833	2.383	1.550

Specificatie nog te maken kosten en opbrengsten per complex

(bedragen x €1.000)

Specificatie nog te maken kosten en opbrengsten meerjarenperspectief	Marktplan	Wissinkbrink	Stepelerveld	Buurse Zuid	Vregelinks- hoek	TOTAAL
Verwervingen en schadeloosstellingen	11	10	60	-	-	81
Sloopwerken	25	-	-	-	-	25
Bouwrijpmaken	27	375	1.330	-	-	1.732
Woonrijpmaken	216	-	1.351	51	-	1.619
Plankosten	280	153	272	42	14	762
Planstructurele elementen	-	-	9	-	-	9
Bijdragen uit exploitatie	-	-	-	-	-	-
Beheerskosten	10	80	10	-	14	114
Kostenstijging	11	9	49	5	0	74
Rente	116	28	138	-1	12	293
TOTAAL KOSTEN	696	654	3.220	97	40	4.708
Woningbouw	-	1.615	-	300	-	1.915
Niet-woningbouw	800	-	8.228	98	165	9.291
Bijdragen in exploitatie	-	1	-	-	-	1
Opbrengstenstijging	-	-	-	-	-	-
TOTAAL OPBRENGSTEN	800	1.616	8.228	398	165	11.207

Risico's

Vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken is de IFLO-norm opgesteld. Met deze norm kan de minimaal noodzakelijke weerstandscapaciteit bij het grondbedrijf worden bepaald. De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarden van de grondexploitaties (10%), de nog te maken kosten (10%) en de opgenomen voorziening. De verwachtingswaarde is 50% omdat niet alle risico's zich gelijktijdig voor zullen doen.

Benodigde weerstandscapaciteit

(bedragen x €1.000)

Complex (bedragen * €1.000)	Boekwaarde complex 31-12-2020	Nog te maken kosten	Voorziening	Totaal voor risico	Risico obv IFLO-norm (10% totaal)	Weerstand-capaciteit (50% IFLO)
Marktplan	2.204	696	2.018	882	88	44
Wissinkbrink strategische gronden	434	654	-	1.089	109	54
Stepelerveld	3.911	3.220	-	7.131	713	357
Buurse Zuid	263	97	-	360	36	18
Vregelinkshoek	497	40	364	172	17	9
Totaal In exploitatie genomen	7.309	4.708	2.383	9.634	963	482

De noodzakelijke weerstandscapaciteit per 31-12-2020 is € 480.000

Toelichting uitgangspunten en wijze van berekening van het geraamde eindresultaat

In de grondexploitatie rekenen wij met de volgende uitgangspunten:

Renteparameter kosten: 2,44%

Renteparameter opbrengsten: 2,44%

Kostenstijging: 2,00 %

Opbrengstenstijging: 0,00%

Disconteringsvoet voor het bepalen van de omvang van verliesvoorzieningen: 2%

Tussentijdse winstneming

Op basis van de POC-methode zijn gemeenten verplicht tussentijds winst te nemen naar rato van de voortgang van het project. Wij hebben voor alle exploitaties de POC berekend. Conclusie hieruit is dat wij in 2020 winst nemen op Buurse Zuid.

Paragraaf Taakstellingen

In de oorspronkelijk vastgestelde, niet goedgekeurde Begroting 2020 hadden wij taakstellingen opgenomen. Het betrof een algemene taakstelling van € 50.000 en een taakstelling voor het sociaal domein van € 200.000. Deze taakstellingen zijn vervallen bij het opstellen van het financieel herstelplan dat door de raad is vastgesteld in juni 2020. Dit financieel herstelplan is goedgekeurd door de provincie.

Omdat de taakstellingen niet zijn meegenomen in het financieel herstelplan is de hier in de begroting opgenomen tekst niet meer van toepassing.

Paragraaf Duurzaamheid

Duurzaamheid heeft in 2020 concreter vorm gekregen. Ondanks de beperkte capaciteit op het steeds belangrijker wordende thema Duurzaamheid zijn de volgende thema's in 2020 opgepakt:

Beleidsregels zonnevelden

Naar aanleiding van concrete initiatieven voor zonnevelden die al een aantal jaren bij de gemeente bekend waren en de groter wordende druk om te voorzien in duurzame opwek van elektriciteit is begin 2020 gestart met het opstellen van beleid voor zonnevelden. Ondanks de Covid-19 maatregelen zijn we erin geslaagd meerdere bijeenkomsten te organiseren waarbij inwoners, volksvertegenwoordigers en andere geïnteresseerden mee konden denken bij de totstandkoming van het beleid. Dit heeft medio 2020 geresulteerd in het Beleidskader Zon wat informeel ter inzage heeft gelegen en in de maanden daarna en is omgebouwd tot de huidige Beleidsregels zonnevelden met daarin heldere, toetsbare regels en voorwaarden voor zonnevelden. De ontwerp Beleidsregels zonnevelden worden naar verwachting in het eerste kwartaal van 2021 vastgesteld en zijn het startschot voor concrete zonnevelden in Haaksbergen.

Regionale Energie Strategie Twente (RES)

De RES Twente is in 2018 gestart waarbij het doel is in 2050 een energieneutrale regio te zijn. Als tussendoel voor 2030 is de doelstelling om 1,5 TWh duurzaam op te wekken. De RES is een samenwerkingsverband met de 14 Twentse gemeenten, het waterschap en de provincie. Het resultaat tot nu toe is een vastgestelde concept-RES 1.0 die medio 2021 richting de raad gaat ter vaststelling. Hierin is onder andere het Haaksbergse bod vastgelegd voor wind en zon.

Transitievisie Warmte (TVW)

Ook Haaksbergen moet van het aardgas zijn in 2050. In de jaarrekening 2019 is al aangegeven dat er eind 2021 een vastgestelde TVW moet zijn. De voorbereidingen, met daarbij veelvuldig overleg met het Expertise Centrum Warmte en de provincie, zijn na de zomer van 2020 gestart. Een meervoudige onderhandse aanbesteding is volledig voorbereid en in februari 2021 aan 4 geselecteerde partijen aangeboden. De uitvoering vindt plaats in 2021 zodat er eind 2021 ook een door de raad vastgestelde TVW ligt. In 2022 wordt gestart met de wijkuitvoeringsplannen. Een complex en zeer arbeidsintensief traject.

RRE naar RREW subsidie

De huidige RRE-regeling (uitwerking: Poen voor Groen) loopt via Duurzaam Thuis Twente en houdt in dat inwoners van Haaksbergen tot € 50 terug kunnen krijgen op lokaal, aangeschafte producten om te verduurzamen, zoals led-lampen, radiatorfolie, thermostaatkranen, etc. Deze regeling loopt medio 2021 af. Een mooie kans om verduurzaming in Haaksbergen een extra 'boost' te geven is de Regeling Reductie Energie Woningen waarbij niet alleen eigenaren, maar ook huurders van woningen gestimuleerd worden om te verduurzamen. In korte tijd is een grote inspanning verricht om ervoor te zorgen dat er tijdig een volledige subsidieaanvraag ligt ter hoogte van ruim € 300.000 die nagenoeg volledig (en rechtstreeks) ten goede komt aan koop én huurwoningbewoners. Begin 2021 verwachten wij een besluit van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland over het al dan niet toekennen van deze subsidie.

Energieloket

Hierin heeft Haaksbergen de keus gemaakt niet mee te doen aan de centralisatie van het energieloket. Haaksbergen wil het energieloket lokaal organiseren en niet uitbesteden aan een landelijke partij. De Energiecoöperatie Haaksbergen is gevraagd een plan te ontwikkelen hoe (en tegen welke kosten) zij de functie van het energieloket kunnen organiseren. Door de recente oprichting (2019) van de coöperatie en de andere duurzame projecten waar zij zich mee bezig houden is het in 2020 niet gelukt met een voorstel te komen. De verwachting is dat dit vorm krijgt

in 2021, zodat Haaksbergen een eigen lokaal energieloket heeft waar inwoners én bedrijven terecht kunnen voor verduurzaming.

Website

Om actuele informatie te kunnen geven over alle thema's rondom duurzaamheid én vooral om te stimuleren en enthousiasmeren om te verduurzamen is eind 2020 gestart met een communicatiestrategie. Afhankelijk van de prioriteit en capaciteit wordt dit in 2021 verder vormgegeven.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bedragen x € 1.000

PROGRAMMA		Primitieve begroting (incl. herstelplan)			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar na wijzigingen			Vershil	
		LASTEN basis	BATEN basis	SALDO basis	LASTEN totaal	BATEN totaal	SALDO totaal	LASTEN werkelijk	BATEN werkelijk	SALDO werkelijk	begroot/ werkelijk	
1. Exploitatie	0	Bestuur en ondersteuning	2.503	42.400	39.897	2.476	42.982	40.506	2.962	43.103	40.141	-365
	1	Veiligheid	2.612	0	-2.612	2.612	0	-2.612	2.529	144	-2.385	227
	2	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.763	96	-3.667	3.599	93	-3.506	3.664	140	-3.524	-18
	3	Economie	613	358	-255	571	308	-263	640	392	-248	15
	4	Onderwijs	2.137	425	-1.712	2.184	424	-1.760	2.197	422	-1.776	-16
	5	Sport, cultuur en recreatie	4.335	552	-3.783	4.460	554	-3.906	4.287	565	-3.722	184
	6	Sociaal domein	25.472	6.202	-19.270	28.955	9.704	-19.251	28.954	9.703	-19.251	0
	7	Volksgesondheid & milieu	6.126	6.182	56	6.381	5.960	-421	6.680	6.095	-585	-164
	8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2.276	856	-1.420	2.314	1.657	-657	3.117	2.342	-775	-118
		Totaal	49.837	57.071	7.234	53.552	61.682	8.130	55.029	62.906	7.877	-253
2. Overhead		Overhead	8.426	131	-8.295	8.060	93	-7.967	7.127	490	-6.637	1.330
3. VPB		Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	2	0	-2	-2
4. Onvoorzien		Algemene dekkingsmiddelen	160	0	-160	40	0	-40	0	0	0	40
Totaal saldo baten en lasten			58.423	57.202	-1.221	61.652	61.775	124	62.158	63.396	1.239	1.115
5. Reserves		Reserves	0	5	5	479	5	-475	919	5	-914	-440
Totaal gerealiseerde resultaat			58.423	57.207	-1.216	62.131	61.779	-352	63.077	63.401	325	677

Toelichting overzicht van baten en lasten

We sluiten het jaar met een positief resultaat van ruim € 616.000. In de Eindejaarsrapportage werd een nadeel geraamd van ruim € 352.000. Ten opzichte van het geschetste beeld bij de Eindejaarsrapportage is dit een resultaatverbetering van € 969.000.

Algemene toelichting:

- de baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waar op zij betrekking hebben.
- positieve resultaten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd.
- dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment dat het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- duurzame middelen met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden ineens ten laste van het resultaat gebracht. Uitgezonderd van gronden, die worden altijd geactiveerd.

Verklaring verschillen begroot en werkelijk

Hier geven we een gedetailleerd inzicht in de herkomst en oorzaak van de verschillen tussen de Begroting 2020 (na wijzigingen) en de werkelijke cijfers. Wij verklaren hier alleen de verschillen op het saldo per taakveld die afgerond € 15.000 overstijgen. Als er grote verschillen zijn op afzonderlijk lasten en baten (> € 100.000) die elkaar opheffen in het netto saldo, dan lichten wij die ook toe. Indien er op een taakveld geen verschillen te verklaren zijn, wordt dit taakveld niet in de tekst benoemd. In de tabellen zijn ook de bijstellingen ten opzichte van de primitieve begroting inclusief herstelplan weergegeven.

Alle bedragen in de tabellen zijn x € 1.000. In de tabellen staat per programma een totaaloverzicht van de verschillen op de taakvelden van dat programma.

In 2020 hebben we de toerekening van de uren aan de diverse taakvelden geactualiseerd. Het BBV schrijft voor dat direct toe te rekenen loonkosten verantwoord moeten worden op de bijbehorende taakvelden.

In de administratie verantwoorden wij alle loonkosten op het taakveld 0.4 overhead. Een deel van deze loonkosten rekenen wij vervolgens toe aan de diverse taakvelden. Per saldo betreft het hier een kostenneutrale wijziging met uitzondering van uren die wij besteden aan kredieten en projecten (declarabele uren). Deze toerekening is in 2020 geactualiseerd. De effecten hiervan zijn zichtbaar als afwijking op de diverse taakvelden.

Programma Bestuur en ondersteuning

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	1.578	-133	1.445	1.696	-251
0.2	Burgerzaken	499	-7	491	415	76
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	107	0	107	112	-5
0.4	Overhead	8.426	-365	8.060	7.127	934
0.5	Treasury	120	-137	-17	303	-320
0.61	OZB woningen	0	0	0	0	0
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	0	0
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	320	115	435	472	-37
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	39	16	55	-37	92
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	2	-2
0.10	Mutaties reserves	0	479	479	919	-441
Totaal lasten		11.089	-33	11.055	11.010	46

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	0	0	0	3	3
0.2	Burgerzaken	298	-45	253	239	-14
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	77	0	77	60	-17
0.4	Overhead	131	-38	93	490	397
0.5	Treasury	607	-189	418	439	22
0.61	OZB woningen	3.540	-50	3.490	3.492	2
0.62	OZB niet-woningen	2.442	-47	2.395	2.385	-10
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	219	-83	137	159	23
0.7	Algemene uitkering	35.217	996	36.213	36.298	85
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	27	27
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	5	0	5	5	0
Totaal		42.536	544	43.080	43.598	518

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	-1.578	133	-1.445	-1.693	-248
0.2	Burgerzaken	-200	-38	-238	-176	62
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-30	0	-30	-52	-22
0.4	Overhead	-8.295	328	-7.967	-6.636	1.331
0.5	Treasury	487	-52	435	136	-299
0.61	OZB woningen	3.540	-50	3.490	3.492	2
0.62	OZB niet-woningen	2.442	-47	2.395	2.385	-10
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	-100	-198	-298	-313	-15
0.7	Algemene uitkering	35.217	996	36.213	36.298	85
0.8	Overige baten en lasten	-39	-16	-55	64	120
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	-2	-2
0.10	Mutaties reserves	5	-479	-474	-914	-441
Totaal		31.447	577	32.024	32.588	564

* incl. Herstelplan

0.1 Bestuur

Toelichting op het saldo van € 248.000 nadeel

Bij de jaarrekening wordt de voorziening pensioenen wethouders geactualiseerd. In 2020 is een toevoeging van € 251.000 noodzakelijk. De voornaamste reden hiervoor is de rentedaling ten opzichte van het voorgaande jaar. De overige verschillen zijn per saldo € 3.000 voordelig.

0.2 Burgerzaken

Toelichting op het saldo van € 62.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 0.2 leidt dit tot een voordeel van € 56.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

De overige verschillen zijn per saldo € 6.000 voordelig.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Toelichting op het saldo van € 22.000 nadeel

De huuropbrengsten van het gemeentehuis zijn € 17.000 lager uitgevallen. In 2020 zouden er meer ruimtes voor verhuur geschikt worden gemaakt. In afwachting van het besluit over de uitplaatsing van bedrijfsvoering is dit uitgesteld. De overige verschillen zijn per saldo € 5.000 nadelig.

0.4 Overhead

Toelichting op het saldo van € 1.331.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 0.4 leidt dit tot een voordeel van € 1.102.000, tegenover dit voordeel staan nadelen op andere taakvelden. Per saldo betreft dit een budget neutrale wijziging. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Door het omzetten van de voorziening gemeentewerf in een reserve gemeentewerf, ontstaat een voordeel van € 255.000 op taakveld 0.4. Tegenover dit voordeel staat een nadeel van € 255.000 op taakveld 0.10.

Door een storting in de voorziening personeel is een nadeel van € 39.000 ontstaan. Uit deze voorziening wordt tot en met 2021 een personeelsregeling gedekt. Vorig jaar is hier een bedrag uit vrijgevallen maar in de berekende kosten van de regeling zijn per abuis geen premies meegenomen. Vandaar een bijstorting voor 2020 en 2021.

De planning van diverse ontwikkelingen bij huisvesting en services is getemporeerd vanwege het financieel herstelplan en de voorgenomen uitplaatsing van onderdeel bedrijfsvoering. Een deel van

de voor 2020 geplande prestaties is daarom niet gerealiseerd (zie ook paragraaf bedrijfsvoering). Dit betekent een voordeel van € 20.000. De overige verschillen zijn per saldo € 7.000 nadelig.

0.5 Treasury

Toelichting op het saldo van € 299.000 nadeel

Dit nadeel betreft voor € 332.000 de toegerekende rente naar de verschillende taakvelden. Een aantal investeringen in met name rioleringen en wegen zijn niet overeenkomstig de planning in 2020 uitgevoerd. Er kan daarom ook geen rente worden toegerekend naar deze investeringen. Bij het taakveld treasury ontstaat dan een nadeel. Aan de andere kant is er een voordeel bij de betreffende taakvelden ontstaan, ook van € 332.000. Per saldo is de toerekening van rente naar de taakvelden altijd neutraal. In de bijlage met de restantkredieten is te zien om welke investeringen het gaat.

Daarnaast hebben we een voordeel van € 33.000 behaald op de dividendinkomsten, voornamelijk vanwege een nabetaling van de BNG.

0.64 Belastingen overig

Toelichting op het saldo van € 15.000 nadeel

Het GBTWente heeft meer proceskosten gemaakt dan was begroot. Dit komt met name door de no-cure-no-pay kantoren (€ 30.000 nadeel). Voor de hondenbelasting is € 6.000 meer ontvangen dan was begroot, omdat meer mensen een hond hebben genomen dan was voorzien. De uitvoeringskosten voor de belastingen waren € 9.000 lager dan geraamd.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Toelichting op het saldo van € 85.000 voordeel

Zoals in de decembercirculaire aangegeven, hebben we € 80.000 extra coronamiddelen ontvangen. Deze zijn in lijn met het besluit over de coronamiddelen bij de Eindejaarsrapportage toegevoegd aan de reserve corona (budgettair neutraal, zie ook taakveld 0.10). De overige verschillen zijn per saldo € 5.000 voordelig.

0.8 Overige baten en lasten

Toelichting op het saldo van € 119.000 voordeel

De stelpost onvoorzien van € 40.000 is niet besteed in 2020. Ook is er een voordeel op de btw als gevolg van betaalde rekeningen die opgenomen waren in de voorziening dubieuze debiteuren van € 39.000. De vrijval vanuit de voorziening komt ten gunste van het beleidsinhoudelijke taakveld waar de oorspronkelijke opbrengst betrekking op had. Tot slot hebben wij in december 2020 een verzoek tot correctie van btw bij de Belastingdienst ingediend over het jaar 2019. Als de Belastingdienst onze correctie volgt, dan krijgen wij € 80.000 aan btw terug. In afstemming met de accountant hebben wij in deze jaarrekening voorzichtigheidshalve 50%, dus € 40.000, van het waarschijnlijke voordeel aan de BTW over 2019 verantwoord. Als de Belastingdienst definitief uitspraak heeft gedaan dan wordt het resterende deel van de opbrengst genomen.

0.10 Mutaties reserves

Toelichting op het saldo van € 441.000 nadeel

In de Eindejaarsrapportage 2019 was begroot dat € 451.000 overgeheveld zou worden. In werkelijkheid bleek maximaal € 352.000 mogelijk. De toevoeging vanuit de reserve aan het taakveld 0.10 in 2020 is daardoor € 99.000 lager. Verder is een hogere toevoeging aan de reserve corona gedaan van € 80.000 vanwege de extra coronamiddelen uit de decembercirculaire (budgettair neutraal, zie ook taakveld 0.7). Deze zijn in lijn met het besluit over de coronamiddelen bij de Eindejaarsrapportage toegevoegd aan de reserve corona.

Door het omzetten van de voorziening gemeentewerf in een reserve gemeentewerf, ontstaat een nadeel van € 255.000 op taakveld 0.10. Tegenover dit nadeel staat een voordeel van € 255.000 op taakveld 0.10. De overige verschillen zijn per saldo € 7.000 nadelig.

Programma Veiligheid

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.634	0	1.634	1.597	37
1.2	Openbare orde en veiligheid	979	0	979	932	46
Totaal		2.612	0	2.612	2.529	83

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	0	0	0	144	144
Totaal		0	0	0	144	144

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.634	0	-1.634	-1.597	37
1.2	Openbare orde en veiligheid	-979	0	-979	-788	191
Totaal		-2.612	0	-2.612	-2.385	228

* incl. Herstelplan

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer

Toelichting op het saldo van € 37.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 1.1 leidt dit tot een voordeel van € 32.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Daarnaast zijn er overige voordelige verschillen van gezamenlijk € 5.000.

1.2 Openbare orde en Veiligheid

Toelichting op het saldo van € 191.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 1.2 leidt dit tot een voordeel van € 141.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Op het integraal handhavingsprogramma is een voordeel gerealiseerd van € 18.000. Dit komt doordat bepaalde kosten voor de omgevingsdienst begroot zijn onder taakveld 1.2, maar verantwoord zijn onder taakveld 7.4 Milieubeheer.

Het voordeel van € 32.000 wordt met name veroorzaakt door lagere lasten vanwege corona voor:

- Openbare orde en veiligheid voordeel van € 6.000
- Integrale veiligheid voordeel van € 7.000
- Dierenbescherming voordeel van € 13.000
- Dierenoverlast en ongediertebestrijding voordeel van € 9.000
- Overige verschillen nadeel € 3.000

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	3.687	-164	3.524	3.572	-48
2.2	Parkeren	8	0	8	34	-27
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	67	0	67	57	10
Totaal		3.763	-164	3.599	3.664	-65

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	59	-3	56	98	42
2.2	Parkeren	0	0	0	2	2
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	36	0	36	40	4
Totaal		96	-3	93	140	47

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	-3.628	161	-3.467	-3.474	-7
2.2	Parkeren	-8	0	-8	-32	-25
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	-31	0	-31	-17	14
Totaal		-3.667	161	-3.506	-3.524	-18

* incl. Herstelplan

2.1 Verkeer, wegen en water

Toelichting op het saldo van € 7.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 2.1 leidt dit tot een voordeel van € 38.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering. Daarnaast is er een voordeel van € 183.000 gerealiseerd door een lagere doorbelasting van rente, welke verklaard wordt onder taakveld 0.5 Treasury. Hiertegenover staat een nadeel van € 197.000 voor wegenonderhoud. De voorziening wegenfonds moest herijkt worden omdat de middelen in deze voorziening ontoereikend waren om het noodzakelijke toekomstig groot onderhoud uit te kunnen voeren. Hiertoe heeft een extra storting in de voorziening plaatsgevonden van € 125.000. Een nadeel van € 63.000 wordt veroorzaakt door de langere doorlooptijd van de ontwikkeling van het appartementencomplex bij Frankenhuis. Daarnaast waren er extra kosten door aanpassingen aan de inrit voor het ondergronds parkeren. Een nadeel van € 9.000 wordt veroorzaakt door diverse overige verschillen. Een nadeel van € 17.000 heeft betrekking op verkeersveiligheid. Ondanks de coronabeperkingen zijn meer verkeersveiligheidsprojecten gerealiseerd dan verwacht.

2.2 Parkeren

Toelichting op het saldo van € 25.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 2.5 leidt dit tot een nadeel van € 27.000. Hiertegenover staat een voordeel op overige verschillen van € 2.000.

2.5 Openbaar vervoer

Toelichting op het saldo van € 14.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 2.5 leidt dit tot een nadeel van € 15.000.

Het voordeel van € 29.000 wordt verklaard door minder lasten voor verkeersmaatregelen vanwege de actie 'on hold'.

Programma Economie

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	401	0	401	302	99
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10	0	10	56	-46
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	202	-42	160	243	-83
3.4	Economische promotie	0	0	0	39	-39
Totaal		613	-42	571	640	-69

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	12	0	12	27	15
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	152	0	152	215	63
3.4	Economische promotie	194	-50	144	150	6
Totaal		358	-50	308	392	84

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	-389	0	-389	-275	114
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-10	0	-10	-56	-46
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-50	42	-8	-28	-20
3.4	Economische promotie	194	-50	144	111	-33
Totaal		-255	-8	-263	-248	15

* incl. Herstelplan

3.1 Economische ontwikkeling

Toelichting op het saldo van € 114.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 3.1 leidt dit tot een voordeel van € 43.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Daarnaast is het overschot vanuit de oude Agenda van Twente deels teruggevloeid naar de gemeenten en deels naar de Regio deal. Dit levert een voordeel op van € 27.000.

Er is een voordeel van € 15.000 op de inkomsten op de concessieovereenkomst reclaimedisplays. Door de actie 'on hold' hebben we geen taken opgepakt waar we nog geen verplichtingen voor waren aangegaan. Hierdoor zijn de kosten voor adviezen en diensten van derden € 29.000 lager dan verwacht.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Toelichting op het saldo van € 46.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 3.2 leidt dit tot een nadeel van € 46.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

3.3 Bedrijfsloket en -regelingen

Toelichting op het saldo van € 20.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 3.3 leidt dit tot een nadeel van € 31.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering. Hiertegenover staat een voordeel van € 11.000 op overige verschillen.

3.4 Economische promotie

Toelichting op het saldo van € 33.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 3.4 leidt dit tot een nadeel van € 39.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering. De overige verschillen bedragen € 6.000 nadeel

Programma Onderwijs

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	11	0	11	30	-20
4.2	Onderwijshuisvesting	1.223	34	1.257	1.276	-19
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	903	13	916	891	25
Totaal		2.137	46	2.184	2.197	-14

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	135	-1	135	136	2
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	290	0	290	285	-4
Totaal		425	-1	424	422	-2

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	-11	0	-11	-30	-20
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.088	-34	-1.122	-1.139	-17
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-614	-13	-626	-606	21
Totaal		-1.713	-47	-1.759	-1.775	-16

* incl. Herstelplan

4.1 Openbaar basisonderwijs

Toelichting op het saldo van € 20.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 4.1 leidt dit tot een nadeel van € 20.000.

4.2 Onderwijshuisvesting

Toelichting op het saldo van € 17.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 4.2 leidt dit tot een nadeel van € 62.000.

Daarnaast is er op dit taakveld een voordeel van € 51.000 door lagere doorbelasting van rente, welke nader verklaard wordt onder taakveld 0.5 Treasury.

De overige verschillen bedragen per saldo € 6.000 nadeel.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Toelichting op het saldo van € 21.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 4.3 leidt dit tot een nadeel van € 11.000.

Bij de Jaarrekening 2019 hebben we een nog te betalen bedrag van € 24.000 opgenomen in verband met een verwachte afrekening aan RMC-middelen over 2017. Wij hebben van de gemeente Enschede vernomen dat deze afrekening over 2017 niet meer plaatsvindt en dit bedrag valt daarom als voordeel vrij in de Jaarrekening 2020.

De overige verschillen bedragen per saldo € 8.000 voordeel.

Programma Sport, cultuur en recreatie

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				Saldo
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	
5.1	Sportbeleid en activering	587	-43	543	528	15
5.2	Sportaccommodaties	572	75	647	559	89
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurpart	835	5	840	876	-36
5.4	Musea					0
5.5	Cultureel erfgoed	62	21	83	80	3
5.6	Media	12	1	13	13	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.267	66	2.333	2.230	103
Totaal		4.335	125	4.460	4.287	174

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				Saldo
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	
5.1	Sportbeleid en activering	91	35	126	110	-16
5.2	Sportaccommodaties	250	-6	244	240	-4
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurpart	130	-113	17	45	28
5.4	Musea					0
5.5	Cultureel erfgoed	9	21	30	8	-21
5.6	Media					0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	73	65	138	162	24
Totaal		552	2	554	565	11

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				Saldo
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	
5.1	Sportbeleid en activering	-496	78	-417	-419	-1
5.2	Sportaccommodaties	-322	-81	-403	-319	85
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurpart	-705	-118	-823	-831	-8
5.4	Musea	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	-54	0	-54	-72	-18
5.6	Media	-12	-1	-13	-13	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.194	-1	-2.195	-2.068	127
Totaal		-3.783	-123	-3.906	-3.722	184

* incl. Herstelplan

5.1 Sportbeleid en activering

Toelichting op het saldo van € 1.000 nadeel

Hoewel het saldo op dit taakveld slechts € 1.000 nadelig is, lichten we toch enkele afwijkingen toe omdat één daarvan een relatie heeft met een afwijking op taakveld 5.2.

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 5.1 leidt dit tot een voordeel van € 21.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Op basis van de Begroting 2020 is voor (groot) onderhoud, exploitatiekosten en investeringen in sportaccommodaties en Specifieke Uitkering Sport aangevraagd en toegekend. Vanwege het financieel herstelplan en bezuinigingen is terughoudend omgegaan met uitgaven groot onderhoud (MJOP). We hebben op taakveld 5.2 daardoor een voordeel door lagere uitgaven, maar moeten ook een bedrag van € 35.000 aan ontvangen subsidie terugbetalen. Dit nadeel wordt verantwoord op dit taakveld 5.1.

De overige verschillen bedragen per saldo € 13.000 voordeel.

5.2 Sportaccommodaties

Toelichting op het saldo van € 85.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 5.2 leidt dit tot een voordeel van € 41.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Daarnaast is er op dit taakveld een voordeel van € 7.000 door lagere doorbelasting van afschrijving en rente, welke nader verklaard wordt onder taakveld 0.5 Treasury.

Op basis van de Begroting 2020 is voor (groot) onderhoud, exploitatiekosten en investeringen in sportaccommodaties voor 2020 een Specifieke Uitkering Sport aangevraagd en toegekend. Vanwege het financieel herstelplan en bezuinigingen is terughoudend omgegaan met uitgaven groot onderhoud (MJOP). Dit leidt tot een lagere verantwoording van de Specifieke Uitkering Sport (zie taakveld 5.1) en als gevolg daarvan ook tot een lagere dotatie aan de voorziening onderhoud gemeentelijke panden met een bedrag van € 31.000 (voordeel).

De overige verschillen bedragen per saldo € 6.000 voordeel.

5.5 Cultureel erfgoed

Toelichting op het saldo van € 18.000 nadeel

Het nadeel van € 25.000 wordt veroorzaakt door een Rijksbijdrage voor het opstellen van een integrale kerkenvisie. Deze bijdrage is in 2019 ontvangen en in datzelfde boekjaar als bate in de jaarrekening verantwoord. De uitvoering van het project en de daarbij behorende lasten vindt echter in 2021 plaats. Dit is in 2020 gecorrigeerd, wat leidt tot een incidenteel nadeel van € 25.000 in de Jaarrekening 2020. De kern van een integrale kerkenvisie bestaat uit het aangaan van een dialoog tussen alle betrokken partijen. Doel is vanuit dat gesprek gezamenlijke en gedragen strategische keuzes te maken over het totale kerkenbestand. De middelen kunnen worden aangewend om dat proces te organiseren en mogelijk te maken dat strategisch geanticipeerd kan worden op specifiek het toekomstige gebruik van kerkgebouwen.

De overige verschillen bedragen per saldo € 7.000 voordeel.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Toelichting op het saldo van € 127.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 5.7 leidt dit tot een voordeel van € 18.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

We hebben extra ingezet op de verkoop van snippergroen en dit heeft geleid tot een voordeel van € 44.000. Daarnaast hoefden voor het verkochte groen minder aanpassingen gedaan te worden, wat leidde tot lagere lasten.

Op plantsoenen is een voordeel van € 40.000 gerealiseerd vanwege een verrekening met voorgaand boekjaar. Daarnaast is bij waterbeheer een voordeel van € 17.000 gerealiseerd.

De overige kleine verschillen op dit taakveld zijn € 8.000.

Programma Sociaal domein

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.897	-59	1.838	1.755	83
6.2	Wijkteams	338	-37	301	255	46
6.3	Inkomensregelingen	7.991	3.220	11.211	10.685	526
6.4	Begeleide participatie	3.203	108	3.311	3.160	151
6.5	Arbeidsparticipatie	552	0	552	376	176
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.311	40	1.351	1.346	4
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.279	83	4.362	4.508	-146
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.249	55	5.304	5.654	-350
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	113	-113
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	652	73	725	1.103	-378
Totaal		25.472	3.483	28.955	28.954	1

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	23	23
6.2	Wijkteams	0	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	5.570	3.492	9.062	8.664	-398
6.4	Begeleide participatie	447	0	447	677	230
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	0	0	0	6	6
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	185	10	195	332	137
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
Totaal		6.202	3.502	9.704	9.703	0

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.896	59	-1.838	-1.732	106
6.2	Wijkteams	-338	37	-301	-255	46
6.3	Inkomensregelingen	-2.421	272	-2.149	-2.021	129
6.4	Begeleide participatie	-2.756	-108	-2.864	-2.483	381
6.5	Arbeidsparticipatie	-552	0	-552	-375	177
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-1.311	-40	-1.351	-1.340	11
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-4.279	-83	-4.362	-4.508	-146
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-5.249	-55	-5.304	-5.653	-349
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	185	10	195	220	25
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-652	-73	-725	-1.103	-378
Totaal		-19.270	19	-19.251	-19.251	1

* incl. Herstelplan

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting op het saldo van € 106.000 voordeel

Maatschappelijke begeleiding nieuwkomers € 34.000 voordeel

Een voordeel van € 34.000 is gerealiseerd op maatschappelijke begeleiding nieuwkomers, doordat de Veranderopgave Inburgering (VOI) is uitgesteld. Het begrote bedrag is hierdoor niet volledig

benut. De VNG en het ministerie zijn nog in onderhandeling over de financiële middelen voor het nieuwe inburgeringstelsel 2021.

Aanpak Personen Verward Gedrag € 13.000 voordeel

Het overige voordeel is ontstaan doordat de uitgaven voor de Aanpak Personen Verward Gedrag € 13.000 lager is uitgevallen in 2020. Voor € 9.000 wordt dit veroorzaakt doordat de btw over de kosten van de inzet van de wijk-GGD'er voor compensatie in aanmerking blijken te komen. Hiermee was in de begroting geen rekening gehouden. Daarnaast zijn de kosten voor de inzet van de wijk-GGD'er lager uitgevallen dan gedacht. Vanwege Covid-19 was het voor de wijk-GGD'er moeilijk huisbezoeken uit te voeren. In overleg is de wijk-GGD extra ingezet voor GGZ-taken van de GGD waar de werkdruk hoog was.

Toegerekende uren € 59.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 6.1 leidt dit tot een voordeel van € 59.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

6.2 Wijkteams

Toelichting op het saldo van € 46.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 6.2 leidt dit tot een voordeel van € 46.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

6.3 Inkomensregelingen

Toelichting op het saldo van € 129.000 voordeel

Loonkostensubsidie € 58.000 nadeel

Er is meer gebruik gemaakt van de regeling loonkostensubsidies dan de wettelijke minimale taakstelling. Hierdoor is de taakstelling 2021 al gedeeltelijk ingevuld. Voor 2021 is een plafond ingesteld om de taakstelling niet nogmaals te overschrijden. Het beschikbare budget is daardoor met € 58.000 overschreden.

Bijstand € 165.000 voordeel

De taakstelling met betrekking tot de regeling Loonkostensubsidie is overschreden en heeft extra geld gekost. Op grond van individuele omstandigheden zijn drie personen extra tot de regeling toegelaten. De overschrijding van de taakstelling wordt meegenomen naar 2021. Tegenover de meerkosten op loonkostensubsidie, bestaat een voordeel op de bijstand. Mede door een gerichte inzet van de re-integratiegelden (o.a. werk- en arbeidsmarktcoaches) en door een goede handhaving van het recht op bijstand, is het aantal bijstandsccliënten meer gedaald dan verwacht naar 302 bijstandsccliënten aan het eind van het jaar.

Tozo uitkering levensonderhoud en uitvoeringskosten ROZ neutraal

Het ROZ heeft de diverse Tozo-regelingen uitgevoerd. Voor Haaksbergen zijn er 394 aanvragen voor levensonderhoud ingediend en 44 aanvragen voor kredieten. Van het Rijk ontvangen wij een vergoeding van € 286.000. Het bedrag dat het ROZ ons in rekening brengt is € 243.000. Het verschil tussen de vergoeding vanuit het ministerie en het tarief dat het ROZ in rekening brengt, is nodig voor de werkzaamheden die we als gemeente zelf uit moeten blijven voeren. Dit verschil wordt ingezet voor onder andere het afhandelen van bezwaar en beroep. Daarnaast kan het zijn dat er nog een rekening wordt gestuurd door het ROZ voor onderzoek dossiers bij het vermoeden van fraude. Deze kosten zijn in 2020 nog niet gemaakt, daarom is het verschil van € 43.000 gestort in de reserve corona.

Overig € 8.000 nadeel

De overige verschillen bedragen € 8.000 nadeel.

Toegerekende uren € 30.000 voordeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 6.3 leidt dit tot een voordeel van € 30.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

6.4 Begeleide participatie

Toelichting op het saldo van € 381.000 voordeel

Sociale werkvoorziening € 403.000 voordeel

Het voordelig saldo bestaat uit een voordeel op de loonkosten van de Wsw-medewerkers. De loonkosten van de Wsw-medewerkers worden jaarlijks geraamd op basis van het meest actuele personeelsbestand met de bijbehorende salarislasten. In dit geval bleken de werkelijke loonkosten lager. Dit is voornamelijk ontstaan als gevolg van de Covid-19 crisis (€ 173.000).

Daarnaast bedraagt de LIV (lage inkomensvoordeel) vergoeding meer dan begroot door SWB Midden Twente. Ook is er nog een compensatie transitievergoeding 2015/2016 van GR Hameland ontvangen (€ 26.000). Deze gelden konden pas vanaf 1 april 2020 worden aangevraagd.

Daarnaast heeft er een administratieve verschuiving plaatsgevonden van taakveld 0.7 naar taakveld 6.4 ter hoogte van € 221.000 betreffende de rijksbijdrage SWB Midden Twente. Tot slot is er een overig voordeel van € 9.000.

Toegerekende uren € 22.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 6.4 leidt dit tot een nadeel van € 22.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

6.5 Arbeidsparticipatie

Toelichting op het saldo van € 177.000 voordeel

Werkgelegenheidsinitiatieven € 212.000 voordeel

Op basis van de samenstelling van het bestand wordt jaarlijks een inschatting gemaakt voor de re-integratieactiviteiten en de inkoop van trajecten bij de SWB. Door de Covid-19 crisis zijn zowel de re-integratieactiviteiten door de Uitvoeringsorganisatie, als de inkoop van de trajecten bij de SWB fors lager dan verwacht. Daarnaast zijn door de Uitvoeringsorganisatie de begrote bedragen voor flankerend beleid slechts gedeeltelijk gebruikt. Dit heeft er mee te maken dat opleidingsinstituten ook gesloten waren. Bij het "herstelplan 2020" is al rekening gehouden met deze ontwikkeling. Desondanks laat 2020 een extra voordeel zien van in totaal € 212.000.

Toegerekende uren € 35.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 6.5 leidt dit tot een nadeel van € 35.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Toelichting op het saldo van € 146.000 nadeel

Schuldhelpverlening € 22.000 voordeel

Schuldhelpverlening kent in 2020 een voordeel van € 22.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een financieel voordeel door een correctie van de bijdrage door de gemeente Haaksbergen als gevolg van de voorjaarsnota en najaarsnota van de Stadsbank Oost Nederland. In 2020 was een dalende trend zichtbaar in het aantal aanmeldingen voor schuldhelpverlening en aanvragen voor sociale leningen met name als gevolg van Covid-19. Het huidige bekostigingsmodel (vanaf 2016), dat uitgaat van het gegeven dat gemeenten alleen betalen voor de afgenomen dienstverlening, heeft tot gevolg dat gemeenten niet betalen voor terugloop in de dienstverlening als gevolg van Covid-19. Daarnaast is er een overig verschil van € 7.000.

Huisverboden € 15.000 voordeel

Het budget voor huisverboden is in 2020 niet gebruikt. Het aantal huisverboden laat de afgelopen jaren een grillig verloop zien in de aantallen, variërend van geen enkele tot negen. In 2020 is er geen enkel huisverbod opgelegd. De gemeente Hengelo heeft daardoor geen kosten voor onze gemeente gemaakt en geen bedragen in rekening gebracht. Dit leidt tot een voordeel van € 15.000.

Individuele begeleiding € 52.000 voordeel

Dit voordeel is onder andere ontstaan door correcties in 2019 met een voordeel van € 24.000. De lasten uit 2019 waren hoger ingeschat dan deze daadwerkelijk bleken te zijn. Daarnaast is het voordeel ontstaan door nabetalingen voor zintuigelijke gehandicapten (€ 29.000), ook deze lasten waren groter ingeschat dan de uiteindelijke kosten. Daarnaast is er bij PGB individuele begeleiding een voordeel ontstaan (€ 33.000), dit komt doordat het aantal mensen met indicatie binnen deze doelgroep lager uitviel dan op voorhand verwacht. Tot slot is er sprake van een nadeel van € 34.000 voor het onderdeel zorg in natura.

Huishoudelijke ondersteuning, verblijf en dagbesteding € 120.000 voordeel

Bij huishoudelijke ondersteuning is het aantal cliënten zoals verwacht gestegen tot 604. In 2020 zijn de indicaties in mindere mate verzilverd. Dit is een gevolg van de Covid-19 crisis en levert een voordeel op van € 41.000.

Vervolgens is er in 2020 één indicatie voor verblijf verstrekt. Binnen het budget is ruimte voor 2 indicaties. Op basis van de daadwerkelijke zorgvraag is er jaarlijks sprake van fluctuatie. In 2020 zorgt dit voor een voordeel van € 60.000.

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van dagbesteding is stabiel. In 2019 ging dit om 105 inwoners en in 2020 om 106 inwoners. Omdat het verzilveringspercentage in 2020 lager uitvalt, is er sprake van een voordeel van € 15.000. Het percentage valt lager uit omdat inwoners in mindere mate gebruik maakten van de dagbesteding. Ook dit is een gevolg van de Covid-19 crisis.

Toegerekende uren € 350.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 6.7.1 leidt dit tot een nadeel van € 350.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overige lasten € 5.000 nadeel

De overige lasten vallen € 5.000 nadelig uit.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Toelichting op het saldo van € 349.000 nadeel

Landelijk Transitiearrangement € 103.000 nadeel

Het tekort op dit taakveld wordt ten eerste veroorzaakt door een tekort op het onderdeel Landelijk Transitiearrangement (LTA), dit gaat om een nadeel van € 103.000. Het LTA bestaat uit specialistische jeugdhulp die de VNG voor alle gemeenten heeft ingekocht. Over het algemeen is specialistische jeugdhulp ook dure jeugdhulp. In 2020 maakten 8 jeugdigen gebruik van LTA-zorg, dat is een stijging met 3 cliënten (60%) ten opzichte van 2019. Eén van deze cliënten heeft bovendien bijna het hele jaar van LTA-zorg gebruik gemaakt.

Jeugdhulp € 182.000 nadeel

Daarnaast zit een tekort van € 182.000 verspreid over diverse soorten jeugdhulp die onder dit taakveld vallen. Dit tekort wordt veroorzaakt doordat meer jeugdhulp is ingezet als gevolg van de Covid-19 pandemie. Onder meer door de gecertificeerde instellingen die meer jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel hebben begeleid en voor deze cliënten jeugdhulp hebben ingezet. Ook is er meer jeugdhulp ingezet voor jeugdigen die via de Noaberpoort of huisarts naar jeugdhulp verwezen zijn.

Toegerekende uren € 64.000 nadeel

Tot slot zijn de toegerekende uren geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 6.72 leidt dit tot een nadeel van € 64.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Algemene ontwikkeling op Jeugdzorg

In december 2020 is het rapport Stelsel in groei; Een onderzoek naar financiële tekorten in de jeugdzorg van AEF verschenen. Het onderzoek is uitgevoerd onder gedeeld opdrachtgeverschap van de ministeries van VWS, BZK, Financiën en JenV, en de VNG. Het landelijk tekort op jeugd bedroeg in 2019 € 1,6 tot € 1,8 miljard. Voor onze gemeente gaat het om een tekort van € 2,1 miljoen tot € 2,4 miljoen in 2019. Op basis van de jaarrekening 2020 verwachten wij dat het tekort in 2020 verder is toegenomen (zie ook taakveld 6.82 hieronder).

De inzet van de VNG voor de kabinetsformatie verloopt via 4 sporen. Spoor 1 betreft het herstellen van de financiële tekorten die in het verleden zijn veroorzaakt. De twee grote onderwerpen in dit spoor zijn de opschalingskorting en de tekorten in het sociale domein, met focus op Jeugdzorg en de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Het herstellen van de financiële positie van gemeenten op deze al langlopende dossiers is voor de VNG een belangrijke voorwaarde om verder te kunnen op andere terreinen (met name Spoor 3).

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Toelichting op het saldo van € 25.000 voordeel

Beschermd wonen € 217.000 voordeel

Van centrumgemeente Enschede ontvangen we jaarlijks een bijdrage uit de regionale reserve Beschermd Wonen. We ontvangen deze bijdrage ter dekking van de zorgkosten voor inwoners die op de wachtlijst Beschermd Wonen staan. Er zijn verschillende afspraken met de centrumgemeente over het uitkeren van de bijdrage. Vanwege een positiever resultaat is besloten om € 9.500.000 uit te keren en te verdelen over de regiogemeenten. Dit leidt tot voor Haaksbergen tot een voordeel van € 217.000.

Eigen bijdrage € 79.000 nadeel

We ontvangen in 2020 minder inkomsten uit de eigen bijdrage Wmo 2015, hierdoor ontstaat een nadeel van € 79.000. Een deel hiervan, € 19.000, betreft de eigen bijdragen collectief vervoer. De overige € 60.000 betreft de eigen bijdrage voor huishoudelijke ondersteuning. Er zijn twee oorzaken voor deze nadelen. Op de eerste plaats is het aantal betalende Wmo-cliënten te hoog ingeschat. Daarnaast ontvangen we een deel van de eigen bijdrage over 2020 in 2021. Dit is het gevolg van de invoering van een nieuw automatiseringssysteem door het CAK. Het opleggen en innen van de eigen bijdrage heeft daardoor vertraging opgelopen.

Toegerekende uren € 113.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 6.8.1 leidt dit tot een nadeel van € 113.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Toelichting op het saldo van € 378.000 nadeel

Jeugdbescherming € 166.000 nadeel

Voor Jeugdbescherming geldt dat het aantal jeugdigen met deze maatregel ten opzichte van 2019 met 33% is toegenomen (van 45 naar 60 jeugdigen). Dit aantal cliënten is ook ten opzichte van voorgaande jaren erg hoog. In 2016, 2017 en 2018 waren er in totaal respectievelijk 50, 39 en 48 cliënten. De oorzaak is gelegen in de Covid-19 crisis en de daarmee gepaard gaande (beperkende) maatregelen die met name op jongeren een grote invloed lijken te hebben. Helaas werkt dit door in andere vormen van jeugdzorg zoals Jeugdzorg+ en de 'reguliere' jeugdhulp. Dit komt doordat de gecertificeerde instellingen, die de jeugdbeschermingsmaatregelen uitvoeren, voor hun cliënten

aanvullende jeugdhulp inzetten. Verder is voor het eerst het Landelijk Expertiseteam ingezet waarvan het tarief meer dan het dubbele is dan dat van een regulier traject jeugdbescherming.

Jeugdzorg+ € 182.000 nadeel

Bij Jeugdzorg+ is sprake van een verdubbeling van het aantal cliënten: van 3 naar 6 cliënten. In zijn algemeenheid leidt een groter aantal jeugdigen met Jeugdbescherming tot meer jeugdigen met een maatregel Jeugdzorg+. Daarnaast is Jeugdzorg+ erg dure jeugdzorg. Enkele jeugdigen meer of enkele lange(re) trajecten Jeugdzorg+ betekenen daarom meteen aanzienlijk hogere uitgaven. Wij hebben dit risico in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de Begroting 2020 beschreven. Dit risico heeft zich in 2020 voorgedaan.

Volledigheidshalve merken wij op dat in het in de Jaarrekening 2020 opgenomen bedrag voor Jeugdzorg+ ook het bedrag van de afrekening 2019 van € 81.000 is opgenomen (het totale bedrag 2020 is daarom € 81.000 lager terwijl het totale bedrag 2019, zoals opgenomen in de Jaarrekening 2019, € 81.000 hoger moet zijn).

Overig € 12.000 voordeel

Daarnaast zijn er overige voordelen van in totaal € 12.000 op VVT en Jeugdreclassering.

Toegerekende uren € 42.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 6.82 leidt dit tot een nadeel van € 42.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Programma Volksgezondheid en milieu

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	934	-2	932	923	9
7.2	Riolering	2.898	0	2.898	3.182	-284
7.3	Afval	1.889	264	2.153	2.057	96
7.4	Milieubeheer	253	1	254	366	-112
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	152	-8	144	152	-8
Totaal		6.126	255	6.381	6.680	-299

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0
7.2	Riolering	3.800	0	3.800	3.789	-11
7.3	Afval	2.321	-180	2.141	2.284	143
7.4	Milieubeheer	7	0	7	4	-2
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	54	-43	11	18	7
Totaal		6.182	-223	5.960	6.095	136

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	-934	2	-932	-923	9
7.2	Riolering	903	0	903	607	-295
7.3	Afval	432	-444	-12	227	239
7.4	Milieubeheer	-246	-1	-247	-361	-114
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-98	-35	-133	-134	-1
Totaal		56	-477	-421	-584	-163

* incl. Herstelplan

7.2 Riolering

Toelichting op het saldo van € 295.000 nadeel

In 2020 zijn aanzienlijk minder investeringswerken uitgevoerd dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Hierdoor is het werkelijk aandeel BTW dat toegerekend wordt aan de rioolheffing lager dan begroot. Het verschil wordt toegevoegd aan de voorziening riolering.

7.3 Afval

Toelichting op het saldo van € 239.000 voordeel

In de Begroting 2020 was rekening gehouden met een lagere opbrengst voor PMD inzameling als gevolg van nieuwe contractafspraken met lagere tarieven. Echter in het eerste halfjaar van 2020 was de hoeveelheid ingezamelde PMD relatief hoog, waardoor een hoge opbrengst is gerealiseerd. Bij de Eerste bestuursrapportage is in de begroting een nadeel verwerkt van € 300.000 als gevolg van de hoge afkeur van PMD afval, waardoor fors lagere opbrengst werd verwacht en hogere lasten voor de verwerking van het afgekeurd PMD afval. In de realisatie blijkt dat in het tweede halfjaar sprake was van een hoge afkeur van PMD afval en dus ook hogere lasten voor verwerking. De hogere opbrengst voor PMD inzameling in de eerste helft van het jaar leidt echter tot een voordeel van € 180.000 ten opzichte van de verwachting bij de Eerste bestuursrapportage en Eindejaarsrapportage.

De lasten voor afvalinzameling zijn € 46.000 lager dan begroot, voornamelijk als gevolg van de eindafrekeningen van de vergoeding zwerfafval. Daarnaast zijn de baten afvalstoffenheffing € 14.000 hoger dan begroot. De overige verschillen bedragen € 1.000 nadelig.

7.4 Milieubeheer

Toelichting op het saldo van € 114.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 7.4 leidt dit tot een nadeel van € 93.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Daarnaast is er een nadeel van € 30.000 op de bijdrage aan de Omgevingsdienst Twente. Dit nadeel wordt veroorzaakt door de kosten voor het sociaal plan van de medewerkers die naar de ODT zijn overgeplaatst en door extra kosten gemaakt voor ondersteuning bij het opstellen van het VTH-beleidsplan.

Onder overige verschillen is een voordeel gerealiseerd van € 9.000.

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	604	11	615	829	-214
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	148	0	148	537	-389
8.3	Wonen en bouwen	1.524	27	1.551	1.750	-199
Totaal		2.276	38	2.314	3.117	-803

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	140	609	749	945	196
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	148	0	148	510	361
8.3	Wonen en bouwen	568	192	760	888	128
Totaal		856	801	1.657	2.342	685

* incl. Herstelplan

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	-464	598	134	116	-18
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	0	0	0	-28	-28
8.3	Wonen en bouwen	-955	164	-791	-863	-72
Totaal		-1.419	762	-657	-775	-118

* incl. Herstelplan

8.1 Ruimtelijke ordening

Toelichting op het saldo van € 18.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 8.1 leidt dit tot een nadeel van € 224.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Doordat we extra hebben ingezet op ontwikkelen en bouwen hebben we ook meer inkomsten gegenereerd en is er een voordeel ontstaan op de ontvangen exploitatiebijdragen (€ 150.000) en op leges van nutsbedrijven (€ 35.000) voor het aanleggen van kabels en leidingen. Daarnaast zijn er nog overige verschillen met een voordeel van € 21.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Toelichting op het saldo van € 28.000 nadeel

Het nadeel op taakveld 8.2 betreft de noodzakelijke dotaties aan de verliesvoorziening voor het Marktpromenadeplan, € 52.000 en Vregelinkshoek, € 13.000. Daarnaast is tussentijdse winst gerealiseerd op Buurse Zuid, € 37.000. Dit wordt in de paragraaf grondbeleid nader toegelicht.

8.3 Wonen en bouwen

Toelichting op het saldo van € 72.000 nadeel

De toegerekende uren zijn geactualiseerd voor 2020. Hierdoor vinden er over de taakvelden wijzigingen plaats. Voor taakveld 8.3 leidt dit tot een nadeel van € 68.000. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering. Daarnaast is een pand buiten gebruik gesteld. De afboeking van de resterende boekwaarde en bijbehorende sloopkosten leiden tot een nadeel van € 151.000. Hiertegenover staat een voordeel van € 147.000, dat is ontstaan doordat we aanzienlijk meer leges voor omgevingsvergunningen hebben ontvangen.

Balans

Balans per 31 december 2020 in duizend tallen

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2020
Immateriële vaste activa	1.873	1.786
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.873	1.786
Materiële vaste activa	49.371	47.000
- Investerings met een economisch nut	23.216	22.528
<i>Waarvan activa bedrijfsgeb. nog in ontwikkeling</i>	1.294	170
<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven gronden</i>	35	35
- Investerings met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	8.686	8.200
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	17.469	16.272
Financiële vaste activa	8.582	7.634
- Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	646	646
- Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	36	36
- Leningen aan:		
- Deelnemingen	0	0
- Overige verbonden partijen	316	204
- Overige langlopende leningen u/g	7.584	6.748
Totaal vaste activa	59.826	56.420
Voorraden	4.999	4.926
- Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie	4.999	4.926
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	10.429	14.626
- Vorderingen op openbare lichamen	3.623	2.928
- Overige vorderingen	1.993	1.861
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd ≤ 1 jaar	4.596	9.136
- Rekeningcourant-verhoudingen met niet-financiële instellingen	217	701
Liquide middelen	211	344
- Kassaldi	11	26
- Bank- en girosaldi	200	318
Overlopende activa	883	1.303
- Nog te ontvangen van Europese overheidslichamen	139	93
- Overige nog te ontvangen- en vooruitbetaalde bedragen	744	961
- Vooruitbetaalde bedragen	0	249
Totaal vlottende activa	16.522	21.199
Totaal activa	76.348	77.619

Verliescompensatie Vennootschapsbelasting

€ 0 € 0

Balans per 31 december 2020 in duizend tallen

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2020
Eigen vermogen	-198	1.008
- Algemene reserve	3.180	-578
<i>Vrij inzetbaar</i>	2.828	
<i>Bestemd voor budgetoverheveling</i>	352	
- Bestemmingsreserves		
- Overige bestemmingsreserves	28	1.261
- Gerealiseerd resultaat	-3.406	325
Vorzieningen	6.973	8.704
- Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	3.716	3.592
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	2.598	3.933
- Onderhoudsegalisatie voorzieningen	659	1.179
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	58.334	50.434
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en ov fin. Instellingen	58.334	50.434
Totaal vaste passiva	65.109	60.146
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	5.252	5.740
- Overige Kasgeldleningen	0	0
- Bank- en girosaldi (s)	0	822
- Overige schulden	5.252	4.918
Overlopende passiva	5.987	11.733
- Nog te betalen bedragen	2.744	2.301
- Vooruitontvangen van Europese- en Nederlandse overheidslichamen	3.243	5.168
- Overige vooruitontvangen bedragen	0	4.264
Totaal vlottende passiva	11.239	17.473
Totaal passiva	76.348	77.619

Gewaarborgde geldleningen

€ 16.028 € 11.067

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

- De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening, waarin door de raad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.
- Afschrijvingstermijnen van activa zijn in bijlagen opgenomen.
- Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
- Vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
- Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.
- Bij schattingen wordt vermeld op grond van welke uitgangspunten deze schattingen zijn gemaakt en welke onzekerheden van toepassing zijn. De schattingen worden jaarlijks herzien waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en duurzame waardeverminderingen. Kosten in verband met geldleningen, kosten van ontwikkeling en bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen als immateriële vaste activa worden opgenomen. De opgenomen bijdragen betreffen bijdragen aan mede-overheden en particulieren. Hiermee worden initiatieven ondersteund, die bijdragen aan het welzijn in brede zin van onze inwoners. Deze bijdragen worden afgeschreven in een termijn, die overeenkomt met de afschrijvingstermijn die gehanteerd zou worden als de gemeente zelf eigenaar van het actief zou zijn.

Het boekwaardeverloop van de immateriële vaste activa is in de volgende tabel weergegeven:

bedragen x € 1.000

Soort immaterieel activum	Boekwaarde 01-01-2020	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Bedrag Afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2020
Bijdrage activa derden	1.873			87	0	1.786
Totaal	1.873	0	0	87	0	1.786

In het verleden is bijgedragen in sportaccommodaties, gemeenschapshuizen, de schaatsbaan, het IVN-gebouw, de Pancratiuskerk en ontwikkelings-/voorbereidingskosten voor de afwaardering van de oude N18.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en (indien van toepassing) afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Hierbij worden de nieuwe BBV regels gehanteerd.

Er wordt afgeschreven over de waarde met ingang van het jaar volgend op de ingebruikname. De afschrijvingen vinden plaats op basis van de lineaire methode en zijn gebaseerd op de economische levensduur, conform de bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 8 van de financiële verordening. De levensduur van gronden en terreinen is bepaald als oneindig, hierop wordt niet afgeschreven (met uitzondering van renovatie sportvelden).

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

De materiële vaste activa worden in het volgende overzicht gespecificeerd, waarbij tevens het waarde verloop wordt toegelicht:

bedragen x € 1.000

Omschrijving groep	Boekwaarde 01-01-2020	Investerings	Des investering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	2.586	0	100	65	0	2.421
In erfpacht uitgegeven gronden	35	0	0	0	0	35
Woonruimten	139	0	126	13	0	0
Bedrijfsgebouwen	18.384	1.001	0	1.028	0	18.357
Machines, apparaten en installaties	1.805	211	0	499	0	1.517
Vervoermiddelen	217	17	0	82	0	152
Overige materiële vaste activa	50	0	0	3	0	47
Materiële vaste activa met economisch nut	23.216	1.229	226	1.690	0	22.529
Afval	168	0	0	21	0	147
Riolering	8.518	186	0	651	0	8.053
Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	8.686	186	0	672	0	8.200
Gronden en terreinen	93	0	0	9	0	84
Waterbouwkundige werken	0	0	0	0	0	0
Wegenbouwkundige werken	16.742	314	0	1.102	466	15.488
Straatverlichting en meubilair	578	112	0	44	0	646
Overige materiële vaste activa	57	0	0	4	0	53
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	17.470	426	0	1.159	466	16.271
<i>Waarvan investering MVA maatschappelijk nut voor 01-01-2017</i>	11.807	20	0	995	0	10.832
Totaal materiële vaste activa	49.372	1.841	226	3.521	466	47.000

De activa worden onderscheiden naar activa met een economisch nu of activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Bij activa met een maatschappelijk nut wordt tevens een verdeling gemaakt in de investeringen van voor 1 januari 2017 en investeringen van na 1 januari 2017, dit in overeenstemming met de aangepaste BBV regels. Als voor de categorie activa met economisch nut heffingen of rechten gevraagd kunnen worden, is er sprake van een derde categorie: economisch nut met heffing.

Materiële vaste activa met economisch nut

Bedrijfsgebouwen

De investeringen in bedrijfsgebouwen betreft in 2020 voornamelijk de aanschaf van de bibliotheek (€830.000) en de nieuwbouw van basisschool de Kameleon (€135.000).

Machines, apparaten en installaties

In 2020 is ter vervanging van hard- en software € 211.000 geïnvesteerd.

Vervoersmiddelen

Er is voor €17.000 geïnvesteerd in scootmobielen en rolstoelen.

Materiële vaste activa met economische nut waarvoor een heffing kan worden geheven

De investeringen in de riolering betreffen voornamelijk investeringen conform het geldende GRP.

Materiele vaste activa met maatschappelijk nut

Wegenbouwkundige werken

De investeringen van €314.000 en de bijdragen van €446.000 betreffen voornamelijk aansluitingen op de N18 en de werken aan de rotonde Hengelosestraat/Veldmaterstraat. Verder is de afschrijvingstermijn van het krediet van de N18 in 2020 gecorrigeerd wat resulteert in een lagere afschrijving op deze investering.

Straatverlichting en meubilair

Op basis van het areaalbestand (energie slurpende lampen) voor de openbare verlichting en de leeftijd van materialen wordt er geïnvesteerd in energiezuinige led verlichting.

Financiële vaste activa

Overzicht financiële vaste activa

bedragen x € 1.000

Omschrijving groep	Boekwaarde 01-01-2020	Investe- ringen	Afschrij- ving	Aflossing	mutatie in rubricering	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstreking aan deelnemingen	646	0	0	0		646
Kapitaalverstreking gemeenschappelijke regeling	36	0	0	0		36
Leningen aan overige verbonden partijen	316	0	0	112		204
Personeelshypotheken	5.996	0	0	494		5.502
Overige langlopende leningen	1.588	0	1.338	0	996	1.246
Totaal financiële vaste activa	8.582	0	1.338	606	996	7.634

Kapitaalverstreking aan deelnemingen

We bezitten aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten, Enexis Holding NV en Twente Milieu. Door verplichte waardering tegen verkrijgingsprijs ontstaat een stille reserve, omdat de waarde in het economisch verkeer vele malen hoger ligt dan de verkrijgingsprijs (zie verder paragraaf financieringen).

Kapitaalverstreking gemeenschappelijke regeling

Het betreft een verstreking aan de Intergemeentelijke kredietbank (IKB). In de IKB nemen 33 regionale gemeenten deel. De IKB voorziet op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze in kredieten en bemiddelt in regeling van schulden voor personen die in financiële moeilijkheden verkeren.

Leningen aan overige verbonden partijen

Betreft een geldlening aan Vitens en een lening aan Scholtenhagen. De geldlening aan Vitens is ontstaan, doordat een aandeelhoudersuitkering na fusie van Vitens met Hydron in 2006 niet is uitbetaald. Deze is omgezet in een rentedragende achtergestelde geldlening, die door Vitens in jaarlijkse termijnen wordt afgelost.

Personeelshypotheken

De leningen zijn verstrekt op grond van de woningfinancieringsregeling gemeentepersoneel (hypotheekrecht als onderpand). Vanaf 2009 worden er geen nieuwe hypotheekleningen meer verstrekt, waardoor het totaal aan uitstaande leningen jaarlijks afneemt. Vanwege de lage marktrente worden hypotheekleningen steeds vaker overgesloten en bij de gemeente afgelost.

Overige langlopende leningen

Aan het Stimuleringsfonds is een lening verstrekt van € 250.000. Dit bedrag heeft het Stimuleringsfonds als kapitaal voor de verstreking van startersleningen gebruikt. Dit bedrag is geheel ingezet in de vorm van startersleningen. De afschrijving bestaat uit een tweetal leningen aan het Kulturhus, die eind 2020 zijn kwijtgescholden. Verder heeft een correctie in de rubricering op de balans plaatsgevonden van € 996.000. Het betreft verstrekte leningen BBZ die voorheen bij de vorderingen op de balans verantwoord werden.

Flottende activa

Vorraden

De gepresenteerde voorraden betreffen onderhanden werken en voorraden in verband met de grondexploitatie, te onderscheiden in "in exploitatie genomen complexen". Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In onderstaand overzicht is het verloop van de boekwaarden van de complexen over 2020 weergegeven. In dit overzicht zijn de gevormde voorzieningen verwerkt. Daarmee sluit dit overzicht aan bij de waardering op de balans. Daarna volgt een overzicht met de bruto waarden conform de individuele grondexploitaties en de gevormde voorziening. Voor de toelichting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid. Op advies van de rekenkamercommissie is de informatie over de grondexploitatie daar bij elkaar gebracht voor een beter totaaloverzicht.

Verloopoverzicht boekwaarden grondexploitatie

bedragen x € 1.000

Complex	Boekwaarde 01-01-2020 incl. voorziening	Kosten	Opbrengsten	Toev. Voorz. grond- exploitaties	Winst realisatie 2020	Boekwaarde 31-12-2020 incl. voorziening
Marktplan	153	84	0	52		185
Wissinkbrink	420	20	5	0		434
Stepelerveld	4.141	281	511	0		3.912
Buurse Zuid	158	68	1	0	37	262
Vregelinkshoek	126	20	1	13		132
Boekwaarde verloop	4.998	473	518	65	37	4.926

Verloopoverzicht voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Complex	Voorziening 01-01-2020	Bijstelling	Voorziening 31-12-2020
Marktplan	1.967	52	2.019
Vregelinkshoek	352	13	365
Totaal voorziening	2.319	65	2.384

Vorderingen

Vorderingen op openbare lichamen

bedragen x € 1.000

Jaar vordering	Boekwaarde 1-1-2020	Boekwaarde 31-12-2020
Debiteuren overheden	169	114
Vordering belastingdienst (BCF)	3.454	2.814
Totaal vorderingen openbare lichamen	3.623	2.928

De vordering op de belastingdienst betreft de vordering op het BTW compensatiefonds (BCF) uit hoofde van compensabele BTW van €2.814.000. De overige debiteuren overheden van €114.000 bedragen voornamelijk een afrekening over de WSW (€99.000) De overige €15.000 betreft feitelijk €27.000 aan debiteuren waarvan €12.000 is opgenomen in de voorziening dubieuze debiteuren.

Overige vorderingen

De debiteurenpositie is na onttrekking van de vorderingen op openbare lichamen als volgt samengesteld.

bedragen x € 1.000

Soort vordering	Boekwaarde 1-1-2020	Boekwaarde 31-12-2020
1. Debiteuren algemeen	552	391
2. Debiteuren belastingen	273	700
3. Debiteuren bijstand	1.165	769
Totaal debiteuren	1.990	1.860
4. Overige vorderingen	3	0
Totaal overige vorderingen	1.993	1.860

De debiteuren zijn in de volgende tabel naar ouderdom verdeeld.

bedragen x € 1.000

Jaar vordering	Saldo 31-12-2020 totaal	In voorziening dubieuze debiteuren	Per saldo
2018	4	4	0
2019	0	0	0
2020	391	0	391
Totaal debiteuren algemeen	395	4	391
Totaal debiteuren belastingen	700	0	700
Totaal debiteuren bijstand	1.198	429	769
Totaal debiteuren excl. openb. lichamen	2.293	433	1.860

Debiteuren algemeen

In 2020 heeft een afboeking van openstaande debiteuren van € 24.000 plaatsgevonden. Deze afboeking betrof oude vorderingen die niet meer invorderbaar blijken. Verder heeft in 2020 een vrijval uit de voorziening van €285.000 plaatsgevonden. Het bestaat uit de huuropbrengsten 2019 van het Kulturhus en door de gemeente in rekening gebrachte lasten 2019 voor een tweetal leningen aan het Kulturhus. In november 2020 is besloten deze kwijt te schelden.

Per 5 maart 2021 staat nog €26.000 aan debiteuren open (debiteuren algemeen en openbare lichamen), waarvan in totaal €16.000 is opgenomen in de voorziening dubieuze debiteuren.

Debiteuren belastingen

De belastingen zijn opgelegd en worden geïnd door het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) te Hengelo.

Debiteuren bijstand

De debiteuren bijstand zijn ontstaan uit het verstrekken van krediethypotheek, leenbijstand, terugvordering en verhaal. Deze vorderingen zijn volledig opgenomen. Dit geeft meer inzicht in de omvang van de debiteurenpositie in zijn geheel. Binnen de Participatie wordt uitgegaan van een hogere oninbaarheid dan bij vorderingen in het algemeen. Deze doelgroep heeft minder financiële draagkracht en biedt minder zekere verhaalsmogelijkheden. Dit resulteert in een hoge vaststelling van de voorziening voor deze debiteuren. Deze werkwijze voorkomt dat de resultaten positief beïnvloed worden door het opnemen van te hoge vorderingen. Tevens is rekening gehouden met een terugbetaalverplichting aan het Rijk, als bepaalde vorderingen tegen de verwachting in alsnog worden geïnd.

bedragen x € 1.000

Vorderingen per 31 december 2020 op grond van P-wet en Bbz	Debiteuren	Voorziening Debiteuren	Saldo
Krediethypotheke	101	30	71
Bijzondere bijstand / leenbijstand	134	18	116
Minimabeleid	3	2	1
Re-integratie			0
Verhaal	1		1
Terugvordering	221	92	129
Terugvordering IOAW/IOAZ	1		1
Fraude PW	427	269	159
Loonkostensubsidie	12	1	11
Fraude IOA	7	1	6
Boete	28	16	12
Totalen	935	429	506
Te verrekenen BBZ met het Rijk	263	0	263
Totalen	1.198	429	769

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn via het schatkistbankieren verplicht liquiditeitsoverschotten bij het Rijk te stallen. De drempel voor het schatkistbankieren is vastgesteld op gemiddeld 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal. Dit komt voor ons in 2020 neer op € 450.000. Onze huisbankier roomt voor ons dagelijks automatisch het rekeningsaldo boven de € 0,00 af naar de schatkistrekening. Op deze wijze voldoen we gemiddeld altijd aan de norm, ook bij eenmalige grote fluctuaties als er bijvoorbeeld op een dag na de afoming een grote ontvangst of uitgave plaatsvindt. Per 31 december 2020 bedraagt het saldo op de schatkistrekening € 9.136.000.

Rekeningcourant verhoudingen met niet-financiële instellingen

De bijstandsadministratie is belegd bij de Uitvoeringsorganisatie Hengelo, Borne en Haaksbergen (UO). De bijstandsverlening zelfstandigen (BBZ) is belegd bij het ROZ. Voor de bijstandsadministratie en BBZ bestaat een rekeningcourantverhouding met de gemeente Hengelo. Er is ook een rekeningcourantverhouding met het gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT).

bedragen x € 1.000

Soort rekeningcourant	1-1-2020	31-12-2020
Rekeningcourant bijstandsadministratie en BBZ en Tozo	88	701
Rekeningcourant GBT	129	0
Totaal rekeningcourant verhouding met niet financiële instellingen.	217	701

Liquide middelen

De liquide middelen betreffen uitsluitend kassaldi en positieve banksaldi. Negatieve banksaldi worden onder de vlottende passiva opgenomen.

bedragen x € 1.000

Rubriek	1-1-2020	31-12-2020
Kassaldi	11	26
Banksaldi	200	318
Totaal liquide middelen	211	344

Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	1-1-2020	31-12-2020
Algemene Uitkering gemeentefonds	139	93
Nog te ontvangen van Europese overheidslichamen	139	93
Sport, cultuur en recreatie		33
Wmo CAK eigen bijdragen		18
Leges omgevingsvergunningen dec. 2020		78
Afvalfonds 2019	187	187
Afvalfonds 2020	0	222
Beschermd wonen	279	212
Afrekening uitvoeringskosten inkomensregelingen	162	138
Afrekening WSW	64	
Overige nog te ontvangen bedragen	52	73
Overige nog te ontvangen bedragen	744	961
Jeugd maatwerkdienstverlening		215
Wmo maatwerkdienstverlening		8
Transitievergoeding 2015/2016 GR Hameland		26
Vooruitbetaalde bedragen	0	249
Totale	883	1.303

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen staan hieronder weergegeven.

Overzicht mutaties eigen vermogen (bedragen x €1.000)

Aard van de reserve	Saldo per 1-1-2020	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2020
Algemene reserve: vrij inzetbaar	2.828	-3.406			-578
Algemene reserve: bestemd voor budgetoverheveling	352	-352			0
Totaal algemene reserve	3.180	-3.758	0	0	-578
Bestemmingsreserves					
- Aankoop kunstwerken	13				13
- Gemeentelijke monumenten	15			5	10
- Reserve Corona	0		467	34	433
- Sanering gemeentewerf	0		256		256
- Budgetoverheveling	0		549		549
Totaal bestemmingsreserves	28	0	1.272	39	1.261
Totaal van de reserves	3.208	-3.758	1.272	39	683
Bestemmingen resultaat en reserves					
- Resultaat 2020 toevoegen aan algemene reserve	-3.406	3.406			325
Totaal Eigen vermogen	-198	-352			1.008

Toelichting aard en mutaties reserves

Algemene reserve vrij inzetbaar

Het resultaat over 2019 bedroeg een nadeel van € 3,4 mln. en is in 2020 onttrokken aan de algemene reserve. Eind 2019 heeft de raad besloten voor een totaal van € 451.000 aan budgetten over te hevelen van 2019 naar 2020. In realiteit was € 352.000 nodig. Dit loopt via de algemene reserve: in het af te sluiten jaar wordt het totale bedrag toegevoegd aan de reserve waar het in het volgende jaar weer uitgehaald wordt.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves, die door de raad speciaal in het leven zijn geroepen om een bepaald doel te dienen. De raad kan deze bestemmingen wijzigen/opheffen.

Bestemmingsreserve aankoop kunstvoorwerpen

In 2020 is deze bestemmingsreserve niet ingezet voor dit doel.

Bestemmingsreserve gemeentelijke monumenten

De reserve heeft als doel het jaarlijks kunnen verlenen van bijdragen aan derden voor het in stand houden van gemeentelijke monumenten. De incidentele uitgaven aan monumentenrenovaties worden ten laste van de reserve gebracht. In 2020 is conform begroting een bedrag van € 5.000 aan de reserve onttrokken.

Bestemmingsreserve Corona

Bij de Eindejaarsrapportage 2020 is de bestemmingsreserve Corona ingesteld. Van het Rijk hebben wij middelen ontvangen ten behoeve van de compensatie van effecten van corona. Niet alle door het Rijk beschikbaar gestelde middelen hebben direct geleid tot uitgaven. Het saldo tussen de ontvangen en direct bestede middelen in 2020 bedraagt € 467.000 en dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve. Daarnaast is er € 34.000 aan de reserve onttrokken in verband met kosten gemaakt voor bijvoorbeeld extra schoonmaak, hygiënische maatregelen en communicatie. De bedragen in deze jaarrekening zijn gelijk aan de bedragen waarover de raad heeft besloten bij het Raadsvoorstel Subsidieverordening coronamaatregelen.

Bestemmingsreserve sanering gemeentewerf

Bij de verkoop van de gemeentewerf is afgesproken dat de aanwezige bodemverontreiniging (zout) door de gemeente wordt gesaneerd. Hiervoor is in de Begroting 2018 geld opgenomen. In 2018 zijn de benodigde onderzoeken uitgevoerd. Naar verwachting kan de sanering in 2021 afgewikkeld worden. Er is echter gebleken dat voor een voorziening, de sanering onvoldoende onderbouwd is. Daarom wordt voorgesteld om deze voorziening om te zetten naar een reserve.

Bestemmingsreserve budgetoverheveling

Voor een beter inzicht is 2020 dit deel van de algemene reserve omgezet naar een bestemmingsreserve. Er wordt conform het raadsbesluit bij de Eindejaarsrapportage 2020 € 549.000 overgeheveld naar 2021.

Voorzoningen

Specificatie verloop voorzieningen (bedragen x €1.000)

Aard van de voorziening	Saldo per 01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwendingen	Saldo per 31-12-2020
Pensioenen wethouders	2.502	915	0	66	3.351
Voormalig personeel	30	0	29	1	0
Personeel	110	39	0	88	61
Afwikkeling infrastructuur Frankenhuis	176	53	0	181	48
Afwikkeling De Veldmaat	31	0	0	1	30
Sanering gemeentewerf	263	0	256	7	0
De Greune	96	6	0	0	102
Kulturhus	508	0	0	508	0
Voorzoningen verplichtingen, verliezen en risico's	3.716	1.013	285	852	3.592
Egalisatie afvalstoffen	0	0	0	0	0
Egalisatie riolering	2.598	1.335	0	0	3.933
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	2.598	1.335	0	0	3.933
Onderhoud gemeentelijke panden	530	364	0	244	650
Speelvoorzoningen	65	0	65	0	0
Wegenfonds	64	465	0	0	529
Voorzoningen ten behoeve van gelijkmatige verdeling van lasten over begotingsjaren	659	829	65	244	1.179
Totaal voorzieningen	6.973	3.177	350	1.096	8.704

Binnen de onderhanden werken/grondcomplexen worden indien noodzakelijk voorzieningen getroffen. Deze worden aan de debetzijde van de balans (rubriek voorraden) gepresenteerd en daar ook toegelicht.

Toelichting aard en mutaties voorzieningen

Voorziening pensioenen wethouders

Het doel van deze voorziening is op elk moment te kunnen voldoen aan de verplichting tot het uitbetalen van toekomstige aanspraken van wethouders op ouderdomspensioen bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, bij pensioenoverdracht of bij het tot stand komen van een externe (landelijke) pensioenregeling voor alle wethouders. De aanwendungen betreffen voor een bedrag van € 66.000 pensioenbetalingen aan gepensioneerden. Deze gaan rechtstreeks ten laste van de voorziening. Dit bedrag wordt jaarlijks uit de exploitatie toegevoegd aan de voorziening. Vanwege een lagere rente in 2020 (t.o.v. 2019) is in 2020 een extra toevoeging van €252.000 is noodzakelijk om de voorziening op het vereiste niveau te houden. De voornaamste oorzaak is de rentedaling ten opzichte van 2019 (in 2019 0,290%, in 2020 0,082%). Verder heeft in 2020 een bestuurder zijn pensioenkapitaal van € 597.000 overgedragen aan de gemeente Haaksbergen. Dit betreft een directe storting in de voorziening en heeft geen effect op het jaarresultaat van de gemeente.

Voorziening voormalig personeel

Het doel van deze voorziening is te voorzien in kosten voor personeel dat niet meer in actieve dienst werkzaam is. Het betreft een oude afvloeiingsregeling. Er is nog één ex-medewerker opgenomen, waarvoor verplichtingen bestaan tot uiterlijk 2023. Omdat de jaarlijkse verplichting niet materieel is wordt deze voorziening in 2020 opgeheven.

Voorziening personeel

De voorziening personeel dekt de verplichtingen die gepaard gaan met de gerealiseerde bezuiniging van 33 fte en met de ontwikkeling van de organisatie. In 2020 wordt hier nog 1

regeling uit gedekt, deze regeling loopt tot september 2021. De kosten voor deze regeling resteren in de voorziening maar de premies bleken niet opgenomen in de voorziening. Daarom is een bijstorting van €39.000 nodig ter dekking van de premies in 2020 en 2021.

Voorziening Infra Frankenhuis

In 2021 zal dit project worden afgerond. Er is in 2020 een aanvullend bedrag in de voorziening gestort van € 53.000. Dit aanvullende bedrag is in 2021 nodig voor extra werkzaamheden die worden verricht en doordat de kosten van het woonrijpmaken vanwege indexatie zijn gestegen. Deze indexatie is hoger door de langere doorlooptijd van het project.

Voorziening Afwikkeling De Veldmaat

Dit betreft een voorziening voor de nog te maken kosten voor het afronden van het woonrijp maken van de afgesloten Grondexploitatie De Veldmaat. De verwachting is dat dit in 2021 zal worden afgerond.

Voorziening sanering gemeentewerf

Bij de verkoop van de gemeentewerf is afgesproken dat de aanwezige bodemverontreiniging (zout) door de gemeente wordt gesaneerd. Hiervoor is in de Begroting 2018 geld opgenomen. In 2018 zijn de benodigde onderzoeken uitgevoerd. Naar verwachting kan de sanering in 2021 afgewikkeld worden. Er is echter gebleken dat voor een voorziening, de sanering onvoldoende onderbouwd is. Daarom wordt voorgesteld om deze voorziening om te zetten naar een reserve.

De Greune

Voor de afwikkeling van de inrichting van De Greune, Stepelo en Hoeve is in 2018 een voorziening gevormd.

Voorziening egalisatie afvalstoffen

Egalisatievoorziening afvalstoffen Het doel van deze voorziening is al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Verder wordt het jaarlijks resultaat op de exploitatie van de afvalstoffenheffing aan deze voorziening toegevoegd (bij een voordeel) of onttrokken (bij een nadeel). Op 1-1-2020 was de voorziening uitgeput en eind 2020 zat er op afval geen positief resultaat, daarom heeft geen toevoeging plaatsgevonden.

Voorziening egalisatie riolering

Egalisatievoorziening rioolbeheer Het doel van deze voorziening is al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de rioleringen te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Vanuit de regelgeving, transparantie en periodieke bijstelling van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is het van belang, dat in de voorziening egalisatie riolering inzicht kan worden verkregen in het onderscheid tussen onderhoud en spaarcomponent vervangingsinvesteringen.

Egalisatie, onderhoud en spaarcomponent (bedragen x €1.000)

Onderdeel voorziening	1-1-2020	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2020
Egalisatie	370	390		760
Groot onderhoud	422	813		1.235
Spaarcomponent	1.806	132		1.938
Totaal	2.598	1.335	0	3.933

Voorziening Onderhoud gemeentelijke panden

Toevoeging aan de voorziening is zoals geraamd in de begroting 2020 en conform het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen. Ook de onttrekkingen zijn gebaseerd op het onderhoudsplan.

Speelvoorzieningen

Bij de Eerste bestuursrapportage 2020 is in navolging op het financieel herstelplan besloten om de voorziening speelvoorzieningen te laten vrijvallen. Mocht een wijk een verzoek doen tot vervanging van een speelvoorziening dan wordt dit meegenomen bij het budget bewonersinitiatieven. Is een toestel onveilig, dan wordt het verwijderd.

Voorziening wegenfonds

Het wegenfonds is ingesteld om te anticiperen op komende grote investeringen in onderhoud. Conform de begroting is € 339.000 aan de voorziening toegevoegd. Verder is het wegenplan geactualiseerd en naar aanleiding hiervan is € 125.000 aan de voorziening toegevoegd (zie ook taakveld 2.1).

Vaste schulden

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan een jaar

bedragen x € 1.000

Soort lening	Saldo 01-01-2020	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en financiële instellingen	58.334	0	7.900	50.434
Totaal	58.334	0	7.900	50.434

De balanspositie geeft ultimo 2020 de werkelijke waarde van de schulden op dat moment aan. In 2020 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken, terwijl er voor een bedrag van € 7,9 mln. aan bestaande leningen is afgelost. Over de langlopende leningen is in totaal € 1.177.000 aan rente betaald.

Vlottende passiva

Vlottende schulden

Onder vlottende schulden zijn opgenomen:

bedragen x € 1.000

Rubriek	1-1-2020	31-12-2020
Schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	5.252	5.740
Overlopende passiva	5.987	11.733
Totaal vlottende passiva	11.239	17.473

Schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

Specificatie schulden rentetypische looptijd < 1 jaar

bedragen x € 1.000

Rubriek	1-1-2020	31-12-2020
Crediteuren	4.088	2.500
Kasgeldleningen	0	0
Bank- en girosaldi	0	822
Overige schulden	1.164	2.418
Totaal kortlopende schulden	5.252	5.740

Per 5 maart 2021 zijn alle crediteuren voldaan. De balanspositie overige schulden per 31-12-2020 is verder gespecificeerd in de onderstaande tabel.

Overige schulden

bedragen x € 1.000

Rubricering overige schulden	1-1-2020	31-12-2020
Verplichtingen uitkeringsadministratie	499	193
Sociale lasten, pensioenen en loonbelasting	664	698
Schulden aan overheden	0	1.527
Overige kortlopende schulden	1	0
Totaal overige schulden	1.164	2.418

De schuld aan overheden bestaat voor € 996.000 uit een schuld voor een openstaande verrekening voor de omzetbelasting. De oorzaak van de hoogte van de schuld is de reeds ontvangen aankoop binnen de grondexploitatie van Stepelerveld. De overige € 531.000 betreft aan het Rijk terug te betalen BBZ kredieten.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn te onderscheiden in:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
Jeugdhulp	527	720
WMO maatwerkdienstverlening	251	327
WMO maatwerkvoorzieningen	31	10
Samenkracht en burgerparticipatie	48	15
Onderwijsbeleid (RMC)	43	
Sport,cultuur en recreatie	13	24
Re-integratie SWB + flankerend beleid	84	64
Terug te betalen BBZ aan Rijk over realisatie 2019	114	
Terug te betalen BBZ aan Rijk over stand debiteuren per 31-12-2019	480	
GBTwente en regio Twente doorgeschoven BTW 2019	115	78
Energiekosten Greenchoice		44
Rente leningen	688	685
Twentemilieu	143	
Belastingdienst WKR 2019	41	27
Vennootschapsbelasting	34	
Sloopkosten badmeesterswoning		25
SD		123
Overige nog te betalen	132	159
Nog te betalen bedragen	2.744	2.301
Tozo rijksbijdrage afrekening		1.544
Tozo kredieten		373
Afdracht BBZ < 2020		106
Rijksbijdrage Toeslagen		9
Subsidie RRE		58
Subsidie transitievise warmte		21
Onderwijsachterstandenbeleid	39	62
Provinciale subsidie BAS	421	668
Provinciale subsidie N18	329	
Rijksbijdrage kerkenvisie		25
Provinciale subsidie Stadsarrangement	7	
Rijkswaterstaat Oost Nederland (afwaardering N18)	2.447	2.302
Vooruitontv. bedragen van overheidslichamen	3.243	5.168
Vooruitontvangen verkoopopbrengst Stepelerveld		4.264
Overige vooruitontvangen bedragen	0	4.264
Totalen	5.987	11.733

Toelichting op TOZO Rijksbijdrage afrekening

In bovenstaande tabel is een bedrag van € 1.544.000 als afrekening TOZO Rijksbijdrage opgenomen. Dit bedrag is het verschil tussen het ontvangen voorschot aan Specifieke Uitkering voor TOZO van € 4.410.000 en het in de jaarrekening verantwoorde bedrag voor TOZO (inclusief het forfaitaire bedrag per aanvraag voor uitvoeringskosten) van € 2.866.000. De verantwoording

van de TOZO verloopt via SiSa en het verschil moeten wij terugbetalen aan het Rijk. Dit is overigens budgetneutraal omdat er ook geen lasten tegenover staan. Op het moment dat dit boekwerk gereed was maar nog net voor het aanbieden in het bestuurlijk proces ontvingen wij van de ROZ de definitieve SiSA-verantwoording met accountantsverklaring. Hieruit bleek dat het definitief verantwoorde bedrag inclusief uitvoeringskosten € 2.942.000 bedraagt. Het verantwoorde bedrag is uiteindelijk dus € 76.000 hoger geworden en daarmee wordt het terug te betalen bedrag aan het Rijk € 76.000 lager (immers budgetneutraal). Wij hebben in deze jaarstukken in de Bijlage 6. Sisa uiteraard de definitieve SiSa-bijlage met accountants- controle opgenomen. Echter was het in de planning niet meer mogelijk om dit bedrag ook te corrigeren in de lasten, baten en op de balans. In de bovenstaande tabel overlopende passiva is het niet verwerken het meest zichtbaar en daarom lichten we dit op deze plek toe. In bovenstaande tabel staat bij TOZO Rijksbijdrage afrekening het bedrag van € 1.544.000 maar dit had dus eigenlijk € 1.468.000 (€ 76.000 lager) moeten zijn.

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Volgens het BBV moet in de toelichting op de balans een item worden opgenomen over de belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente in de toekomstige jaren is gebonden maar die niet uit de balans zelf blijken. Het gaat daarbij om garantstellingen, maar ook om verplichtingen die in de komende jaren leiden tot een te betalen bedrag, waarbij het te betalen bedrag **niet** afhankelijk is van de mate van de nog te leveren prestatie. U kunt dan denken aan onder andere langlopende huur- of leaseverplichtingen, lumpsum contracten, meerjarige rentelasten uit langlopende geldleningen en wachtgeldverplichtingen.

Hoewel de meerjarige contractuele verplichtingen in beginsel zijn opgenomen in onze meerjarenbegroting, beperken deze verplichtingen de beleidsvrijheid van de gemeenteraad en dat is voornaamste reden dat ze in deze toelichting zijn opgenomen.

De staat van langlopende geldleningen met daarop van toepassing zijnde rentepercentages is opgenomen in de paragraaf Financiering. Hieronder vermelden wij de overige niet uit de balans blijken verplichtingen met een waarde van meer dan € 25.000.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente kent gewaarborgde geldleningen. Deze zijn verstrekt aan verenigingen en stichtingen, die een investering doen die past binnen de beleidsdoelen van de gemeente en die zelf onvoldoende garantievermogen bezitten om middelen aan te trekken. Voor deze leningen staat de gemeente in de eerste lijn garant.

De gemeente staat tevens garant voor leningen die de woningbouwstichtingen hebben aangetrokken. De gemeente heeft een achtervangfunctie voor het geval het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) onvermogen wordt. We spreken hier van een tweedelijns borgstelling.

De verstrekte waarborgen zijn als volgt gespecificeerd:

Staat van gegarandeerde geldleningen

bedragen x € 1.000

Nr.	Naam van de geldnemer	Restant leningen per 31-12-2019	Door gemeente gewaarborgd	Restant leningen per 31-12-2020	Door gemeente gewaarborgd	Toelichting
1	Vitens	€ 6.806.703	€ 120.734	€ -	€ -	Lening afgelost
2	Tennisclub Buurse	€ 3.375	€ 3.375	€ 2.250	€ 2.250	100%
3	St. gem. huis St. Isidorushoeve	€ 57.152	€ 57.152	€ 46.809	€ 46.809	Via BNG
4	St. Accommodatie Buurse	€ 110.336	€ 110.336	€ 98.946	€ 98.946	Via BNG
5	Haaksbergse schutterij	€ 70.000	€ 35.000	€ 65.000	€ 32.500	100%
6	Stichting APH (HSC)	€ 144.000	€ 144.000	€ 135.000	€ 135.000	Via BNG
7	SV Bon Boys	€ 45.000	€ 22.500	€ 40.000	€ 20.000	50% met WFS
8	Sportpark de Greune	€ 25.002	€ 12.501	€ 16.668	€ 8.334	50% met WFS
9	HHC Haackey	€ 30.000	€ 15.000	€ 16.000	€ 8.000	50% met WFS
10	Twence	€ 2.919.576	€ 110.944	€ -	€ -	Lening afgelost
11	SV Bon Boys	€ 192.500	€ 96.250	€ 175.000	€ 87.500	Nieuw, 50% met WFS
12	HHC Haackey	€ 267.000	€ 133.500	€ 244.750	€ 122.375	Nieuw, 50% met WFS
13	Museum Buurtspoorweg	€ 350.000	€ 175.000	€ 350.000	€ 175.000	Via BNG
Totaal garantstelling eerste in borgrangorde		€ 11.020.644	€ 1.036.292	€ 1.190.423	€ 736.714	
14	Woningbouwverenigingen via WSW	€ 29.983.000	€ 14.991.500	€ 20.660.300	€ 10.330.150	50% met Rijk
Totaal garantstelling tweede in borgrangorde		€ 29.983.000	€ 14.991.500	€ 20.660.300	€ 10.330.150	
Totaal garantstelling		€ 41.003.644	€ 16.027.792	€ 21.850.723	€ 11.066.864	

Tot en met het boekjaar 2020 zijn geen bedragen betaald wegens verleende borgstellingen.

Contractuele verplichtingen

Per 31-12-2020 waren de meerjarige contractuele verplichtingen die doorlopen in 2021 en verder:

Soort verplichting	Leverancier	Looptijd contract	Verplichting jaarlijks ca.
Brandverzekering	Willis Towers Watson	2023	€ 93.000
Schoonmaak gemeentehuis	Visschedijk Facilitair	2020	€ 66.000
Vastgoedbeheer	Homij	2028	€ 44.000
Exploitatie zwembad "de Wilder"	Optisport Haaksbergen	2024	€ 365.000
Afvalinzameling	Twente Milieu	2023	€ 597.000

Uitkerings- en wachtgeldverplichtingen

Er is sprake van uitkeringsverplichtingen aan vertrokken medewerkers en wachtgeldverplichtingen aan een teruggetreden burgemeester en voormalige wethouders. Hieruit zijn kosten te verwachten. Onderstaande kosten zijn gebaseerd op de verwachte kosten. De kosten zijn/worden in het meerjarenperspectief opgenomen.

Uitkerings-, uitbestedings- en wachtgeldverplichtingen

bedragen x € 1.000

Omschrijving groep	2021	2022	2023	2024	2025-2030
Ambtenaren/medewerkers	114	113	7	7	39
Wethouders	52	100	138	132	66
Burgemeester	85	85	85	75	0
Totaal	251	298	230	214	105

Bijlage 1. Kredietenlijst

bedragen x €1.000

Omschrijving krediet	Restant 31-12- 2019	In 2020 verstrekt krediet	Uitgaven in 2020	Restant krediet	Raadsbesluit	Afschrijvings termijnen	Vervaldatum	
Aansluiting Kolenbranderweg op N18	260		-308	568	2012	25 jaar	Afgerond	
Gebiedsontwikkeling centrum	470		21	449	2014	25 jaar	31-12-2021	*
Herschikking schoollocaties	145		35	110	2015	40 jaar	Afgerond	
Extreme buien 2015 - 2017	1.733		74	1.659	Begroting 2015- 2017	60 jaar	31-12-2022	*
Nieuwbouw basisschool De Kameleon	275		135	140	2017	40 jaar	Afgerond	
Opwaardering Kerkweg 2017 - 2018	155		2	153	Begroting 2017	25 jaar	Afgerond	
Afwaardering N18	2.050	1.225	0	3.275	Begroting 2017	25 jaar	31-12-2021	*
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2017	869		49	820	Begroting 2017	60 jaar	31-12-2022	*
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2018	1.694		32	1.662	Begroting 2018	60 jaar	31-12-2022	*
Rotonde Hengelosestraat / Veldmaterstraat	481		51	430	Begroting 2018	25 jaar	31-12-2021	*
Aanpassing Veldmaterstraat	226		29	197	Begroting 2018	25 jaar	31-12-2021	*
Realisatie milieu eilanden	240		0	240	Begroting 2018	15 jaar	31-12-2021	*
Nieuwbouw Assink	115		1	114	Begroting 2019	40 jaar	31-12-2021	*
Parkeerplaatsen fietscrossvereniging DVO	4		0	4	Begroting 2018	25 jaar	Afgerond	
Vervanging en renovatie openbare verlichting 2019	11		0	11	Begroting 2019	15 jaar	Afgerond	
Vervanging hard- en software 2019	269		131	138	Begroting 2019	5 jaar	31-12-2021	*
Huisvestingsconcept 2020	0	400	0	400	Begroting 2020	25 jaar	31-12-2021	
GRP 2017-2020 Kredietjaar 2019	1.441		9	1.432	Begroting 2019	60 jaar	31-12-2022	*
Vervanging openbare verlichting 2020	0	150	112	38	Begroting 2020	15 jaar	31-12-2021	
GRP 2017-2020 Kredietjaar 2020	0	1.826	22	1.804	Begroting 2020	60 jaar	31-12-2021	
Vervanging WMO 2020	0	50	17	33	Begroting 2020	5 jaar	31-12-2021	
Vervanging hard- en software 2020	0	330	80	250	Begroting 2020	5 jaar	31-12-2021	

* Bij Eindejaarsrapportage 2020 vervaldatum uitgesteld

Bijlage 2. Financiële overzichten

1. Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In onderstaande tabel hebben wij de mutaties in de reserves opgenomen en aangegeven aan welk programma de reserve is gerelateerd.

Programma	Realisatie reserves 2020			
	Baten (Onttrekking reserve)	Waarvan structureel	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel
0. Bestuur en ondersteuning				
Algemene reserve				
Bestemmingsreserve	34		1.272	
1. Veiligheid				
Algemene reserve				
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Algemene reserve				
3. Economie				
Algemene reserve				
4. Onderwijs				
Algemene reserve				
5. Sport, cultuur en recreatie				
Algemene reserve				
Bestemmingsreserve	5	5		
6. Sociaal domein				
Algemene reserve				
7. Volksgezondheid en milieu				
Algemene reserve				
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
Algemene reserve				
Totalen	39	5	1.272	0

2. Overzicht aanwending onvoorzien

Aanwending van de post onvoorzien is aan de orde als voldaan wordt aan de eisen van de drie O's: de geplande uitgave moet onvoorzienbaar, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. In 2020 is deze post onvoorzien niet aangewend, dit leidt tot een voordeel van €40.000.

Overzicht onvoorzien (bedragen x € 1.000)

Soort algemeen dekkingsmiddel	Begroot			Werkelijk	Saldo
	Primitief	Begrotingswijziging	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Begroot-werkelijk
Onvoorzien	160	-120	40	0	40
Totaal onvoorzien	160	-120	40	0	40

3. Analyse begrotingsrechtmatigheid

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid geven wij bij de jaarrekening inzicht in de begrotingsoverschrijdingen. Een begrotingsoverschrijding is een overschrijding van het lastentotaal van een programma. Overschrijdingen zijn op programmaniveau in ieder geval rechtmatig, indien

de overschrijding minder dan 1% van de totaal geraamde uitgaven is. Bij een begrotingsoverschrijding wordt dus alleen de lastenkant van een programma bekeken, eventuele extra inkomsten worden niet meegenomen. Het bepalen welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan de raad.

De commissie BBV geeft via de kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de controleverklaring van de decentrale overheden. In die kadernota staat de volgende richtlijn:

1. Kostenoverschrijding die geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. *Rechtmatig.*
2. Kostenoverschrijding bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding. *Rechtmatig.*
3. Kostenoverschrijding die past binnen het bestaande beleid, maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd, en waarvoor geen begrotingswijziging heeft plaatsgevonden. *Onrechtmatig.*
4. Kostenoverschrijding van activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. *Onrechtmatig.*
5. Kostenoverschrijding die betrekking hebben op activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd, omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt. *Afhankelijk of de constatering tijdens (onrechtmatig) of ná (rechtmatig) het verantwoordingsjaar plaatsvindt.*
6. Kostenoverschrijding op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk pas in latere jaren via hogere afschrijving- en financieringslasten zichtbaar worden. *Onrechtmatig in jaar van investeren en rechtmatig voor kapitaallasten in latere jaren.*

In onderstaande tabel worden de soorten overschrijdingen op onze begroting weergegeven. In deze tabel staan geen onrechtmatigheden.

Overzicht per programma van de overschrijdingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot	Werkelijk	Saldo	Overschrijding
Bestuur en ondersteuning	11.055	10.701	354	n.v.t.
Veiligheid	2.612	2.529	83	n.v.t.
Verkeer, vervoer en waterstaat	3.599	3.567	32	n.v.t.
Economie	571	640	-69	2
Onderwijs	2.184	2.197	-14	1
Sport, cultuur en recreatie	4.460	4.287	174	n.v.t.
Sociaal domein	28.955	28.831	124	n.v.t.
Volksgesondheid en milieu	6.381	6.680	-299	2
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2.314	3.024	-710	1
Totaal	62.131	62.455	-324	

Toelichting

Programma Economie (totale overschrijding € 69.000)

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de (toegerekende) uren geactualiseerd. Deze actualisering is een nadeel op het programma Economie. Tegenover deze overschrijding staat een voordeel op programma 0.

Programma Onderwijs (totale overschrijding € 14.000)

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de (toegerekende) uren geactualiseerd. Deze actualisering is een nadeel op het programma Onderwijs. Tegenover deze overschrijding staat een voordeel op programma 0.

Programma Volksgezondheid en milieu (totale overschrijding € 299.000)

Binnen dit programma betreffen het twee overschrijdingen. Op riolering is in 2020 minder geïnvesteerd, waardoor minder BTW toegerekend kan worden aan dit taakveld. Dit nadeel wordt opgevangen in de voorziening riolering. Daarnaast zijn de toegerekende uren op het taakveld milieubeheer geactualiseerd. Tegenover dit nadeel staat een voordeel op programma 0. Riolering is uiteindelijk een "sluitend" systeem tussen lege-opbrengsten enerzijds en lasten en mutatie voorziening anderzijds.

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (totale overschrijding € 710.000)

Dit betreffen actualisatie toegerekende uren, hier tegenover staat het voordeel op programma 0. Bij het opstellen van de jaarrekening bleek de verliesvoorziening niet toereikend. Deze is aangevuld voor een bedrag van € 65.000.

4. Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Haaksbergen van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor de gemeente Haaksbergen is € 201.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Overzicht bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking (bedragen in euro's)

Gegevens 2020 (Bedragen in euros)	M. Kragting-de Groot	G. Raaben	H. Lindeboom	R. Toet
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Gemeentesecretaris (waarnemend)	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 15/03	1/1 - 31/12	1/3 - 31/5	1/6 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	22.123	88.548	24.175	59.253
Beloningen betaalbaar op termijn	3.974	15.496	3.885	10.461
<i>Subtotaal</i>	<i>26.097</i>	<i>104.044</i>	<i>28.061</i>	<i>69.714</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	41.189	201.000	50.525	117.525
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	26.097	104.044	28.061	69.714
Gegevens 2019 (Bedragen in euros)	M. Kragting-de Groot	G. Raaben	H. Lindeboom	R. Toet
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Gemeentesecretaris (waarnemend)	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	N.v.t.	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	ja	ja	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.633	85.719	N.v.t.	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	17.985	14.485	N.v.t.	N.v.t.
<i>Subtotaal</i>	<i>128.618</i>	<i>100.204</i>	<i>N.v.t.</i>	<i>N.v.t.</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000		
Totale bezoldiging	128.618	100.204		

- Er zijn geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking of toezichthoudende topfunctionarissen, die in het kader van de WNT moeten worden vermeld.
- Er zijn geen onverschuldigde betalingen gedaan aan topfunctionarissen binnen de gemeente. Hierdoor is er geen balanspost voor een vordering opgenomen en gemotiveerd.
- De topfunctionarissen binnen de gemeente Haaksbergen hebben geen uitkeringen ontvangen wegens beëindiging van het dienstverband.
- Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld.
- Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

5. Incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel hebben wij de incidentele baten en lasten per programma samengevat. Voor het beoordelen van de incidentele baten en lasten volgen we de notitie van de commissie BBV. Het aanmerken van voor- en nadelen, die uiteindelijk bepalend zijn voor het berekenen van het structurele begrotingssaldo, zijn aan deze regels gebonden.

Incidentele lasten en baten per programma (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Prim. begroting*	Begroting na wijziging	Werkelijk
Baten			
0 Bestuur en ondersteuning	0	24	254
1 Veiligheid	0	0	144
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	0	0	8
3 Economie	50	50	91
4 Onderwijs	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	22	103	111
6 Sociaal domein	0	75	215
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	1
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	0	801	1.325
Totaal incidenteel saldo baten	72	1.053	2.148
Lasten			
0 Bestuur en ondersteuning	51	1.393	2.243
1 Veiligheid	0	0	19
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	6	6	141
3 Economie	185	58	105
4 Onderwijs	34	29	260
5 Sport, cultuur en recreatie	177	184	278
6 Sociaal domein	54	416	-151
7 Volksgezondheid en milieu	0	1	12
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	14	28	565
Totaal incidenteel saldo Saldo	520	2.114	3.473
Totaal incidentel	-449	-1.061	-1.325
Totaal Structureel	-768	708	2.002
Totaal jaarrekeningssaldo	-1.217	-353	677

* Incl. Herstelplan

Bijlage 3. Algemene uitkering gemeentefonds

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven

Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht / %	Uitkering
1c Waarde niet-woningen eigenaren	3.738.056,00	-0,1576	-589.117,63
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	3.222.513,00	-0,127	-409.259,15
1a Waarde woningen eigenaren	20.208.656,00	-0,0939	-1.897.592,80
Subtotaal			-2.895.969,58

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht	Bedrag in basis
1e OZB waarde niet-woningen	373,81	380,05	142.064,82
8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	330,67	2.149,89	710.896,96
3a Eén-ouder-huishoudens	584	827,77	483.417,68
2 Inwoners	24.311,00	161,49	3.925.983,39
5 Inwoners: ouderen boven 64 jaar	5.895,00	100,74	593.862,30
5a Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	2.061,00	26,45	54.513,45
7 Lage inkomens	2.985,00	30,67	91.549,95
7c-2 Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.899,10	694,24	1.318.431,18
12 Minderheden	940	324,25	304.795,00
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	1.487,67	86,39	128.519,52
3b Huishoudens	10.585,00	91,85	972.232,25
3c Eenpersoonshuishoudens	2.978,00	51,88	154.498,64
8b Loonkostensubsidie	31	1.954,21	60.580,51
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	4.551,00	726,6	3.306.756,60
7g-2 Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	409,59	241,53	98.928,27
7h-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	6.641,05	-123,13	-817.712,49
7i-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met kinderen	1.666,50	-481,82	-802.953,03
3h Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	62,03	3.554,99	220.530,61
3g Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	227	1.258,04	285.575,08
8c-2 Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	95	648,02	61.561,90
8d Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	68,33	1.715,61	117.233,35
11b-2 Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	1.157,00	1.063,29	1.230.226,53
11c-2 Wajong	313	863,12	270.156,56
3i-2 Medicijngebruik met drempel	3.965,31	372,21	1.475.926,42
8e Re-integratie klassiek	0,629	358.510,67	225.503,21
4b Inwoners jonger dan 65 jaar	18.416,00	4,06	74.768,96
5b Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar	3.198,00	0,18	575,64
5c Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder	636	0,18	114,48
3d Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	603	15,8	9.527,40
3e Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	617	63,21	39.000,57
3f Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	272	110,61	30.085,92
7d-2 Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	335,78	123,78	41.563,27
7e-2 Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	227,53	494,75	112.569,59
7f-2 Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	69,61	864,63	60.182,66
7j-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 74 jaar)	908,74	112,93	102.623,56
7k-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)	615,76	451,77	278.183,39
7l-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)	188,37	790,59	148.926,13
3j Bedden	26.592,00	0,82	21.805,44
13 Klantenpotentieel lokaal	23.720,00	47,69	1.131.206,80
14 Klantenpotentieel regionaal	18.200,00	24,33	442.806,00
15e Leerlingen VO	1.169,60	370,5	433.336,80
15j Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	29	-1.606,03	-46.574,87
15k Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	22	-2.520,95	-55.460,90
38 Bedrijfsvestigingen	2.600,00	75,22	195.572,00
31a ISV (a) stadsvernieuwing	0,00033804	6.087.306,96	2.057,77
31b ISV (b) herstructurering	0,00024524	3.736.019,31	916,22
36 Kernen	6	9.082,68	54.496,08
37 Kernen * bodemfactor buitengebied	6	14.878,30	89.269,80
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	60.257,47	60.257,47
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	1.818,00	11,72	21.306,96
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	4.189,33	5,82	24.381,88
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc.)	11.249,92	58,88	662.395,53
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	99	1.525,03	150.977,97
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	159	3.089,49	491.228,91

21 Oppervlakte bebouwing	258	588,37	151.799,46
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	99	1.921,87	190.265,13
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	159	2.284,96	363.308,64
19 Oppervlakte binnenwater	75	38,01	2.850,75
16 Oppervlakte land	10.475,00	41,08	430.313,00
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	10.475,00	26,89	281.672,75
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	10.859,00	60,31	654.906,29
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) *			
bodemfactor woonkernen	10.859,00	50,79	551.528,61
39 Vast bedrag	1	249.629,29	249.629,29
Subtotaal			22.067.454,00

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)

Uitkeringsfactor			1,623
Subtotaal (B x C (=uf))			35.815.477,85

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	14.656,00	14.656,00
Subtotaal		14.656,00

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
71 Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	86.600,00	86.600,00
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	40.860,00	40.860,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	51.410,00	51.410,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	62.231,00	62.231,00
262 Schulden en armoede (DU)	26.421,00	26.421,00
266 Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	23.700,00	23.700,00
320 Verhoging taalniveau statushouders (DU)	28.276,00	28.276,00
383 Inburgering (IU)	48.330,00	48.330,00
384 Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU) (compensatie)	25.000,00	25.000,00
385 Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	17.628,00	17.628,00
387 Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivm Covid-19 (DU) (compensatie corona)	43.159,00	43.159,00
388 Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (DU) (compensatie corona)	35.019,00	35.019,00
389 Precariobelasting en markt- en evenementenleges (DU) (compensatie corona)	2.914,00	2.914,00
390 Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief) (DU) (compensatie corona)	27.104,00	27.104,00
Subtotaal		518.652,00

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
260 Participatie (IU)	2.553.755,00	2.553.755,00
261 Voogdij/18+ (IU)	283.149,00	283.149,00
Subtotaal		2.836.904,00

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker

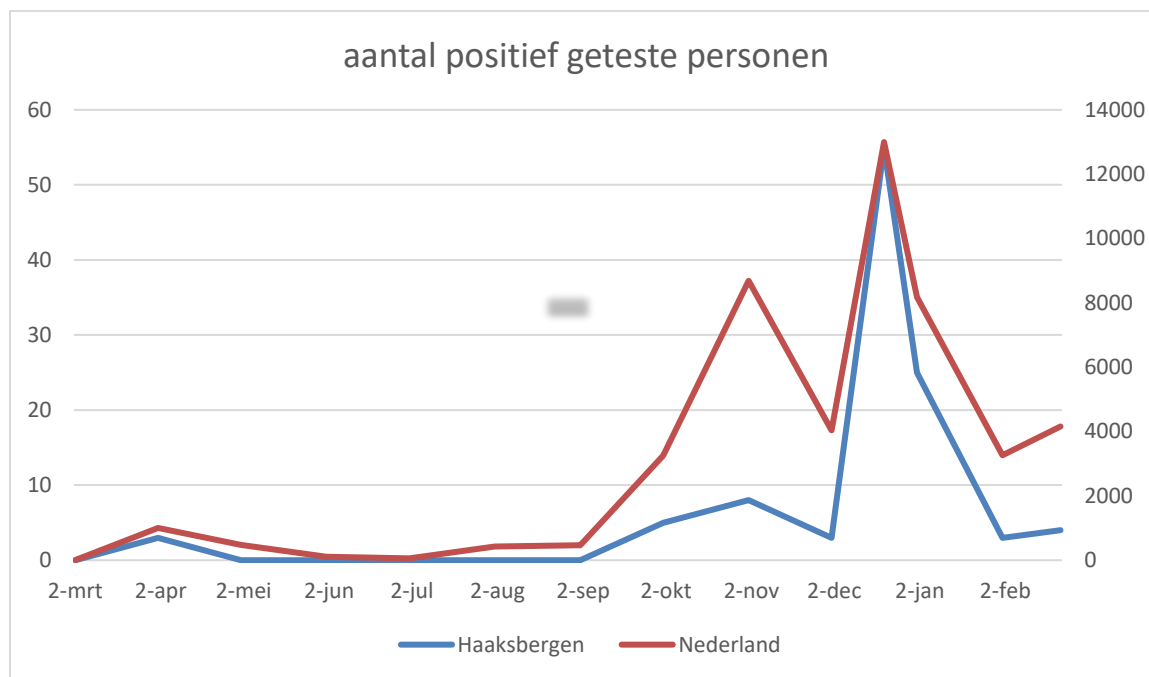
Aanvullingen van de gebruiker	Opgave	Uitkering
Subtotaal		0

Totaal uitkering 2020:			36.289.720,27
-------------------------------	--	--	----------------------

Bijlage 4. Gevolgen Covid-19 voor Haaksbergen 2020

In dit hoofdstuk kijken we even terug op wat de Covid-19 pandemie betekende voor Haaksbergen. Volgens de gegevens van het RIVM werden op 15 maart 2020 de eerste gevallen van Covid-19 in Haaksbergen geconstateerd.

Hoe zich het aantal positief geteste personen zicht in de loop van 2020 heeft ontwikkeld kunnen we in onderstaande tabel zien, als referentie zijn ook de cijfers van Nederland opgenomen.

Uit deze grafiek blijkt dat begin maart de eerst mensen in Haaksbergen en in Nederland gemeld zijn, die positief getest zijn op Covid-19. Vervolgens blijkt uit de grafiek dat Covid-19 langzamerhand een steeds grotere greep heeft gekregen op de samenleving. In maart 2020 is er nog sprake van een lichte stijging, gevolgd door een relatief rustige zomerperiode. Die echter vanaf september gevolgd wordt door een ware explosie in de vorm van een continue stijging met als dieptepunt 20 december 2020 toen er in Haaksbergen 55 gevallen en in Nederland 22.998 mensen gemeld werden. Sedertdien is er weer sprake van een langzame daling. Echter de komst van steeds meer varianten maakt het moeilijk voorspellingen te doen. Bovendien worden de maatregelen steeds ingrijpender met het instellen van een avondklok als hoogtepunt. Dat een pandemie van een dergelijke omvang vraagt om ingrijpen van de overheid is vanzelfsprekend. De maatregelen van de overheid zijn enerzijds gericht op het tegengaan van de verdere verspreiding van Covid-19 en anderzijds worden er instrumenten ingezet om de gevolgen van Covid-19 binnen de verschillende sectoren te verzachten. Deze maatregelen hebben veel van de burgers gevraagd; bovendien kosten zij in veel gevallen geld. In de meeste gevallen is er gekozen voor een constructie, waarbij de uitvoering bij de gemeenten ligt, die vervolgens hiervoor gecompenseerd worden via het Gemeentefonds. Soms worden wel maatregel en compensatie aan elkaar gekoppeld via een specifieke uitvoeringsregel, maar vaak hanteert het Rijk toch een algemene verdeelsleutel. Dit betekent dat een gemeente de middelen via de Algemene uitkering ontvangt en in principe vrij is om te bepalen waar de middelen worden ingezet. Hoe in Haaksbergen de middelen zijn ingezet, staat uitgebreid omschreven in de Eindejaarsrapportage 2020 en daarom volstaan we hier met verwijzing naar dat document.

In deze jaarrekening willen we het accent op de financiën leggen door allereerst aan te geven wat de omvang is van de middelen, die we ter compensatie van de Covid-19 maatregelen hebben mogen ontvangen in 2020; vervolgens geven we aan op welke wijze we deze middelen hebben besteed en tenslotte vermelden we op welke wijze we met het nog niet bestede deel van 2020 om willen gaan.

Compensatiepakket Covid-19 crisis gemeentefonds (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Baten	Lasten
Mei- en Junicirculaire 2020		
Lokale culturele voorzieningen	76,0	
Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	38,4	
Inhaalzorg en meerkosten Wmo 2015	16,9	
Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU)	25,0	50,0
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	11,1	
Participatie (SWB lonen)	107,9	108,0
Subtotaal	275,3	158,0
Septembercirculaire 2020		
Lagere apparaatskosten (opschalingskorting)	86,0	
Buurt- en dorpshuizen	18,6	
Vrijwilligersorganisaties jeugd	9,9	
Toezicht en handhaving (compensatie Covid-19)	60,1	
Precariobelasting en markt- en evenementenleges (DU)	2,9	
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (DU)	35,0	13,0
Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief) (DU)	27,1	30,0
Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 als gevolg van Covid-19 (DU)	43,2	
Lokale culturele voorzieningen	74,4	
Compensatie gedeelde huur sportaccommodaties (specifieke uitkering)	21,6	21,6
TOZO-uitvoeringskosten (specifieke uitkering)	244,9	208,4
Participatie (SWB lonen gedeelte, exclusief Nieuw beschut)	60,4	60,0
Niet vrij beschikbaar zijn de middelen die via een specifieke uitkering zijn ontvangen € 326.885		
Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg		55,0
Inhaalzorg en meerkosten Wmo 2015		32,0
Subtotaal	684,1	420,0

Omschrijving	Baten	Lasten
decembercirculaire 2020		
Aanvullend pakket re-integratie	24,7	
Gemeentelijk schuldenbeleid	15,9	
Bijzondere bijstand	5,5	
Continuïteit van zorg	29,2	
Compensatie quarantainekosten	4,3	
Subtotaal	79,6	0,0
Totaal	1.039,0	578,0

Toelichting bij tabel

De gemeente Haaksbergen ontving dus voor 2020 in totaal aan Covid-19 middelen € 1.039.000; hiervan is overeenkomstig de Eindejaarsrapportage € 578.000 uitgegeven, waardoor er nog € 461.000 resteert voor de Bestemmingsreserve. Dit budget komt overeen met de budgetten genoemd in de Eindejaarsrapportage 2020 en het besluit Subsidieverordening Coronamiddelen. Eind 2020 resteert er € 381.000, die wordt gestort in de Bestemmingsreserve. Hier zijn aan toegevoegd de extra middelen, die we via de Decembercirculaire nog voor 2020 hebben ontvangen (€ 80.000). Sinds de Eindejaarsrapportage 2020 zijn er enkele ontwikkelingen geweest die effect hebben op toevoegingen en onttrekkingen uit de Bestemmingsreserve. In de tabel hieronder zijn de ontwikkelingen samengevat.

Ontwikkeling bestemmingsreserve Covid-19 (bedragen x € 1.000)

Mutatie	2020	2021
Beginsaldo	0,0	433,0
Toevoegingen		
Eindejaarsrapportage	381,0	195,0
Prognose jaarrekening 2020	6,0	
Decembercirculaire	80,0	292,0
Totaal toevoegingen	467,0	487,0
Onttrekkingen		
Uitstel Bezuiniging Subsidies/Tarieven		120,0
Prognose jaarrekening 2020	34,0	
Extra kosten verkiezingen 2021		78,0
Schuldenbeleid en participatie		147,0
Extra kosten interne organisatie		225,0
Plafond Subsidieverordening Corona-maatregelen		150,0
Totaal onttrekkingen	34,0	720,0
Subtotaal	433,0	200,0

Toelichting bij tabel

Toevoeging en onttrekking op basis van prognose Jaarrekening 2020

Wij zijn op dit moment de Jaarrekening 2020 aan het opstellen. Uit de op dit moment bekende cijfers komt naar voren dat aan de reserve nog € 6.000 toegevoegd en € 34.000 onttrokken kan worden. De onttrekking heeft te maken met bijvoorbeeld extra schoonmaakkosten, kosten voor hygiënische maatregelen en communicatiekosten.

Toevoeging naar aanleiding van de Decemercirculaire 2020

In de decemercirculaire is een pakket van maatregelen bekend gemaakt waarmee wij in 2020 nog € 80.000 en in 2021 € 292.000 aanvullende middelen beschikbaar gesteld krijgen. Deze middelen hebben betrekking op voornamelijk Participatie (re-integratie, bijzondere bijstand), continuïteit van zorg (Jeugd en Wmo), schuldenbeleid, cultuur en de tweede kamerverkiezingen.

Reservering extra kosten verkiezingen 2021

Vooruitlopend op de tweede kamerverkiezingen hebben wij via de September- en Decemercirculaire 2020 € 78.000 aan middelen ontvangen voor de extra kosten als gevolg van Covid-19 maatregelen rondom de verkiezingen. Op het moment van schrijven van dit voorstel is er nog geen zicht op wat de extra kosten voor de gemeente zullen zijn. In afwachting daarvan willen wij de ontvangen middelen hiervoor reserveren.

Reservering schuldenbeleid en Participatie

Een substantieel deel van de middelen die het Rijk bij de decemercirculaire voor 2021 beschikbaar heeft gesteld zijn bestemd voor verwachte stijging van kosten op het gebied van Participatie, bijzondere bijstand en schuldenbeleid als gevolg van de Covid-19 crisis. Op het moment van schrijven zien wij nog geen stijging in het aantal cliënten, maar dit kan natuurlijk veranderen al dan niet nadat de lockdown en daarmee de compensatieregelingen van het Rijk voor ondernemers worden opgeheven. Wij willen de van het Rijk ontvangen middelen voor dit doel blijven reserveren.

Reservering extra kosten organisatie

In de door het Rijk ontvangen middelen was een bedrag van bijna € 450.000 bedoeld voor feitelijk interne aangelegenheden. Hieruit kunnen wij bijvoorbeeld de lagere inkomsten toeristenbelasting als gevolg van Covid-19 dekken. Ook extra uitgaven van € 34.000 en de reservering voor de extra kosten verkiezingen zijn feitelijk interne kosten. Als wij kijken naar de huidige extra interne kosten en reserveringen resteert er nog € 285.000 saldo op deze intern gerichte middelen. Het verloop van de reserve tot eind 2022 komt met € 225.000 echter lager uit als gevolg van hogere uitgaven en reserveringen ten behoeve van onze inwoners en instellingen. Wij willen deze € 225.000 reserveren voor extra kosten in de organisatie. Kosten in de organisatie kunnen naast schoonmaak en hygiëne ook betrekking hebben op personele inzet op communicatie, handhaving maar ook op andere beleidsterreinen zoals het sociaal domein. De uitvoering van diverse regelingen zoals TOZO of andere compensatieregelingen (zoals kwijtschelding huur sportaccommodaties) vraagt incidenteel extra capaciteit. Daarnaast zien wij door de Covid-19 crisis op een aantal plekken in de organisatie overuren en niet opgenomen verlof ontstaan. Wij zijn ook aan het inventariseren of er achterstanden zijn ontstaan in het reguliere werk. Tot slot kan incidentele extra capaciteit nodig zijn mocht in de nabije toekomst het aantal (bijzondere) bijstandsgerechtigden, inwoners met schuldenproblematiek of de vraag naar Jeugdzorg/Wmo stijgen als gevolg van de Covid-19 crisis.

Subsidieverordening coronamaatregelen

Tot slot worden de subsidieplafonds uit de in dit besluit vast te stellen subsidieverordening uiteraard uit de bestemmingsreserve Corona onttrokken. Het subsidieplafond voor het omzetverlies 2020 bedraagt maximaal € 150.000 en voor het omzetverlies 2021 € 200.000 (zie eindsaldo 2021). De subsidie voor 2020 wordt in 2021 vastgesteld en de subsidie voor 2021 in beginsel in 2022. Voor 2021 kunnen instellingen in bijzondere gevallen een subsidieverlening met voorschot aanvragen. Die voorschotten worden dan in 2021 onttrokken aan de reserve (en niet meer in 2022).

Tot slot

Hiermee hebben we in deze jaarrekening de toevoegingen en onttrekkingen, voor zover bekend, verwerkt. Bij de bestuursrapportages in 2021 informeren wij de raad over het actuele verloop van de bestemmingsreserve.

Bijlage 5. Interbestuurlijk toezicht

Het interbestuurlijk toezicht is een taak van de provincie. Zij beoordelen hoe een aantal medebewindstaken door gemeenten worden uitgevoerd. De systematiek die de provincie Overijssel hanteert is gebaseerd op een bestuursovereenkomst die de colleges van elke gemeente met Gedeputeerde Staten zijn aangegaan. Hoewel toezicht een beoordeling inhoudt, hanteert de provincie hierin de partnerschapsgedachte. Dat is goed merkbaar door de helpende hand die Haaksbergen het afgelopen jaar heeft ervaren, waarbij respect voor de eigen autonomie van de gemeente niet wordt vergeten.

Wij hebben toegezegd u in de reguliere verantwoordingsdocumenten op de hoogte te houden van de afspraken en ontwikkelingen in de diverse domeinen. Deze bijlage bij de jaarstukken dient daartoe.

Algemeen

Haaksbergen stond in 2020 onder preventief toezicht en het totaalbeeld scoorde als beoordeling de rode kleur. Bij de domeinen waar de beoordeling rood werd gescoord in het totaalbeeld was het contact tussen de toezichthouders en de gemeente intensief. Wij hebben op deze domeinen veel inzet gepleegd. Wij realiseren wij ons dat nog grote opgaven resteren, zeker op de domeinen Wabo en financiën. Daar gaan we samen met u en de ambtelijke organisatie aan werken.

Domein financiën

De begroting 2021 is op 4 november 2020 door de raad vastgesteld en tijdig naar de provincie gestuurd. De provincie heeft bij besluit van 15 december 2020 het preventief toezicht op verzoek met een jaar verlengd. Dit ondanks dat de begroting 2021 en het meerjarenperspectief een positief resultaat laat zien, met andere woorden structureel en reëel in evenwicht. Positief is het oordeel over het in enkele jaren aanzuiveren van het negatieve eigen vermogen. Tegelijkertijd is de constatering dat het herstel nog broos is en de financiële positie kwetsbaar. De aandachtspunten en constatering die de toezichthouder doet in zijn beoordeling over de fragiele financiële situatie nemen wij ter harte. Raad, college en organisatie werken gezamenlijk aan het meerjarig programma 'Haaksbergen (sterk) er in ontwikkeling'.

Domein Wabo

Voor dit domein is in december 2020 een verbeterplan vastgesteld, waarin ijkmomenten zijn opgenomen zodat voldoende inzichtelijk is welke actie nog nodig zijn. Met inzet van de Omgevingsdienst Twente zijn verplichte documenten vastgesteld en opgeleverd. Het gaat daarbij om de jaarverslagen 2019 VTH (Vergunning, Toezicht en Handhaving) op de onderdelen van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), APV en bijzondere wetten. Een jaarverslag 2019 voor de milieutaken is eveneens opgeleverd. Samen met de provincie hebben we geconcludeerd dat een uitvoeringsprogramma 2020 vaststellen, gelet op het tijdsverloop, geen essentiële bijdrage zou leveren aan de gewenste verbeteringen. Voor het taakveld milieu is, als gevolg van de samenwerking in de ODTwente, overigens wel een uitvoeringsprogramma 2020 vastgesteld. Verder heeft de raad op 3 maart 2021 de geactualiseerde kwaliteitsverordening vastgesteld.

Daarnaast is gewerkt aan het opstellen van het VTH-beleidsplan. Hierbij hebben wij intensief de capaciteit, inzet en risico's besproken en geprobeerd daarin een verantwoorde balans te vinden. We hebben dit VTH-beleidsplan, dat een termijn bestrijkt van 2021 – 2025, op 9 maart 2021 vastgesteld en geven de raad gelegenheid inbreng te geven. Het beleidsplan VTH 2021 – 2025 is een dynamisch document geworden dat – wanneer dat nodig wordt geacht – tijdens de looptijd kan worden aangepast. De inbreng van de raad, maar ook de komende wetswijzigingen en de in regionaal verband op te stellen nieuwe risicoanalyse zijn van invloed op het VTH-beleidsplan.

Ondanks alle inspanningen in het afgelopen jaar is het realistisch te verwachten dat in dit toezichtdomein de kleur-beoordeling over 2020 niet van rood naar oranje zal gaan.

Met de provincie hebben we afgesproken de verbeter-acties regelmatig te monitoren.

Domein Archief

Uit het IBT-totaalbeeld blijkt dat er meerdere aandachtspunten zijn in dit domein die om een gestructureerde aanpak vragen. Het gaat dan om het klimaatbeheer in de archiefbewaarplaats, de vervolmaking van het kwaliteitssysteem en de voorbereiding uitbesteding archief beheer door derden. Het betreft onderdelen die wij meenemen in het onderzoek van de businesscase bedrijfsvoering.

Domein Wro

De al eerder geuite zorgen door de provincie over dit toezichtdomein hebben wij nog niet kunnen wegnemen. De zorgen hebben nadrukkelijk geen betrekking op de onderdelen omgevingsvisie- en structuurvisie en bestemmingsplannen. De zorgen zijn er met name ten aanzien van de personele kwetsbaarheid op het onderdeel toezicht- en handhaving. Hier is een relatie met de beoordelingen op het toezichtdomein Wabo.

Domein Statushouders

Op dit domein verwachten we geen specifieke aandachtspunten.

Domein Monumenten.

Op dit domein verwachten we geen specifieke aandachtspunten.

Bijlage 4. SiSa 2020

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen)	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			22	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02				
			€ 96.695	Nee				
		Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie.			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03	Aard controle R Indicator: C1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05	Aard controle R Indicator: C1/06		
		1 2019-623763	€ 62.266	Ja				
		Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10		
		1 2019-623763	€ 62.266			Nee		

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)			
			Gemeenten						
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04			
			€ 193.829	€ 0	€ 6.375	€ 38.969			
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting		
					Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie				
			Aard controle R Indicator: F9/01	Aard controle R Indicator: F9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05		
			1 EAW-20-00707657	€ 0	€ 0	Nee	Middelen worden in 2021 besteed		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05						
			Nee						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06	
			€ 4.211.917	€ 66.265	€ 200.314	€ 2.868	€ 96.163	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)		
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12	
			€ 57.271	€ 8.298	€ 0	€ 410.163	€ 4.567	Ja	

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)	
			<i>Aard controle R</i> Indicator: G3/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: G3/02	<i>Aard controle R</i> Indicator: G3/03	<i>Aard controle R</i> Indicator: G3/04	<i>Aard controle R</i> Indicator: G3/05	<i>Aard controle R</i> Indicator: G3/06	
			€ 263.586	€ 183.103	€ 140.854	€ 0	€ 0	€ 0	
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: G3/07						
			Ja						
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: G4/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: G4/02	<i>Aard controle R</i> Indicator: G4/03	<i>Aard controle R</i> Indicator: G4/04	<i>Aard controle R</i> Indicator: G4/05	<i>Aard controle R</i> Indicator: G4/06	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.733.284	€ 262.648	€ 36.520	€ 9.933	€ 3.484	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 336.437	€ 74.199	€ 12.393	€ 0	€ 192	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 249.129	€ 57.585	€ 3.177	€ 0	€ 64	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: G4/07	<i>Aard controle R</i> Indicator: G4/08	<i>Aard controle R</i> Indicator: G4/09	<i>Aard controle R</i> Indicator: G4/10	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: G4/11		
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	395	35	€ 1.000	Ja					
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	82	11		Ja					
3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	80	7		Ja					

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			<i>Aard controle R. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 93.124	€ 34.556				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
1	SPUK20-802909	€ 58.568	€ 24.993	€ 13.743	€ 19.832			
1	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)					
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/11</i>					
1	SPUK20-802909	€ 58.568	63%					
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H8/01</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H8/02</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	
			€ 9.500	€ 25.500	€ 9.500	€ 25.500	Ja	

Bijlage 5. Portefeuillehouders verdeling

	Omschrijving taakveld	Portefeuillehouder
0	Programma Bestuur en ondersteuning	
0.1	Bestuur	mr. drs. R.G. Welten
0.2	Burgerzaken	mr. drs. R.G. Welten
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	drs. J.H. Scholten
0.4	Overhead	A.B.G.M. Koopman/ mr. drs. R.G. Welten
0.5	Treasury	A.B.G.M. Koopman
0.61	OZB woningen	A.B.G.M. Koopman
0.62	OZB niet-woningen	A.B.G.M. Koopman
0.63	Parkeerbelasting	A.B.G.M. Koopman
0.64	Belastingen overig	A.B.G.M. Koopman
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	A.B.G.M. Koopman
0.8	Overige baten en lasten	A.B.G.M. Koopman
0.9	Vennootschapsbelasting (vpb)	A.B.G.M. Koopman
0.10	Mutaties reserves	A.B.G.M. Koopman
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	A.B.G.M. Koopman
1	Programma Veiligheid	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	mr. drs. R.G. Welten
1.2	Openbare orde en veiligheid	mr. drs. R.G. Welten
2.	Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	
2.1	Verkeer en vervoer	drs. J. H. Scholten
2.2	Parkeren	drs. J. H. Scholten
2.3	Recreatieve havens	n.v.t.
2.4	Economische havens en waterwegen	n.v.t.
2.5	Openbaar vervoer	drs. J. H. Scholten
3.	Programma Economie	
3.1	Economische ontwikkeling	A.B.G.M. Koopman
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	drs. J.H. Scholten
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A.B.G.M. Koopman
3.4	Economische promotie	A.B.G.M. Koopman
4.	Programma Onderwijs	
4.1	Openbaar basisonderwijs	A.R. Peppelman
4.2	Onderwijshuisvesting	drs. J. H. Scholten
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	A.R. Peppelman
5.	Programma Sport, cultuur en recreatie	
5.1	Sportbeleid en activering	A.R. Peppelman
5.2	Sportaccommodaties	drs. J. H. Scholten
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	A.R. Peppelman
5.4	Musea	A.R. Peppelman
5.5	Cultureel erfgoed	A.R. Peppelman
5.6	Media	A.R. Peppelman
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	drs. J. H. Scholten/ A.B.G.M. Koopman
6.	Programma Sociaal domein	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	A.R. Peppelman
6.2	Wijkteams	A.R. Peppelman
6.3	Inkomensregelingen	A.R. Peppelman
6.4	Begeleide participatie	A.R. Peppelman
6.5	Arbeidsparticipatie	A.R. Peppelman
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	A.R. Peppelman
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	A.R. Peppelman
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	A.R. Peppelman
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	A.R. Peppelman
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	A.R. Peppelman
7.	Programma Volksgezondheid en milieu	
7.1	Volksgezondheid	A.R. Peppelman
7.2	Riolering	drs. J. H. Scholten
7.3	Afval	A.B.G.M. Koopman
7.4	Milieubeheer	A.B.G.M. Koopman
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	mr. drs. R.G. Welten
8.	Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	
8.1	Ruimtelijke ordening	drs. J. H. Scholten
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	drs. J. H. Scholten
8.3	Wonen en bouwen	drs. J. H. Scholten

Bijlage 6. Afschrijvingstermijnen

Het afschrijvingsbeleid staat beschreven in de Financiële verordening Haaksbergen (9.1c). De immateriële- en materiële vaste activa worden afgeschreven zoals hieronder weergegeven.

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 40 jaar: bijdragen aan activa in eigendom van derden
- b. 5 jaar: kosten voor onderzoek en ontwikkeling
- c. 5 jaar: computerapplicaties

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen met een meerjarig economisch nut of met een meerjarig maatschappelijk nut.

Economisch nut

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden namelijk altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 60 jaar: rioleringen
- b. 10 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken
- c. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen
- d. 40 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen
- e. 15 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen
- f. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en schoolgebouwen
- g. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen
- h. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen
- i. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen
- j. 10 jaar: telefooninstallaties
- k. 5 jaar: automatiseringsapparatuur
- l. 10 jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair
- m. 8 jaar: motorvoertuigen?
- n. 8 jaar: zware transportmiddelen en schuiten
- o. 8 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen
- p. 10 jaar: aanleg kunstgrasvelden

Maatschappelijk nut

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:

- a. 10 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen
- b. 25 jaar: wegen, straten, pleinen en rotondes
- c. 25 jaar: tunnels, viaducten en bruggen
- d. 25 jaar: geluidswallen
- e. 15 jaar: openbare verlichting
- f. 10 jaar: belijningen en bebordingen, straatmeubilair en rijwielstallingen
- g. 25 jaar: waterwegen, waterbergingen, kades, sluizen, waterkeringen en walbeschoeiing
- h. 15 jaar: pompen en gemalen
- i. 25 jaar: fiets- en wandel/voetpaden
- j. 25 jaar: parkeerplaatsen en verkeersafremmende voorzieningen
- k. 15 jaar: verkeersregelinstallaties
- l. 10 jaar: speeltoestellen

Bijlage 7. Afkortingenlijst

A

AB	-	Algemeen Bestuur
Appa	-	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AR	-	Algemene reserve
AVG	-	Algemene Verordening Gegevensbescherming

B

BOA	-	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BBV	-	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BCF	-	Btw-compensatiefonds
BUIG	-	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BOR	-	Beheer Openbare Ruimte
BNG	-	Bank Nederlandse Gemeenten
Btw	-	Belasting toegevoegde waarde

C

COELO	-	Centrum Onderzoek Economie Lagere Overheden
COVID-19	-	Coronavirus

D

E

E-HRM	-	Electronic Human-Resource-Management
-------	---	--------------------------------------

F

Fido	-	Wet financiering decentrale overheden
Fte	-	Fulltime equivalent

G

GBTwente	-	Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
GGD	-	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GOAB	-	Gemeentelijke Onderwijsachterstandenbeleid
GRP	-	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	-	Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan

H

HOV	-	Haaksbergse Ondernemers Vereniging
-----	---	------------------------------------

I

IKC	-	Integraal Kindcentrum
IVP	-	Integraal Veiligheidsplan

J

K

KGO	-	Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving
-----	---	----------------------------------

L

LEADER	-	Europees subsidieprogramma voor plattelandontwikkeling
LED	-	Light Emitting Diode

LSA	-	Lokale Samenwerkingsagenda
LETS	-	Lokaal Economisch Transactie Systeem
M		
N		
NMO	-	Natuur en Milieu Overijssel
O		
ODT	-	Omgevingsdienst Twente
OLCT	-	Openbaar Lichaam Crematoria Twente
OZB	-	Onroerende zaakbelastingen
OZJT	-	Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente
P		
POC	-	Percentage of completion
Q		
R		
RIEC	-	Regionaal Informatie en Expertisecentrum
S		
SON	-	Stadsbank Oost-Nederland
SPUK	-	Regeling specifieke uitkering stimulering sport
SWB	-	Sociaal Werkvoorzieningsbedrijf
T		
TOZO	-	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
U		
V		
VAB	-	Vrijkomende Agrarische Bebouwing
VNG	-	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRT	-	Veiligheidsregio Twente
VTT	-	Veilig Thuis Twente
VVE	-	Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie
W		
WAK	-	Week van de Amateurkunst
WAZO	-	Wet arbeid en zorg
Wlz	-	Wet langdurige zorg
Wmo	-	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wnra	-	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WOZ	-	Waardering onroerende zaken
Wsnp	-	Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen
Wsw	-	Wet sociale werkvoorziening
X		
Y		
Z		
ZIN	-	Zorg in Natura

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Raad van de gemeente Haaksbergen

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel met beperking omtrent financiële rechtmatigheid en ons goedkeurend oordeel omtrent getrouwheid

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Haaksbergen te Haaksbergen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening, een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020, als van de activa en passiva van de gemeente Haaksbergen op 31 december 2020, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking omtrent financiële rechtmatigheid en ons goedkeurend oordeel omtrent getrouwheid' in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de Raad op 17 december 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2020.
2. De balans per 31 december 2020.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
5. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel met beperking omtrent financiële rechtmatigheid en ons goedkeurend oordeel omtrent getrouwheid

In de jaarrekening 2020 is sprake van de volgende controleverschillen die van invloed zijn op ons oordeel:

Rechtmatigheidsfout:

In de jaarrekening zijn inkooptransacties verantwoord die samenhangen met de gesloten inkoopcontracten die niet in overeenstemming met de Aanbestedingswet tot stand zijn gekomen. De totale waarde van de verantwoorde transacties bedraagt € 1.195.000.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de Raad op 16 december 2015 en de Regeling Controleprotocol WNT 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Haaksbergen, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 630.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Raad overeengekomen dat wij aan de Raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 31.500 melden alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden van mening dat de andere informatie, uitgezonderd de mogelijke effecten genoemd van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf "De basis voor ons oordeel met beperking omtrent financiële rechtmatigheid en ons goedkeurend oordeel omtrent getrouwheid" met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de relevante vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de Raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader, vastgesteld op 17 december 2020.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De Raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de Raad op 16 december 2015, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

